

การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์”
สำหรับผู้เรียนชาวจีน

DEVELOPING A THAI LANGUAGE ELECTRONIC BOOK FOR TOURISM
ABOUT “THE CHARM OF WAT PHO” FOR CHINESE LEARNERS

Mingshan Xie

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2565

การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์”
สำหรับผู้เรียนชาวจีน

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DEVELOPING A THAI LANGUAGE ELECTRONIC BOOK FOR TOURISM
ABOUT “THE CHARM OF WAT PHO” FOR CHINESE LEARNERS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(Thai)

Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

2022

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์”

สำหรับผู้เรียนชาวจีน

ของ

Mingshan Xie

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธิอร พรอำไพสกุล) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภัค มหาวารากร)

ชื่อเรื่อง	การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน
ผู้วิจัย	Mingshan Xie
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธิอร พรอำไพสกุล

ปฏิญานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ คือเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบ One-shot case study กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เรียนชาวจีนที่ศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัย Kunming Metallurgy College จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน มีจำนวนทั้งหมด 8 บท ได้แก่ บทที่ 1 เรื่องสุดยอดในวัดโพธิ์ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์ บทที่ 3 เจดีย์ในวัดโพธิ์ บทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด บทที่ 5 ตุ๊กตาจีน บทที่ 6 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย บทที่ 7 จุดกำเนิดของการนวด และบทที่ 8 ตามหายักษ์วัดโพธิ์ แบบทดสอบระหว่างเรียนจำนวน 80 ข้อ แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจสำหรับผู้เรียนชาวจีน ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน จำนวน 8 บท มีค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 86.1/86.9$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ $E_1/E_2 = 75/75$ และคะแนนประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนชาวจีนในการใช้เครื่องมือวิจัยมีค่าเฉลี่ย 4.62 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้ช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนได้สร้างเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยและเพิ่มพูนความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทย

คำสำคัญ : หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว วัดโพธิ์ ผู้เรียนชาวจีน

Title	DEVELOPING A THAI LANGUAGE ELECTRONIC BOOK FOR TOURISM ABOUT "THE CHARM OF WAT PHO" FOR CHINESE LEARNERS
Author	MINGSHAN XIE
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2022
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Niton Pornumpaisakul

The objectives of this study are to develop and identify the efficiency of a Thai language Electronic Book for Tourism on The Charm of Wat Pho for Chinese learners according to the established criteria, and to study the satisfaction of learners in using a Thai language Electronic Book for Tourism about The Charm of Wat Pho for Chinese learners. The research method was a one-shot case study. The target group consisted of Chinese learners studying the third- year Bachelor's degree students, majoring in Thai language, in the Faculty of Foreign Languages at Kunming Metallurgy College, with a total number of nine students. The tool used in this study is the Thai language Electronic Book for Tourism about The Charm of Wat Pho for Chinese learners. There were eight chapters, including Chapter One: The Ultimate Story of Wat Pho; Chapter Two: the Center of Wat Pho; Chapter Three: the Pagoda in Wat Pho; Chapter Four: the Most Beautiful Reclining Buddha; Chapter Five: Chinese Dolls; Chapter Six: the First University in Thailand; Chapter Seven: the Origin of Massage, and Chapter Eight: Looking for Giants at Wat Pho. Each chapter included a multiple-choice test at the end of the chapter, a total of 80 items, with a 40-item posttest at the end of the book, and satisfaction assessment for Chinese learners. The study showed that the Thai language Electronic Book for Tourism about the Charm of Wat Pho for Chinese learners with eight chapters has an efficiency value of $E1/E2 = 86.1/86.9$, which is higher than the designated criteria of $E1/E2 = 75/75$ and the assessment score on the satisfaction of Chinese learners in using research tools had an average of 4.62, which is very satisfied. This shows that this Electronic Book helps Chinese learners to build their Thai language skills and expand their knowledge of Thai culture related to religions and temples in Thailand.

Keyword : Electronic Book Thai language Tourism Wat Pho Chinese Learners

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิอร พรอำไพสกุล ท่านเป็นผู้มีเมตตาและมีบุญคุณกับผู้วิจัยที่คอยดูแล อบรม สั่งสอน ให้คำแนะนำ คำปรึกษาต่าง ๆ รวมถึงให้ผู้วิจัยได้ฝึกทักษะการทำงานและวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยได้พัฒนาหลายอย่างในเวลาที่ผ่านไป ไม่ว่าจะเป็นทักษะการใช้ภาษาไทย หรือทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำวิจัยเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรรกร ท่านเป็นผู้ที่มีเมตตาและหวังดีกับผู้วิจัย อาจารย์ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิต ได้จัดกิจกรรมทัศนศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ ๆ สัมผัสวิถีชีวิตของคนไทย เรียนรู้วัฒนธรรมไทยอย่างลึกซึ้ง รวมทั้งจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพนิสิต ให้ผู้วิจัยได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาไทย โดยเฉพาะทักษะการแปลซึ่งเป็นประสบการณ์อันมีประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์ ที่สละเวลาอันมีค่าเป็นประธานคณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และให้คำแนะนำอันมีประโยชน์ในการสอบปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์ วัฒนา อาจารย์ Wang Jiabang ในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยให้มีความถูกต้องและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร รองศาสตราจารย์ พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ ซึ่งท่านได้ให้ทุนสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้วิจัย และในการที่ผู้วิจัยมีความรู้จนสามารถเขียนปริญญานิพนธ์ได้นั้น สืบเนื่องมาจากการได้รับความรู้จากการเรียนการสอนจากอาจารย์ทั้งหมดในหลักสูตร ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ณ โอกาสนี้ สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัวที่รักและสนับสนุน ซึ่งเป็นกำลังใจและแรงบันดาลใจที่สำคัญทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณ พี่ชาย Le Tran Mac Khai และพี่ฝ่าย กฤษฎณา สมบัติ รวมถึงเพื่อนที่เรียนในห้องเดียวกัน รวมทั้งบรรดารุ่นพี่ เพื่อน รุ่นน้องที่มีอาจกล่าวนามได้ทั้งหมด ณ โอกาสนี้

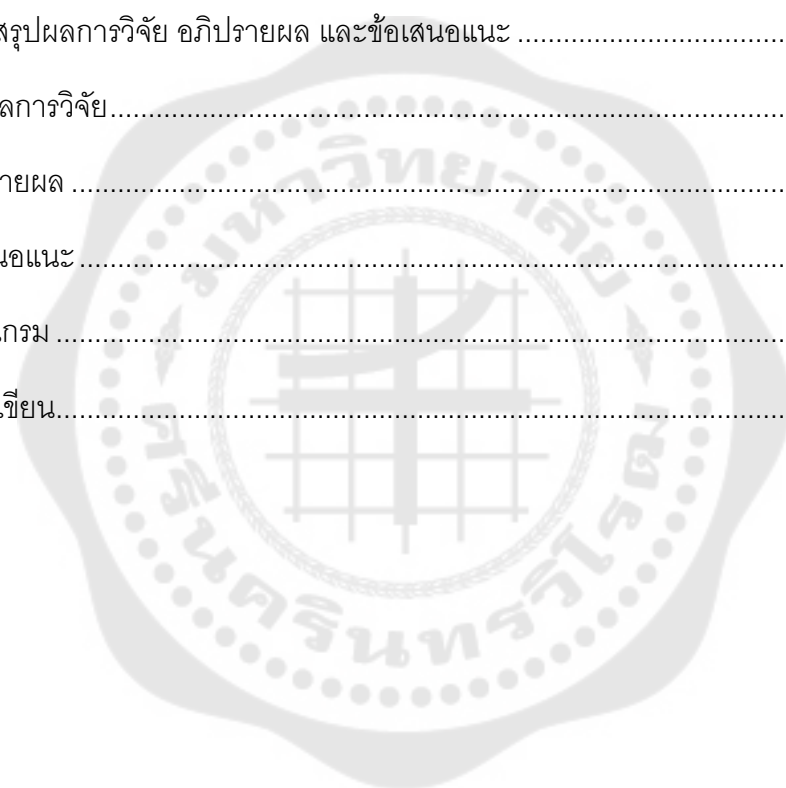
Mingshan Xie

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
1. กลุ่มเป้าหมาย.....	5
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์และการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้เรียนชาวจีน.....	7
1. ประวัติและความสำคัญของวัดโพธิ์	7
1.1 ประวัติวัดโพธิ์ในอดีต.....	7
1.1.1 วัดโพธิ์ในสมัยรัชกาลที่ 1	7
1.1.2 วัดโพธิ์ในสมัยรัชกาลที่ 3	8
1.2 ความสำคัญของวัดโพธิ์ในปัจจุบัน	11
1.2.1 ความสำคัญของวัดโพธิ์ต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยว	11

1.2.2 ความสำคัญของวัดโพธิ์ต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้.....	16
2. สิ่งสำคัญในวัดโพธิ์ที่ชาวต่างชาติควรรู้.....	19
2.1 พระอุโบสถ.....	19
2.2 พระพุทธรูปสำคัญในวัดโพธิ์.....	20
2.3 พระเจดีย์วัดโพธิ์.....	22
2.4 ตุ๊กตาศิลาลาจีน.....	24
2.5 จารึกวัดโพธิ์.....	26
2.6 ยักษ์วัดโพธิ์.....	27
2.7 การวางแผนไทยโบราณวัดโพธิ์.....	28
3. การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้เรียนชาวจีน.....	29
3.1 ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	29
3.2 ประโยชน์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	31
3.3 ประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	32
3.4 การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน.....	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
1. การกำหนดรูปแบบการวิจัย.....	38
2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย.....	38
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.1 การเก็บข้อมูลเพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์ แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน.....	39
3.2 การกำหนดเนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	47
3.3 การสร้างเนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	48
3.4 การสร้างแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน.....	51

3.5 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	52
4. การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	53
4.1 การประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวเรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนจากผู้เชี่ยวชาญ.....	53
4.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try Out).....	89
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	134
สรุปผลการวิจัย.....	134
อภิปรายผล.....	144
ข้อเสนอแนะ.....	147
บรรณานุกรม.....	148
ประวัติผู้เขียน.....	155

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การเก็บข้อมูลภาคสนามวัดโพธิ์.....	39
ตาราง 2 การสำรวจข้อมูลความสนใจของคนจีนที่มีต่อวัดโพธิ์จากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง	42
ตาราง 3 การปรากฏซ้ำข้อมูลความสนใจของคนจีนจากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง.....	44
ตาราง 4 การสำรวจข้อมูลความสนใจของคนไทยที่มีต่อวัดโพธิ์จากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง	45
ตาราง 5 การปรากฏซ้ำความสนใจของคนไทยจากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง	46
ตาราง 6 การเปรียบเทียบข้อมูลความสนใจคนจีนและคนไทยที่มีต่อวัดโพธิ์.....	47
ตาราง 7 รายละเอียดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว ฯ.....	49
ตาราง 8 ผลคะแนนการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฯ จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	65
ตาราง 9 ผลคะแนนการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จาก ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	73
ตาราง 10 ตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	74
ตาราง 11 ตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2	86
ตาราง 12 ตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3	87
ตาราง 13 การแก้ไขเครื่องมือจากแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	88
ตาราง 14 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out).....	91
ตาราง 15 คะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (Try-Out)	93
ตาราง 16 คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (Try-Out)	94
ตาราง 17 ความพึงพอใจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่ง วัดโพธิ์”สำหรับผู้เรียนชาวจีนของกลุ่มทดลอง (Try-Out)	96
ตาราง 18 การแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำจากกลุ่มทดลอง (Try-Out)	98

ตาราง 19	คะแนนการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)	105
ตาราง 20	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย (Implement)	118
ตาราง 21	ความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย.....	120
ตาราง 22	ความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมาย	125

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 แผนผังพุทธาวาสวัดโพธิ์สมัยรัชกาลที่ 3.....	10
ภาพประกอบ 2 พระอุโบสถวัดโพธิ์.....	20
ภาพประกอบ 3 พระพุทธรูปปฏิมากร.....	21
ภาพประกอบ 4 พระพุทธรูปโลกนาถ.....	21
ภาพประกอบ 5 ภาพประกอบ 6 พระพุทธรูปไสยาสน์.....	22
ภาพประกอบ 7 พระมหาเจดีย์สี่รัชกาล.....	24
ภาพประกอบ 8 ตุ๊กตาจีนวัดโพธิ์.....	25
ภาพประกอบ 9 จารึกวัดโพธิ์.....	26
ภาพประกอบ 10 ยักษ์วัดโพธิ์.....	28
ภาพประกอบ 11 นวดแผนไทยวัดโพธิ์.....	29
ภาพประกอบ 12 หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ.....	56
ภาพประกอบ 13 หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา.....	57
ภาพประกอบ 14 หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ Wang Jiabang.....	58
ภาพประกอบ 15 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ.....	59
ภาพประกอบ 16 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ (ต่อ)	60
ภาพประกอบ 17 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์ วัฒนา.....	61
ภาพประกอบ 18 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์ วัฒนา (ต่อ).....	62

ภาพประกอบ 19 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของ อาจารย์ Wang Jiabang.....	63
ภาพประกอบ 20 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของ อาจารย์ Wang Jiabang (ต่อ).....	64
ภาพประกอบ 21 แบบประเมิน IOC ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ	67
ภาพประกอบ 22 แบบประเมิน IOC ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ (ต่อ).....	68
ภาพประกอบ 23 แบบประเมิน IOC ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา	69
ภาพประกอบ 24 แบบประเมิน IOC ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (ต่อ)....	70
ภาพประกอบ 25 แบบประเมิน IOC ของ อาจารย์ Wang Jiabang.....	71
ภาพประกอบ 26 แบบประเมิน IOC ของ อาจารย์ Wang Jiabang (ต่อ).....	72
ภาพประกอบ 27 หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	90
ภาพประกอบ 28 เอกสารวิจัยในมนุษย์.....	104
ภาพประกอบ 29 ตัวอย่างหน้าปกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์	108
ภาพประกอบ 30 ตัวอย่างบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์.....	109
ภาพประกอบ 31 ตัวอย่างบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์.....	110
ภาพประกอบ 32 ตัวอย่างบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์.....	111
ภาพประกอบ 33 ตัวอย่างบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์.....	112
ภาพประกอบ 34 ตัวอย่างบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์.....	113
ภาพประกอบ 35 ตัวอย่างบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์.....	114
ภาพประกอบ 36 ตัวอย่างแบบทดสอบระหว่างเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทที่ 2 จุด ศูนย์กลางวัดโพธิ์.....	115
ภาพประกอบ 37 ตัวอย่างบรรณานุกรมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์.....	116
ภาพประกอบ 38 ตัวอย่างสารบัญภาพประกอบและเฉลยแบบทดสอบระหว่างเรียน ของหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์	117
ภาพประกอบ 39 ตัวอย่างภาพสิ่งก่อสร้างของเขตบริเวณพระอุโบสถในบทที่ 2.....	129
ภาพประกอบ 40 ตัวอย่างภาพพระพุทธรูปไสยาสน์ในบทที่ 4.....	130

ภาพประกอบ 41 ตัวอย่างการสแกนคิวอาร์โคดเพื่อทำแบบทดสอบของบทที่ 7	131
ภาพประกอบ 42 ขั้นตอนการสร้างกับหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	134
ภาพประกอบ 43 ค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนของกลุ่มทดลอง	136
ภาพประกอบ 44 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง.....	137
ภาพประกอบ 45 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของกลุ่มทดลอง.....	137
ภาพประกอบ 46 คะแนนเฉลี่ยรายบุคคลจากการทำ แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 1-8 จาก กลุ่มเป้าหมาย.....	138
ภาพประกอบ 47 ค่าเฉลี่ยคะแนนรายบทในแบบทดสอบระหว่างเรียนของกลุ่มเป้าหมาย	139
ภาพประกอบ 48 คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย	139
ภาพประกอบ 49 ค่าประสิทธิภาพกลุ่มเป้าหมาย.....	140
ภาพประกอบ 50 แผนภูมิแสดงความพึงพอใจด้านเนื้อหา	141
ภาพประกอบ 51 แผนภูมิแสดงความพึงพอใจด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	142
ภาพประกอบ 52 แผนภูมิแสดงความพึงพอใจด้านภาษา	142
ภาพประกอบ 53 แผนภูมิแสดงความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล	143
ภาพประกอบ 54 แผนภูมิแสดงผลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย.....	143

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น และมีประชากรนับถือศาสนาพุทธมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ มีวัดที่สวยงามและมีประเพณีทางศาสนาที่เข้มแข็ง คนไทย 93.5% นับถือศาสนาพุทธ¹ ประเทศไทยจึงมีชื่อว่าเป็นประเทศแห่งพระพุทธศาสนา ทั้งหมดนี้เป็นสัญลักษณ์สำคัญของประเทศไทย วัฒนธรรมไทยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้งแทรกซึมเข้าไปในทุกแง่มุมของสังคมและวัฒนธรรมไทย ซึ่งอิทธิพลของพุทธศาสนาแสดงออกทางศิลปะและวัฒนธรรมไทย เช่น สถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยของผู้คน และวัดต่าง ๆ

พุทธศาสนาเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมไทยและมีผลต่อชีวิตคนไทยในทุกด้าน วัดในพุทธศาสนาเป็นที่หลอมรวมจิตใจของวัฒนธรรมชาวพุทธ ประเทศไทยเป็นแหล่งรวมของวัดทางพระพุทธศาสนาที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีวัดมากกว่า 30,000 แห่ง ซึ่งวัดมีความสำคัญและสัมพันธ์ต่อวิถีชีวิตของคนไทย เป็นศูนย์รวมของคนในพื้นที่ และเป็นสถานที่จัดทำพิธีกรรม² วัดแต่ละวัดสร้างขึ้นอย่างสวยงามตามสถาปัตยกรรมและศิลปะในแต่ละยุค วัดจึงเป็นโบราณสถานสำคัญที่แสดงถึงสถาปัตยกรรมและศิลปะในแต่ละยุค จึงเกิดโครงการท่องเที่ยวหลายโครงการที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

“วัด” เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญยิ่งในสังคมเมืองและชนบท เนื่องจากชาวไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี หรือกิจกรรมทางพุทธศาสนาต่าง ๆ ส่วนใหญ่จัดขึ้นในวัด³ วัดจึงเป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมและเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศไทย ได้ดึงดูดนักศึกษาและนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกด้วยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมพุทธศาสนา

นับตั้งแต่การก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการทำประเทศให้ทันสมัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวระดับโลกตลอดมา การท่องเที่ยวช่วยเปิดประสบการณ์ใหม่แก่ชีวิต ทำให้ได้พบเห็นสิ่งใหม่ ๆ อย่างเช่น อาหาร บ้านเรือน ศิลปวัฒนธรรม

¹ สัมมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2563. สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/pubs/e-book/SYB-2563/files/assets/basic-html/index.html#9>. (ออนไลน์).

² กองพุทธศาสนสถาน. (2525). ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร. หน้า 2.

³ ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). สังคมวิทยาการท่องเที่ยว. หน้า 38.

ประเพณี วิถีชีวิต เป็นต้น ความรู้ที่ได้รับมักมาจากสิ่งแปลกใหม่ที่อยู่ตรงหน้ากระตุ้นให้เกิดความสนใจ ยิ่งถ้าวัฒนธรรมใหม่ที่พบนั้นมีความแปลกแตกต่างจากเรื่องที่เคยเจอในชีวิตประจำวัน ยิ่งมีส่วนให้คุ้นเคยกับสิ่งใหม่ได้มากขึ้น การท่องเที่ยวจึงเป็นการเรียนรู้แบบธรรมชาติ คือ ได้ฟัง ได้เห็น และได้ประสบการณ์ อีกทั้งยังสร้างความเพลิดเพลินรวมถึงเป็นการพักผ่อนไปในตัว¹

จากการสำรวจของหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)² พบว่า กรุงเทพมหานคร มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านธรรมชาติ ซึ่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยเฉพาะพื้นที่รอบเกาะรัตนโกสินทร์ที่มีชื่อเสียงและความสำคัญระดับโลก เป็นจุดที่ได้รับความนิยมมากที่สุดของกรุงเทพมหานครฯ ทั้งในแง่ของโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม รวมถึงศาสนา ได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม(วัดพระแก้ว) พระบรมมหาราชวัง วัดพระเชตุพนฯ (วัดโพธิ์) ศาลหลักเมือง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เป็นต้น ผู้มาเยี่ยมชมมีทั้งในไทยและต่างประเทศ เพราะบริเวณนี้มีทั้งสถานที่สำคัญและมีรูปแบบวิถีชุมชนอย่างตลาดขายของอยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา และสามารถไปแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้อีกมาก³

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร หรือ วัดโพธิ์ ตั้งอยู่กรุงเทพมหานคร เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1 และเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ทั้งยังเปรียบเสมือนเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย⁴

วัดโพธิ์มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว ด้วยสถาปัตยกรรม จิตรกรรมและประติมากรรมที่งดงาม เมื่อ “จารึกวัดโพธิ์” ได้ขึ้นทะเบียนเป็น “มรดกความทรงจำแห่งโลก” (Memory of the World Register) จากองค์การ UNESCO⁵ ทำให้วัดโพธิ์มีชื่อเสียงในด้านแหล่งท่องเที่ยวทางด้านศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงระดับโลก วัดโพธิ์จึงเป็นศาสนสถานที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมความงดงามของสถาปัตยกรรม อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ นอกจากนี้ยังมีเอกลักษณ์ด้านการแพทย์แผนไทยอีกด้วย โดยเฉพาะ นวดไทยของวัดโพธิ์ ซึ่งเป็น

¹ ชัญญู วงษ์วิภาค. (2547). การท่องเที่ยววัฒนธรรม. หน้า 1.

² ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2546). รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. หน้า 8-11.

³ สำนักงานบริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2535). การศึกษาเบื้องต้นพัฒนาการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. หน้า 5-27.

⁴ นวกะ 45. (2549). สามเดือนในเซตวัน : นวกานุสรณ์ 45 วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามปี 2545. หน้า 21.

⁵ อวรรรณ ทรัพย์พลอย และวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร. (2559). วัดโพธิ์มรดกความทรงจำแห่งโลก. หน้า 179.

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไทย UNESCO ได้ประกาศให้ “นวดไทย” ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมวลมนุษยชาติ The Intangible Cultural Heritage (ICH) ประจำปี 2562 ยิ่งทำให้วัดโพธิ์มีชื่อเสียง และมีคนอยากมาเยี่ยมชมเรียนรู้อีกยิ่งขึ้น¹

วัดโพธิ์เป็นศาสนสถานที่สำคัญระดับโลกที่ได้รับความสนใจมาจากต่างประเทศ คนที่ไม่นับถือศาสนาพุทธก็สามารถไปเยี่ยมชมศึกษาได้ “ทริปแอดไวเซอร์ (Trip Advisor)” เว็บไซต์ท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดในโลกของสหรัฐอเมริกา ประจำปี พ.ศ. 2561 มีข้อมูลว่าวัดโพธิ์เป็นสถานที่สำคัญยอดนิยมของโลก อันดับที่ 17 ขึ้นจากอันดับที่ 24 เมื่อปี พ.ศ. 2560 และขยับจากอันดับที่ 4 ขึ้นเป็นอันดับที่ 3 ในเอเชีย ในปี พ.ศ. 2560 และเป็นครั้งแรกที่ได้ขึ้นอันดับแข่งกำแพงเมืองจีนที่อยู่อันดับที่ 3 มาโดยตลอด ซึ่งวัดโพธิ์เป็นรองเพียงนครวัดประเทศกัมพูชา และทัชมาฮาลประเทศอินเดีย ในประเทศไทยวัดโพธิ์เป็นอันดับที่ 1²

พระราชปริยัติมุนี กล่าวว่า วัดโพธิ์มีนักท่องเที่ยวเฉลี่ยวันละประมาณ 10,000 คน ในช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคม เฉลี่ยประมาณ 15,000 คน โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวอันดับ 1 คือ จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เยอรมนี อังกฤษ สหรัฐ อินเดีย รัสเซีย เป็นต้น³

วัดโพธิ์จึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากจากนักท่องเที่ยวจีน จากการศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ท่องเที่ยว Ctrip (携程) และ qunar.com (去哪儿)⁴ พบว่า ใน Ctrip วัดโพธิ์อยู่อันดับ 16 สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนสถานยอดนิยมในกรุงเทพฯ วัดโพธิ์อยู่ในอันดับ 3 รองจากวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) และวัดอรุณฯ ส่วนใน qunar.com วัดโพธิ์อยู่ในอันดับ 13 สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนสถานยอดนิยมในกรุงเทพฯ วัดโพธิ์อยู่ในอันดับ 2 รองจากวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ด้วยชื่อเสียงในระดับนานาชาติของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นอย่างมาก จึงมีจำนวนชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทยเพิ่มขึ้นและการแลกเปลี่ยนทางวิชาการก็มีมากขึ้น วัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ของไทยเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้เรียนต่างชาติสนใจและเป็นจุดสำคัญที่ต้องการศึกษา เนื่องจากการเรียนภาษาเกี่ยวข้องข้องกับการสื่อสารทางวัฒนธรรม ทั้งสองเป็นสิ่งที่แยกออกจกกัน

¹ ไทยโพสต์. (2562). คัดศัพท์ “นวดไทย” ขึ้นทะเบียนมรดกวัฒนธรรม โลก. <https://www.thaipost.net/main/detail/53168>. (ออนไลน์).

² กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). "วัดโพธิ์" ขึ้นอันดับ 17 แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของโลก. <https://www.mots.go.th>. (ออนไลน์).

³ พระราชปริยัติมุนี. (2561). เชิญชวนเที่ยวงานสมโภชพระอาราม 230 ปี วัดโพธิ์ท่าเตียน. <http://www.watpho.com>. (ออนไลน์).

⁴ Chinese travel brands' value climbs 57% in 2018. (2018). <https://www.chinatravelnews.com/> (online).

ไม่ได้ เนื่องจากภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่สื่อถึงวัฒนธรรมของประเทศนั้น ๆ หากเข้าใจในวัฒนธรรมที่สำคัญของประเทศภาษาเป้าหมาย จะใช้ภาษาได้ถูกต้องและการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้ามวัฒนธรรมจึงจะสามารถดำเนินไปได้ราบรื่น

การเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีนมีการเรียบเรียงเรื่องศาสนาพุทธ และศาสนสถานวัดต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักประเทศไทยมากขึ้น นักศึกษาจีนส่วนใหญ่ได้แลกเปลี่ยนเรียนที่ประเทศไทย ใช้ชีวิตในประเทศไทยอย่างน้อย 1 ปี มีโอกาสได้ไปวัดหรือมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา การเรียนภาษาและวัฒนธรรมผ่านวัดโพธิ์ จะทำให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทยได้มากขึ้น การสื่อสารกับคนไทยก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น เรื่องวัดโพธิ์ปรากฏในหนังสือ **ประเพณีและวัฒนธรรมไทย** 《泰国民俗与文化》¹ เป็นหนังสือแบบเรียนที่ใช้ในประเทศจีน มีเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศาสนา คติชน สังคม เทศกาล ประเพณี มารยาท ความเชื่อ จริยธรรม ภาษา วรรณกรรมพื้นบ้าน ศิลปะ การละเล่น ศาสนสถาน และกล่าวถึงวัดโพธิ์

คุณค่าของวัดโพธิ์ไม่ใช่ไปไหว้พระอย่างเดียว แต่วัดนี้บันทึกเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่สำคัญของไทย รวมถึงเป็นแหล่งรวมของภูมิปัญญาและวิชาความรู้ ๆ ที่ถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน ได้พัฒนาเป็นแหล่งรวมความรู้และแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ วัดโพธิ์ทำหน้าที่เป็นสื่อเผยแพร่วัฒนธรรมเอกลักษณ์ของไทยให้ทั่วโลกได้ศึกษา สามารถเรียนรู้เรื่องภาษาวัฒนธรรมไทยผ่านวัดโพธิ์ได้ จึงสนใจนำองค์ความรู้ของวัดโพธิ์มาสร้างเป็นหนังสือเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวให้ผู้เรียนชาวจีน

เนื้อหาองค์ความรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์มีความสำคัญและคุณค่าต่อการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างมาก ปัจจุบันเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีอุปกรณ์สร้างความกระตือรือร้นต่อการเรียนและสามารถนำไปใช้ศึกษาเพิ่มเติมได้ เมื่อศึกษาสื่อการเรียนการสอนในปัจจุบันพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้เข้ามาเพิ่มบทบาทมากขึ้นด้วยคุณลักษณะของหนังสือที่มีลักษณะพิเศษกว่าหนังสือทั่วไปคือ สามารถเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาต่าง ๆ ภายในเล่มได้ง่ายขึ้น สามารถใส่ภาพนิ่งเพื่อให้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และสร้างความตื่นตันทึ่งในการเรียนเนื้อหาแต่ละบท หนังสืออิเล็กทรอนิกส์พกพาสะดวกสามารถศึกษาเนื้อหาในหนังสือได้ทุกที่ทุกเวลาด้วยความสนใจที่แตกต่างกัน²

¹ 戚盛中. (2013). 《泰国民俗与文化》. 北京: 北京大学出版社. แปลเป็นภาษาไทยโดยผู้วิจัย.

² กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. หน้า 4.

จากเหตุผลดังกล่าว จึงสนใจสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน เพื่อเป็นเครื่องมือที่ผู้เรียนสามารถค้นหาความรู้ได้ตามความสนใจ เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านการอ่านและการใช้ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวและเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน

ความสำคัญของการวิจัย

การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน ช่วยสร้างเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยและเพิ่มพูนความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัย Kunming Metallurgy College จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน 8 บท
- 2.2 แบบทดสอบระหว่างเรียน จำนวน 80 ข้อ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2.3 แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ
- 2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฯ

นิยามศัพท์เฉพาะ

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง หนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้โปรแกรม AnyFlip ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 8 บท ได้แก่

บทที่ 1 เรื่องสุดยอดในวัดโพธิ์

บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

บทที่ 3 เจดีย์ในวัดโพธิ์

บทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด

บทที่ 5 ตุ๊กตาดำจีน

บทที่ 6 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย

บทที่ 7 จุดกำเนิดของการนวด

บทที่ 8 ตามรอยกษัตริย์วัดโพธิ์

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจที่ผู้เรียนชาวจีนมีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” ในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

ความรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์และการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้เรียนชาวจีน

ในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัดโพธิ์และการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้เรียนชาวจีน มีหัวข้อดังนี้

1. ประวัติและความสำคัญของวัดโพธิ์
2. สิ่งสำคัญในวัดโพธิ์ที่ชาวต่างชาติควรรู้
3. การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้เรียนชาวจีน

1. ประวัติและความสำคัญของวัดโพธิ์

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร หรือวัดโพธิ์ เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1 เพราะเป็นวัดที่ทรงสถาปนาขึ้นพร้อมกับพระบรมมหาราชวัง เป็นวัดหลวงชั้นเอก อยู่ในอันดับหมายเลข 1 ตามทำเนียบพระอารามหลวง จึงทำให้วัดโพธิ์มีชื่อเสียงและเป็นที่คุ้นเคยกันมาก วัดนี้ได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย¹ ในหัวข้อนี้มี 2 ประเด็น ได้แก่ ประวัติวัดโพธิ์ในอดีต และความสำคัญของวัดโพธิ์ในปัจจุบัน

1.1 ประวัติวัดโพธิ์ในอดีต

วัดโพธิ์เป็นวัดโบราณ เดิมชื่อว่าวัดโพธาราม สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย แต่ไม่ปรากฏชื่อว่าเป็นคนสร้าง เมื่อก่อนเป็นวัดเล็ก ๆ ในสมัยกรุงธนบุรีได้ขึ้นเป็นพระอารามหลวง วัดโพธิ์ได้ปฏิสังขรณ์หลายยุคสมัย มีประวัติการปฏิสังขรณ์ 2 ช่วงเวลา ได้แก่ สมัยรัชกาลที่ 1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และสมัยรัชกาลที่ 3 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

1.1.1 วัดโพธิ์ในสมัยรัชกาลที่ 1

ปี พ.ศ. 2325 รัชกาลที่ 1 ทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ มีการฟื้นฟูประเทศให้เจริญรุ่งเรืองและทรงได้ทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองและดำรงอยู่อย่างมั่นคงเมื่อราชการบ้านเมืองและการศึกสงบ ทรงรัทธานำทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ให้ความสำคัญแก่การฟื้นฟูศาสนาพุทธ เพื่อเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจของราษฎร โดยทรงสร้างพระอารามเพิ่มขึ้นใหม่ และบูรณปฏิสังขรณ์วัดต่าง ๆ ในเขตพระนครและหัวเมือง²

¹ นวกะ. (2545). สามเดือนในเซตวัน : นวกานุสรณ์ 45 วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามปี 2545. หน้า 11-12.

² เล่มเดิม. หน้า 9.

ต่อมาปี พ.ศ. 2332 รัชกาลที่ 1 ทอดพระเนตรเห็นวัดโพธารามเก่าชำรุดทรุดโทรม จึงโปรดเกล้าฯ ให้บูรณปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์เพื่อให้เป็นวัดคู่บ้านคู่เมือง ซึ่งสมัยนั้นสภาพพื้นที่วัดโพธิ์ มีลักษณะเป็นที่ลุ่มดอน มีทั้งห้วย คลอง สระบ่อ และร่องคู จึงโปรดเกล้าฯ ให้ถมดินเพื่อปรับสภาพ พื้นที่ให้เรียบเสมอกัน และขยายพื้นที่วัดไปทางทิศตะวันออก หลังจากพื้นที่วัดโพธิ์เรียบเสมอกัน แล้วในปี พ.ศ. 2336 จึงโปรดเกล้าฯ ให้เริ่มบูรณปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ จนถึงปี พ.ศ. 2344 โดยใช้เวลา 7 ปี 5 เดือน 28 วัน และตั้งชื่อใหม่ว่า “วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาวาส”¹

ภายในวัดมีอาคารสิ่งก่อสร้างสำคัญ เช่น พระอุโบสถและมีกำแพงแก้วระเบียง ล้อมรอบ พระมหาสถูปประดิษฐานอยู่มุมลานพระอุโบสถชั้นนอกทั้ง 4 ทิศ สร้างพระระเบียงล้อม 2 ชั้นเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญ ทั้ง 2 ชั้นมีพระวิหารทิศทั้ง 4 ทิศ ที่อยู่รอบพระอุโบสถ เชื่อมต่อไว้ ข้างนอกพื้นที่ระหว่างพระระเบียงและพระวิหารคดได้สร้างพระเจดีย์หมู่ 5 ฐานเดียว ประดิษฐานอยู่ที่หน้าพระวิหารคดทั้ง 4 แห่ง และพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ 1 หนึ่งองค์ ศาลา ราช พระมณฑป พระวิหารคด ดึกฝรั่งและสระจระเข้ ศาลาการเปรียญ หอระฆัง และซุ้มประตู ยอดทรงมงกุฏ

สรุปว่า วัดโพธิ์เป็นวัดโบราณมีประวัติยาวนาน ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ตั้งแต่ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นวัดที่พระมหากษัตริย์สถาปนาขึ้น เป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองพร้อมกับ พระบรมมหาราชวัง

1.1.2 วัดโพธิ์ในสมัยรัชกาลที่ 3

รัชกาลที่ 3 เป็นกษัตริย์ที่เลื่อมใสศรัทธาในพุทธศาสนา ทรงเป็นผู้นำในการฟื้นฟู พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมของชาติ เชิญชวนให้ทุกฝ่าย ช่วยกันทำบุญ ให้ท่านสร้างวัดอารามตามกำลังศรัทธาอีกด้วย²

ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่ทำให้พระองค์บำรุงวัดต่าง ๆ พบว่า ประการหนึ่งคือ รัชกาลที่ 3 มุ่งหารายได้โดยการค้าขายทางเรือสำเภากับเมืองจีน จึงมีทุนทรัพย์มากมายนำมาบำรุงวัด นอกจากนั้นยังได้เงินจากภาษีอากร โดยเก็บได้จากอากรบ่อนเบี้ยเงิน อันเป็นทรัพยากรในท้องถิ่น ทรงใช้สอยทำนุบำรุงแผ่นดินแจกเบี้ยหวัดข้าราชการมากขึ้นกว่าแต่ก่อน และใช้ทำนุบำรุงพุทธ ศาสนา

¹พระครูปลัดสัมพิพัฒน์พรหมจริยาจารย์, และพระธรรมราชาวัตร. (2536). ประวัติวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาวาส. หน้า 11-13.

² ศานติ ภัคดีคำ. (2552). จดหมายเหตุวัดพระเชตุพนสมัยรัชกาลที่ 1-4. หน้า 28.

ในสมัยรัชกาลที่ 3 ยังมีขุนนางเจ้าสัว (เจ้าภาษี) และนายห้างที่ทำการค้ากับเมืองจีน จนมีทรัพย์หลายคน อาทิ พระยาโชฎีกกราชเศรษฐี (ทองจีน) พระยาโชฎีกกราชเศรษฐี (บุญมา) พระยาโชฎีกกราชเศรษฐี (จอง) และคนอื่น ๆ ซึ่งได้ชักนำให้ชาวจีนอพยพเดินทางเข้ามาเก็บเรือสำเภาและตั้งรกรากทำมาหากินในเมืองไทยเพิ่มมากขึ้นและคนจีนที่อพยพเข้ามา มีทุกสาขาอาชีพ เช่น ชาวนา ชาวไร่ กรรมกร ช่างไม้ ช่างปูน ช่างเหล็ก ช่างทองและช่างเขียน เป็นต้น ในยุคนั้นการค้าแรงงานจีนเป็นธุรกิจที่มีมูลค่ามากที่สุดอย่างหนึ่งคือได้ทั้งค่าโดยสารและค่านายหน้า กล่าวกันว่ามีคนจีนอพยพเข้ามาปีละราว 6,000 – 8,000 คน จากท่าเรือเมืองซัวเถา (汕头) ไหโข้ว (海口) เฉิ่นมิ่ง (廈門)¹

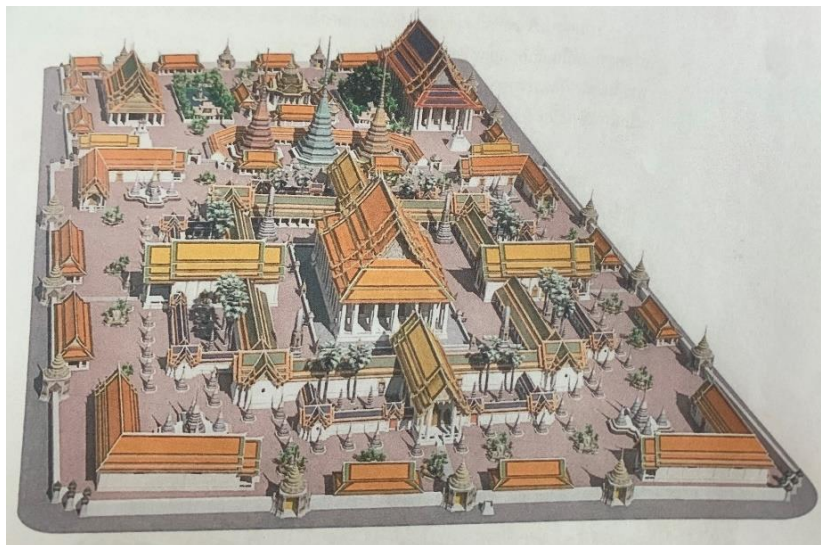
คนจีนดังกล่าวนี้เป็นกำลังสำคัญที่ขุดคลอง สร้างตึกแถว ทำถนน และอื่น ๆ จนเกิดคำพูดว่า “ช่างอยู่กับจีน สีนอยู่กับไทย” งานศิลปะจีนจึงเจริญแพร่หลายมากในสมัยรัชกาลที่ 3 สถาปัตยกรรมที่เป็นอุโบสถ วิหาร กุฏิ ศาลา หอระฆังที่ทรงก่อสร้างใหม่หรือบูรณปฏิสังขรณ์เกือบทั้งหมดดังกล่าวมาจึงมีศิลปะจีนประยุกต์เข้ากับงานศิลปะไทยอย่างเด่นชัดและกลายเป็นศิลปะพระราชนิยมประจำรัชกาล

สมัยรัชกาลที่ 3 วัดโพธิ์เว้นว่างจากการบูรณปฏิสังขรณ์มากกว่า 30 ปี พระอารามเริ่มชำรุดทรุดโทรม เมื่อรัชกาลที่ 3 เห็นวัดโพธิ์สภาพชำรุดทรุดโทรม จึงทรงให้บูรณปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่ เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2375 จนถึง พ.ศ. 2391 ใช้เวลา 16 ปี 7 เดือน² การบูรณปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ในครั้งนี้ ทำให้ลักษณะแผนผัง สิ่งก่อสร้าง และอาคารสำคัญต่าง ๆ ของวัดโพธิ์ในปัจจุบันได้บูรณปฏิสังขรณ์และก่อสร้างเพิ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 แทบทั้งหมด และก่อสร้างเพิ่มเติมเพียงเล็กน้อยเท่านั้นในสมัยรัชกาลที่ 4

สรุปได้ว่า วัดโพธิ์ในสมัยรัชกาลที่ 3 มีศิลปะสถาปัตยกรรมจีนผสมอยู่มาก เนื่องจากว่าพระองค์ทรงโปรดศิลปกรรมจีน และทรงชอบในการนำศิลปกรรมจีนมาปรับปรุง ใช้เป็นประโยชน์กับสถาปัตยกรรมแบบไทย ทรงผสมผสานแบบจีนและแบบไทยให้เข้ากันอย่างกลมกลืนจนกลายเป็น “ศิลปะแบบพระราชนิยม” จึงเป็นลักษณะที่โดดเด่นของสถาปัตยกรรมวัดโพธิ์ในปัจจุบัน

¹ ไขแสง ศุขะวัฒน์ และสนธิวรรณ อินทรสิข. (2526). วัดพุทธศาสนาที่ได้รับอิทธิพลศิลปะจีนในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์. หน้า 30.

² คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน. (2548). ตึกตาศาลาจีนวัดโพธิ์. หน้า 25.

ภาพประกอบ 1 แผนผังพุทธาวาสวัดโพธิ์สมัยรัชกาลที่ 3¹

การเปลี่ยนแปลงขอบเขตและสิ่งก่อสร้างสถาปัตยกรรมของวัดโพธิ์ในสมัยรัชกาลที่ 3 ตามแผนผังดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทรงบูรณปฏิสังขรณ์และสร้างศาสนสถานเพิ่มเติมใหม่เป็นอันมาก ได้แก่ ขยายเขตวัดไปทางตะวันตกและทางใต้ ได้แก่ ส่วนพื้นที่พระวิหารพระพุทธไสยาสน์ พระเจดีย์ใหญ่ 2 องค์คู่กับพระมหาเจดีย์ศรีสรรเพชดาญาณ (กระเบื้องสีเขียว) รัชกาลที่ 3 ทรงสร้างเพิ่มเติมคือพระมหาเจดีย์ดิถีกรรมกรนิทาน (กระเบื้องสีขาว) เพื่ออุทิศถวายแก่รัชกาลที่ 2 ส่วนพระมหาเจดีย์มณีวัตบริหาร (กระเบื้องสีเหลือง) เพื่อเป็นส่วนในแผ่นดินของพระองค์เอง และสร้างพระเจดีย์รายอีก 71 องค์ ล้อมรอบพระระเบียงชั้นนอก สถาปนาขึ้นใหม่พระมณฑป สระจระเข้ และศาลาการเปรียญเป็นต้น บูรณปฏิสังขรณ์ใหม่เป็นโบราณสถานในวัดโพธิ์ที่เห็นอยู่ทุกวันนี้ ในการบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งนี้ได้ประยุกต์นำศิลปะไทยกับจีนมาผสมผสานกัน ด้วยการใช้กระเบื้องเครื่องถ้วยที่สั่งมาจากประเทศจีนมาประดับตามพระเจดีย์ ซ่อฟ้า ไบระกา ชุ่มประตู่ เก๋งจีน ตึกฝรั่ง พระมณฑป เป็นต้น เรียกว่าเป็นศิลปะแบบพระราชนิยม และทรงนำตุ๊กตาหินแกะสลักจากเมืองจีนตั้งประดับตามชุ่มประตู่บริเวณรอบพระวิหารต่าง ๆ และตามเขามอเพื่อประดับพระอารามแห่งนี้ให้เป็นที่เพลินตาเพลินใจแก่ผู้มาชม²

รัชกาลที่ 3 เปลี่ยนให้วัดโพธิ์เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐและประชาชน เพื่อให้วัดโพธิ์มีความสัมพันธ์กับสังคมมากขึ้น คือรัฐรวบรวมความรู้ต่าง ๆ ให้แก่สังคมประเทศที่กำลังเปิด

¹ชาติรี ประภิตนทการ, ศานติ ภักดีคำ, พีระพัฒน์ สาราญ และสลิลยา มีโกตี. (2552). สถาปัตยกรรมวัดโพธิ์: แนวความคิดและการออกแบบสถาปัตยกรรมวัดโพธิ์. หน้า 319.

² ประทุม ชุ่มเพ็งรุ้ และบรรจบ ไมตรีจิตต์. (2543). ตุ๊กตาจีนวัดโพธิ์. หน้า 9-11.

ประตูกำกับต่างชาติดังกล่าว ทรงแสดงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมวิชาความรู้ ศิลปะวิทยาการต่าง ๆ จารึกบนแผ่นศิลาติดตามผนังและเสาโดยรอบพระอาราม ทรงจะให้วัดโพธิ์เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ของอนุชนรุ่นหลังเป็นการสืบทอดไม่ให้วิชาความรู้ต่าง ๆ สูญหายไป นับเป็นมรดกทางภูมิปัญญาชิ้นเอกที่สร้างความภาคภูมิใจให้แก่คนไทยทั้งชาติ เผยแพร่ให้ประชาชนสามารถหาความรู้ได้ โดยเฉพาะการแพทย์ จารึกเพื่อเผยแพร่สู่ประชาชน จนเปรียบเสมือนเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกของประเทศไทย¹

จากการศึกษาทั้งหมดนี้แสดงถึงประวัติและการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านขอบเขตและบทบาททางสังคมของวัดโพธิ์ในอดีต สรุปได้ว่าวัดโพธิ์เป็นวัดสำคัญแห่งหนึ่งของกรุงรัตนโกสินทร์ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีองค์ความรู้ต่าง ๆ จากอดีตสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ประชาชนสามารถเข้าเยี่ยมชมศึกษาได้

1.2 ความสำคัญของวัดโพธิ์ในปัจจุบัน

ปัจจุบันวัดโพธิ์ตั้งอยู่บริเวณท่าเตียน ติดกับพระบรมมหาราชวัง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่นักท่องเที่ยวนิยมมาเยี่ยมชม ในหัวข้อนี้มี 2 ประเด็น ได้แก่ ความสำคัญของวัดโพธิ์ต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และความสำคัญของวัดโพธิ์ต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้

1.2.1 ความสำคัญของวัดโพธิ์ต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยว

ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 บทบาทของวัดโพธิ์เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงหลายด้านจนถึงปัจจุบัน วัดโพธิ์เป็นศูนย์กลางทางศาสนาให้กับประชาชน เป็นที่พึ่งทางใจ และมีบทบาทสำคัญมากขึ้น คือการเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งในประเทศไทย และเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมระดับโลก

วัดโพธิ์เป็นศาสนสถานที่มีคุณค่าและเป็นแหล่งรวมของภูมิปัญญาและวิชาความรู้ต่าง ๆ ที่มีการสั่งสมและสืบต่อกันมาจนถึงทุกวันนี้ ได้พัฒนาเป็นแหล่งรวมความรู้ที่สำคัญคือวัดโพธิ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงทางด้านศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ระดับโลก สืบเนื่องจากรัชกาลที่ 3 ที่ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จารึกฝีมือการช่างต่าง ๆ ของไทยและโปรดเกล้าฯ ให้เลือกสรรรวบรวมวิชาความรู้โดยการจารึกด้วยแผ่นศิลาติดในอาคารเสาชิงช้าบริเวณวัด²

¹ พัน ดอกบัว. (2550). วัดและพระสงฆ์ทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย. หน้า 66-67.

² พระศรีวิสุทธิวงศ์. (2547). วัดพระเชตุพน : ต้นแบบการจัดวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้. หน้า 4.

บทบาทและชื่อเสียงของวัดโพธิ์ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญระดับโลกมีประวัติยาวนานตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา หลังจากการบูรณะก่อสร้างพระมหาเจดีย์องค์ที่สี่ขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 วัดโพธิ์เริ่มมีนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกรู้จักมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2406 จนถึงทุกวันนี้ในฐานะเป็นศาสนสถานทีพุทธศาสนิกชนชาวไทยรู้จักคุ้นเคยและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง จึงมีการจัดการวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม¹

ปัจจุบันวัฒนธรรมคือจุดขายสำคัญทางการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติมาศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม สัมผัสวิถีชีวิตของคนในพื้นที่และเยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม ภาณี อธิชัยกุล ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคือ เพื่อไปสัมผัส เทียบชม วัฒนธรรม ศิลปะด้านต่าง ๆ อาทิ ประติมากรรม สถาปัตยกรรม หัตถกรรม ดนตรี นาฏศิลป์ ภาษาและวรรณกรรม รวมทั้งการละเล่น งานเทศกาล ประเพณี ต่าง ๆ²

วัดทำให้เห็นถึงศิลปะในการสร้างสรรค์ เป็นสมบัติของชาติและเป็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของสังคมไทย วัดโพธิ์เป็นสถานที่รวบรวมศิลปะวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ความโดดเด่น รวมถึงเป็นแหล่งรวมของภูมิปัญญา แสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยววัดโพธิ์ถือเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญ

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคือการท่องเที่ยวที่ค้นหาประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ เพิ่มคุณค่าในการท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น ทำให้คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจต่อมรดกทางวัฒนธรรมของตนนำไปร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรของวัฒนธรรมนั้น และให้ได้รับประโยชน์ เช่น เพิ่มตำแหน่งงาน และเพิ่มรายได้จากการขายสินค้าเป็นต้น³

ผู้วิจัยศึกษาวัดโพธิ์ในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม ทั้งด้านความพร้อมทางกายภาพซึ่งเป็นศาสนสถานที่มีความงดงามประกอบด้วย โบราณวัตถุ โบราณสถาน และสถาปัตยกรรมต่าง ๆ และด้านนโยบายที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ

ด้านความพร้อมทางกายภาพ วัดโพธิ์มีเอกลักษณ์ความโดดเด่นในด้านของสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม เป็นแหล่งรวมของภูมิปัญญา มีคุณค่าทางวัฒนธรรม

¹ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2555). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย. หน้า.6.

² ภาณี อธิชัยกุล. (2555). เอกสารการสนทนาวิชาการรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-7. หน้า 83.

³ นรินทร์ สังข์รักษา. (2556). ตำราการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา. หน้า 238-239.

ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสนใจมาสัมผัสกับวัฒนธรรมไทย ดังที่ สันติ เล็กสุขุม¹ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรมของวัดโพธิ์ ดังนี้

1. สถาปัตยกรรมวัดโพธิ์รวมไปถึงพระอุโบสถ พระวิหารทิศทั้ง 4 ทิศ พระเจดีย์หอธรรม วิหารพระพุทธไสยาสน์ ประตูซุ้มทรงนาฬิกาฝรั่ง หอระฆัง ประตูและกำแพงวัด
2. ประติมากรรมที่มีชื่อเสียงในวัดโพธิ์ ได้แก่ พระประธานของพระอุโบสถ พระพุทธรูปพระพุทธไสยาสน์ และพระพุทธรูปที่ประดิษฐานไว้ในพระระเบียงและในพระวิหารทิศ
3. จิตรกรรมฝาผนังวัดโพธิ์ที่โดดเด่น ได้แก่ จิตรกรรมฝาผนังที่ปรากฏในพระอุโบสถและในพระวิหารพระพุทธไสยาสน์

ในวัดโพธิ์มีสิ่งก่อสร้างดึงดูดนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชม ชุมศึกษา เช่น รูปปั้นฤษีตัดตน สระจระเข้ และอตุ๊กตาจีน แผ่นศิลาจารึก พิพิธภัณฑสถาน และการนวดแผนไทย เป็นต้น วัดโพธิ์ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญทำให้วัดได้มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จัดการและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ทันสมัย เพื่อให้วัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน จึงมีการจัดงานเทศกาลต่าง ๆ ที่โดดเด่นคือเทศกาลสงกรานต์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวช่วยสร้างรายได้ให้กับวัด ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของวัดที่เผยแพร่ศาสนาอีกด้วย

ความพร้อมด้านนโยบาย วัดเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ ไทย ควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ดังงานวิจัย เรื่อง **การจัดการท่องเที่ยวในพระอารามหลวงในเกาะรัตนโกสินทร์** นำเสนอแนวคิดที่ว่า วัดเป็นทรัพยากรด้านวัฒนธรรม วัดต่างมีศักยภาพของตน ภาครัฐกับภาคเอกชนมีความสนใจร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว วัดโพธิ์มีการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ได้รับการสนับสนุนจากองค์การการท่องเที่ยวในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก มีศูนย์ข้อมูลของการท่องเที่ยวกรุงเทพฯ ตั้งแต่เข้าบริเวณวัดที่ศาลารายด้านทิศใต้ มีสำนักงานประสานงานกับวัดโพธิ์²

การท่องเที่ยววัดโพธิ์พัฒนาอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็งขึ้น เทพท. ได้เข้ามามีบทบาทในเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวและช่วยส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย จนถึงช่วงปี พ.ศ. 2510 ได้จัดทำคู่มือการท่องเที่ยววัดโพธิ์ จากนั้นจะเห็นรูปแบบการพัฒนาการ

¹ สันติ เล็กสุขุม. (2548). ข้อมูลกับมุมมอง : ศิลปะรัตนโกสินทร์. หน้า 94-125.

² พระมหาบุญพิเชษฐ จันทรเมือง. (2553). การจัดการท่องเที่ยวในพระอารามหลวงในเกาะรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. หน้า 4.

จัดการการท่องเที่ยววัดโพธิ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น พยายามพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และแหล่งเรียนรู้ที่เผยแพร่ความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว¹

ในปี พ.ศ. 2554 UNESCO ให้จารีกวัดโพธิ์เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกระดับนานาชาติ เพราะมีคุณสมบัติครบถ้วน โดยค้นหาหลักฐานลายลักษณ์อักษรที่มีคุณค่าต่อมนุษยชาติ รักษาความเป็นเอกลักษณ์ ความโดดเด่นทางด้านเนื้อหา บุคคล สถานที่ และเวลา ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย² จากการที่จารีกวัดโพธิ์ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนกับ UNESCO เป็นการส่งเสริมให้วัดโพธิ์มีชื่อเสียงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้สิ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวของวัดโพธิ์ อีกประการหนึ่ง ได้แก่ รายการ 9 สิ่งมหัศจรรย์วัดโพธิ์³

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและวัดโพธิ์ร่วมมือทำกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันศาสนากับประชาชน อนุรักษ์วิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมไทย สร้างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตโบราณสถานในกรุงเทพมหานคร 9 สิ่งมหัศจรรย์วัดโพธิ์มีดังนี้

1. มหัศจรรย์พระไสยาสน์ เป็นพระนอนองค์ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศ โดยมีลักษณะพิเศษคือ ที่พระบาทประดับมุกภาพมงคล 108
2. มหัศจรรย์ตำราเวชเซตุน ศิลาจารึกตำราขนาดแผนโบราณ เป็นการบันทึกรวบรวมสรรพความรู้ต่าง ๆ อย่างการเมืองการปกครอง วรรณคดี การแพทย์ และประวัติการสร้างวัดโพธิ์
3. มหัศจรรย์มหาเจดีย์ 4 รัชกาล คือรัชกาลที่ 1 ถึง รัชกาลที่ 4 พระมหาเจดีย์ขนาดใหญ่ 4 องค์เป็นแบบเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองเพิ่มมุม โดยประดับด้วยกระเบื้องเคลือบหลากสี
4. มหัศจรรย์ต้นตำนานสงกรานต์ไทย เป็นความเชื่อเรื่องตำนานสงกรานต์กล่าวถึงประวัติของประเพณีนี้ ผ่านเรื่องราวนางสงกรานต์ทั้งเจ็ดเทียบกับแต่ละวันในสัปดาห์และธรรมบาลกุมาร
5. มหัศจรรย์มรดกโลกวัดโพธิ์ สร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงให้รวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ ของไทย อาทิ วรรณกรรม ฉันท์ โคลง กลอน กาพย์ ตำราการแพทย์โบราณคดี มา

¹ อรวรรณ ทรัพย์พลอย, และวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร. (2559). วัดโพธิ์มรดกความทรงจำแห่งโลก. หน้า 44-45.

² เล่มเดิม. หน้า 212-213.

³ เล่มเดิม. หน้า 65-155.

จารึกในแผ่นศิลาติดไว้ตามบริเวณเสาในวัดโพธิ์ ปัจจุบันรวมแล้วเรียกว่าประชุมจารึกวัดโพธิ์ โดยองค์การยูเนสโกได้ขึ้นทะเบียนเป็นเอกสารมรดกความทรงจำโลก

6. มหัทศจรยต์ำนานยักษ์วัดโพธิ์ เป็นเรื่องราวตำนานเกี่ยวกับยักษ์วัดโพธิ์ และยักษ์วัดอรุณ และเล่าถึงที่มาของท่าเตียน

7. มหัทศจรยต์ำนานภพรัตนโกสินทร์ พระอุโบสถหลังเดิมในวัดโพธิ์มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ต่อมาสร้างพระอุโบสถใหม่ของวัดโพธิ์ ภายในประดิษฐานพระประธาน มีนามว่า “พระพุทธรูปศาสดา”

8. มหัทศจรยต์ำนานพระพุทธรูปปฏิมากร ในพระอุโบสถประดิษฐานพระพุทธรูปปางสมาธิ รัชกาลที่ 1 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญมาจากวัดคูหาสวรรค์วรวิหาร มีพระราชประสงค์ว่า ที่นี่จะเป็นพระนครอย่างถาวร

9. มหัทศจรยต์ำนานวัดโพธิ์ รัชกาลที่ 1 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมการแพทย์แผนโบราณและศิลปะการประติมากรรมหรือศิลปกรรม ทรงแสดงท่าฤๅษีดัดตนที่เป็นอิริยาบถการพักผ่อนแก้เมื่อยร่างกาย ประยุกต์เข้ากับคติไทยที่ยกย่องฤๅษีเป็นผู้เชี่ยวชาญวิทยาการต่าง ๆ ป็นรูปฤๅษีดัดตนแสดงท่าไว้ที่วัดเพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้วิธีรักษาโรคได้อย่างกว้างขวาง

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงว่าการจัดการท่องเที่ยววัดโพธิ์มีความพร้อมทางกายภาพ คือเป็นศาสนสถานที่มีความงดงามประกอบด้วยโบราณวัตถุและสถาปัตยกรรม และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

มีงานวิจัยและวิทยานิพนธ์หลายเรื่องได้ศึกษาการจัดการวัดโพธิ์ในด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น การบริหารจัดการการท่องเที่ยว ปัจจัยต่อความพึงพอใจสำหรับนักท่องเที่ยวทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อวัดโพธิ์ สาวินี สิมิโชค ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร¹ มีวัตถุประสงค์ศึกษารูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมแหล่งสำคัญในกรุงเทพฯ โดยศึกษาภาพรวมการบริหารจัดการวัดเฉพาะแผนกทัศนศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จากผลการศึกษาพบว่า วัดโพธิ์มีชื่อเสียงระดับโลกและมีความโดดเด่นหลายด้าน นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมสถานที่ต่าง ๆ ในวัดโดยมีมัคคุเทศก์และพระวิทยากรนำชม จึงทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสอย่างเข้าถึง ได้รับความรู้ที่สนใจ นักท่องเที่ยวบอกเล่าต่อ ๆ กัน ทำให้วัดโพธิ์มีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นอีกทางและวัดมีการบูรณาการ

¹ สาวินี สิมิโชค. (2557) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร. หน้า 4.

จัดงานประเพณีทางพุทธศาสนาในวันสำคัญต่าง ๆ ส่วนส่งเสริมให้วัดโพธิ์มีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาสำคัญระดับโลก

วัดโพธิ์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมระดับโลก มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากมาเยี่ยมชมความงดงามของวัดโพธิ์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อวัดโพธิ์ในระดับดี มีงานวิจัยของวันเพ็ญ เบอร์เนทท์ เรื่อง**ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์)**¹ ได้ศึกษาปัจจัยต่อความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติในวัดโพธิ์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นปัจจัยด้านสถานที่ ต้นเหตุ และอารมณ์ (จิตวิทยา) มีระดับดีมาก ปัจจัยด้านสถานที่ คือ เรื่องความหลากหลายของตุ๊กตาจีน และเรื่องความสวยงามของสิ่งก่อสร้าง ปัจจัยด้านเหตุผล ได้แก่ ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ปัจจัยด้านอารมณ์ ได้แก่ วัดโพธิ์เป็นศูนย์กลางศาสนาพุทธ เป็นที่มีความเพลิดเพลินและเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ

งานวิจัยของ กฤษณะ เดชาสุรักษ์ชน ได้ศึกษาเรื่อง **พฤติกรรมและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระชาวต่างชาติที่มีต่อวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร** โดยมีจุดประสงค์ศึกษาทัศนคติกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวอิสระต่างชาติที่มีต่อวัดโพธิ์ เพื่อเก็บข้อมูลนำไปปรับปรุงการท่องเที่ยววัดโพธิ์ต่อไป และเพื่อเป็นแนวทางหรือประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และโบราณสถาน พบว่าด้านพฤติกรรม คือ สนใจในศิลปะและประวัติศาสตร์ ส่วนทัศนคติต่อการท่องเที่ยววัดโพธิ์ ด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ และเรื่องของการบริการอยู่ในระดับดี²

จากเนื้อหาดังกล่าวพบว่าความโดดเด่นในทางด้านสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมไทยและความสำคัญของวัดโพธิ์ ซึ่งมีศักยภาพสูงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม และวัดโพธิ์ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่สวยงามสงบ สะอาด ทำให้มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาเที่ยวที่วัดโพธิ์กันเป็นจำนวนมาก

1.2.2 ความสำคัญของวัดโพธิ์ต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้

วัดโพธิ์ถือเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกของประเทศไทย เป็นแหล่งรวมสรรพวิทยาการแห่งภูมิปัญญาไทยหลาย ๆ ด้านและเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ครบถ้วน ผู้สนใจทุกเพศทุกวัยเข้ามาศึกษาหาความรู้ได้ตามต้องการ โดยจัดงานต่าง ๆ นอกเหนือจากการมาทำบุญ ไหว้พระ ฟัง

¹ วันเพ็ญ เบอร์เนทท์. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์). หน้า 3.

² กฤษณะ เดชาสุรักษ์ชน. (2552). พฤติกรรมและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระชาวต่างชาติที่มีต่อวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร. หน้า 19-21.

เทศน์ฟังธรรม เช่น การจัดทัศนศึกษาภายในวัด ซึ่งได้รับความนิยมจากทั้งนักเรียน นักศึกษา และนักท่องเที่ยวทั่วไป ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจมาเยี่ยมชมหาความรู้เป็นจำนวนมาก

แหล่งการเรียนรู้ คือ สถานที่ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้คนได้ศึกษาหาความรู้ตามความต้องการ¹ ในงานวิจัยนี้หมายถึง การจัดวัดให้เป็นสถานที่ให้ความรู้แก่ผู้สนใจได้เรียนรู้ทั้งด้านธรรมะและอื่น ๆ ที่วัดจัดได้ตามศักยภาพ โดยอาจจัดกิจกรรมเป็นครั้งคราว สม่ำเสมอ จัดเป็นนิทรรศการ จัดเป็นอุทยานการศึกษา เป็นต้น

แหล่งการเรียนรู้วัดในประเทศไทยมีอยู่จำนวนมาก แต่ละวัดจะมีองค์ความรู้ มีกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น แตกต่างกันไปตามภูมิทรัพยากร แหล่งการเรียนรู้วัดโพธิ์ตามแนวคิดของ พระศรีวิสุทธิวงศ์² มีรูปแบบการดำเนินงานพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ 3 รูปแบบ

1. มีองค์ความรู้ที่จะเผยแพร่ให้ผู้สนใจเสมอ

องค์ความรู้ที่ประกอบในวัดโพธิ์ ได้แก่ พระปรางค์ เจดีย์ พระพุทธรูปสำคัญ โบสถ์ วิหาร ศาลา หอไตร กุฏิ รอยพระพุทธรบาท ตู้พระธรรม งานปูนปั้น จิตรกรรมฝาผนัง งานแกะสลัก ศิลปะหัตถกรรม แหล่งโบราณคดี พิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น มีจารึกตามที่รัชกาลที่ 3 ทำให้วัดโพธิ์เป็นมหาวิทยาลัยของปวงชน จึงแยกความรู้ต่าง ๆ ไว้เป็นหมวดหมู่ รูปแบบการ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อประเภทหลากหลาย การจัดนิทรรศการ การจัดพิธีทางศาสนาในวันสำคัญ การจัดมัคคุเทศก์บรรยาย เป็นต้น

2. มีกลุ่มผู้เรียนหลัก

พระราชปริยัติมุนี ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดโพธิ์ กล่าวว่า เป็นเรื่องน่ายินดีสำหรับประเทศไทย ที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกได้ไหลตผ่านเว็บไซต์ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอดนิยามของโลกอันดับที่ 17 มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมวัดโพธิ์ เฉลี่ยประมาณวันละ 10,000 คน และในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม มีนักท่องเที่ยวเฉลี่ยประมาณ 15,000 คน กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวจีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เยอรมนี อังกฤษ สหรัฐ อินเดีย และรัสเซีย เป็นต้น³

3. มีการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับกลุ่มผู้เรียน

วัดโพธิ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์แบบในการแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ มีการจัดทัศนศึกษานำผู้มีความสนใจเที่ยวชมวัด โดยพระวิทยากร

¹ พระธรรมกิตติวงศ์. (2546). บทบาทของสถาบันพระพุทธศาสนากับการจัดการศึกษา. หน้า 9.

² พระศรีวิสุทธิวงศ์. (2547). วัดพระเชตุพน : ต้นแบบการจัดวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้. หน้า 38.

³ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). "วัดโพธิ์" ขึ้นอันดับ 17 แหล่งท่องเที่ยวอดนิยามของโลก. (ออนไลน์)

และมรดกเทศก์ของวัดบรรยายนำเที่ยวชมทั่วบริเวณวัดเล่าเรื่องประวัติ และเผยแพร่หลักธรรม ความรู้และประวัติศาสตร์ของวัดให้แก่ผู้ที่มาเยี่ยมชม อีกทั้งมีการส่งเสริมด้านบุคลากร โดยช่วย ทางด้านการศึกษาของพระ เพื่อให้มีศาสนบุคคลที่มีคุณภาพทั้งความรู้ในทางโลกและทางธรรม¹

ปัจจุบันเมื่อความเจริญแบบตะวันตกเข้ามาสู่ประเทศไทยตั้งแต่ปลายพุทธ ศตวรรษที่ 24 ทำให้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมมีการเปลี่ยนแปลงทำให้บทบาทของวัดต่าง จากเดิม บทบาทที่สืบเนื่องมาแต่อดีต ได้แก่ เป็นสถาบันการศึกษา เป็นสถาบันสืบอายุ พระพุทธศาสนา เป็นศูนย์ของศิลปวัฒนธรรมและพิพิธภัณฑ์ และแสดงความเป็นปึกแผ่นของ บ้านเมืองนั้น ได้อยู่สืบมาจนทุกวันนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าบทบาทของวัดที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ บทบาททางด้านการศึกษาในรูปแบบของสำนักปฏิบัติธรรมลักษณะและโรงเรียน²

จากการสำรวจข้อมูลส่วนนี้พบว่า มีงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ได้ศึกษาวัดโพธิ์และ นำเรื่องในวัดโพธิ์มาเป็นฐานข้อมูลสำหรับผู้เรียน ดังนี้ ประพันธ์ศักดิ์ สุขสะอาด วิจัยเรื่อง **การสร้างคู่มือเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 : กรณีศึกษาวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม**³ การวิจัยนี้เพื่อสร้างคู่มือเรียนรู้ด้วยตนเอง เกี่ยวกับวัดโพธิ์ให้มีคุณภาพดี และเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทางด้านความรู้และด้าน ความรู้สึกล่วงก่อนและหลังชม โดยได้กำหนดฐานการเรียนรู้เรียนรู้ 5 ฐาน ได้แก่ 1. ชุ่มประตูลงมงกุฏ ตึกตาศิลาจีน และฤๅษีดัดตน 2. พระเจดีย์หมู่ห้าฐานเดียว พระเจดีย์ราย และพระมหาเจดีย์ 3. ตึกตาศิลาฝรั่งและพระนอนวัดโพธิ์ 4. ศาลารายและโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดโพธิ์ 5. พระพุทธ เทวปฏิมากร ผลการวิจัยพบว่าคู่มือนี้มีคุณภาพระดับดี และนักเรียนมีความรู้ และความรู้สึกล่วง ชมสูงกว่าก่อนชม

ดังที่ งานวิจัยเรื่อง **การจัดการแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ของวัดพระ เชตุพนวิมลมังคลาราม เพื่อรองรับประเทศไทย 4.0** ของพระมหาสุภวัฒน์ สุวานุกาโธ มีจุดประสงค์คือศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ของวัดโพธิ์ และเสนอแนวทางการจัดการ แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ของวัดโพธิ์ เพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 พบว่าแหล่งเรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์ของวัดโพธิ์ คือ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ และโบราณวัตถุ เหล่านี้เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้าน ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และจิตรกรรม ที่เป็นเรื่องราวของพระพุทธศาสนา วรรณคดี

¹ พระศรีวิสุทธิวงศ์. (2547). วัดพระเชตุพน : ต้นแบบการจัดวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้. หน้า 6.

² เนตรนภิศ นาควิริยะ, ปิยนาด นูนนาค, จุลทัศน์ พยาขรนนท์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายวิจัย. (2526). วัดในกรุงเทพฯ : การเปลี่ยนแปลงในรอบ 200 ปี (พ.ศ. 2325-2525). หน้า 289-290.

³ ประพันธ์ศักดิ์ สุขสะอาด (2551). การสร้างคู่มือเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 : กรณีศึกษาวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม. หน้า 4 -17.

และประเพณี นอกจากนี้ยังมีศิลาจารึกสรรพยาต่าง ๆ ในส่วนของแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ของวัดโพธิ์ตามแบบสัมมาภาษณ์คือ สิ่งที่มีอยู่แล้ว ก็ดูแลรักษาไว้ให้ดี ถ้าชำรุดก็บูรณปฏิสังขรณ์ ส่วนที่จะพัฒนาให้ทันสมัยคือ การจัดการเข้าชม การนำเทคโนโลยีมาเชื่อมโยงกับข้อมูลของสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้ศึกษาข้อมูลได้ง่ายขึ้น และในด้านของการบริการ เช่น การจัดการน้ำดื่ม การให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูง ซึ่งต้องพัฒนาเพื่อให้ดึงดูดและเกิดความประทับใจแก่ผู้มาศึกษาภายในวัดโพธิ์¹

จากการศึกษาทั้งหมดนี้สรุปได้ว่าปัจจุบันวัดนอกจากเป็นศูนย์กลางทางศาสนาให้กับคนในท้องถิ่นและเป็นที่พักทางจิตใจแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับวัดโพธิ์ในด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชื่อเสียงของไทย

2. สิ่งสำคัญในวัดโพธิ์ที่ชาวต่างชาติควรรู้

ปัจจุบันวัดโพธิ์มีเนื้อที่กว้างขวาง มีเอกลักษณ์ความโดดเด่นในด้านสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมไทย เป็นสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ในวัดมีสิ่งก่อสร้างโบราณสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว ในการวิจัยนี้จะศึกษาจุดสำคัญของวัดโพธิ์ตามข้อมูลความสนใจของทั้งคนจีนและคนไทยจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏมากกว่า 2 ครั้งเท่านั้น พบว่า มี 7 สิ่งในวัดโพธิ์ที่ชาวต่างชาติควรรู้ ได้แก่ พระอุโบสถ พระพุทธรูป พระเจดีย์ ตึกตาศีลาจีน จารึกวัดโพธิ์ ตำนานยักษ์วัดโพธิ์ และการนวดแผนไทยวัดโพธิ์

2.1 พระอุโบสถ

ตามคติความเชื่อของพุทธศาสนิกชน พระอุโบสถถือเป็นพุทธศาสนาสถานที่สำคัญที่สุด หากวัดไม่มีอุโบสถจะเป็นวัดที่สมบูรณ์ไม่ได้ พระอุโบสถวัดโพธิ์สร้างขึ้นใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 1 เป็นรูปแบบของศิลปะอยุธยาตอนปลาย ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 3 ได้ขยายใหญ่อีกครั้งเท่าที่เห็นในปัจจุบันนี้² พระอุโบสถเป็นจุดศูนย์กลางของวัดโพธิ์ ภายในมีพระพุทธรูปที่สวยงามและมีความสำคัญทางพระพุทธประวัติ แนวคิดการสร้างพระอุโบสถก็แสดงถึงความเชื่อของพุทธศาสนิกชนคนไทย

¹ พระมหาศุภวัฒน์ ฐานวุฑโฒ. (2562, มกราคม-มิถุนายน). การจัดการแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เพื่อรองรับประเทศไทย 4.0. Journal of Buddhist studies, 10 (149-265).

² จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2547). คู่มือนำเที่ยววัดโพธิ์. หน้า 12.

ภาพประกอบ 2 พระอุโบสถวัดโพธิ์

ที่มา ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2564

จุดเด่นภายในพระอุโบสถ คือ พระประธานพระอุโบสถ “พระพุทธรูปเทวปฏิมากร” เป็นพระพุทธรูปเก่าที่รัชกาลที่ 1 อัญเชิญมาจากวัดคูหาสวรรค์ หมายถึงเป็นพระพุทธรูปที่เทวดาส่งขึ้น พระประธานองค์นี้เป็นพุทธรูปปางสมาธิ¹

2.2 พระพุทธรูปสำคัญในวัดโพธิ์

พระพุทธรูปที่ประดิษฐานในวัดโพธิ์ มีทั้งที่อยู่ในวัดโพธิ์มาแต่เดิมเมื่อยังชื่อวัดโพธารามในสมัยอยุธยาและที่รวบรวมอัญเชิญมาจากหัวเมืองสำคัญในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ สมัยรัชกาลที่ 1 บวรณปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์โปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญพระพุทธรูปจากเมืองต่าง ๆ เช่น สุโขทัย พิษณุโลก อโยธยา ลพบุรี และศรีสัชชนาลัย มาซ่อมแซมใหม่ มีจำนวน 689 องค์ รวมกับพระพุทธรูปที่มีอยู่เดิม 183 องค์ รวมเป็น 872 องค์ แล้วอัญเชิญประดิษฐานไว้ที่พระระเบียงกับพระวิหารคดวัดโพธิ์ โปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญพระพุทธรูปองค์สำคัญ ๆ ขนาดใหญ่มาประดิษฐานไว้ในพระวิหารทิศทั้งสี่แต่ละหลัง²

จากที่กล่าวข้างต้นแสดงว่า วัดโพธิ์เป็นวัดอันดับต้น ๆ ที่มีพระพุทธรูปประดิษฐานมากที่สุดวัดหนึ่งในประเทศไทย พระพุทธรูปเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า คนสมัยโบราณมีความศรัทธาอย่างแรงกล้าในพระพุทธศาสนา และยังบ่งบอกถึงความสามารถของช่างกับความเจริญทางวัฒนธรรมของประเทศไทยในอดีต ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาพระพุทธรูปสำคัญ 3 องค์ ที่ชาวต่างชาติควรรู้ได้แก่ พระพุทธรูปปฏิมากร พระพุทธรูปโลกนาถ พระพุทธรูปไสยาสน์ โดยศึกษาจากตำนานพระพุทธรูปสำคัญของวัดโพธิ์เป็นหลัก ดังนี้

¹ บัณฑิต ลิวชัยชาญ, อนุรักษ์ ศิริวัฒนพิเชษฐ์ และวารุณี ไอสถารมย์. (2558). ประวัติศาสตร์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (พ.ศ.2325-2411). หน้า 54-57.

² สยามรัฐ (2562). พระพุทธรูปปฏิมาวัดโพธิ์ มีมากที่สุดในเมืองไทย. (ออนไลน์) <https://siamrath.co.th/n/115212> .

³ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร. ตำนานพระพุทธรูปสำคัญ. (ออนไลน์) <http://watpho.com/th/buddha> .

1. พระพุทธเทวปฏิมากร พระประธานของพระอุโบสถวัดโพธิ์ เดิมประดิษฐานอยู่ที่วัดศาลาสี รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้บูรณปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ แล้วโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระอุโบสถใหม่ และโปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญมาประดิษฐานเป็นพระประธานในพระอุโบสถที่สร้างขึ้นใหม่แห่งนี้ และได้ทรงถวายนามใหม่ว่า “พระพุทธเทวปฏิมากร”

ภาพประกอบ 3 พระพุทธเทวปฏิมากร

ที่มา ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2564

2. พระพุทธโลกนาถ หรือเรียกว่าพระโลกนาถ เดิมเรียกว่า “พระโลกนาถศาสดาจารย์” เป็นพระพุทธรูปที่มีความสำคัญ เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์มาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เดิมเคยประดิษฐานอยู่ภายในวัดพระศรีสรรเพชญ์ ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 1 ได้อัญเชิญมาประดิษฐานที่วัดโพธิ์ แต่เนื่องจากมีสภาพที่น่าจะไม่ชำรุดมากนัก จึงมีการปฏิสังขรณ์บรรจุพระบรมธาตุแล้วประดิษฐานที่พระวิหารทิศตะวันออกมุขหลัง

ภาพประกอบ 4 พระพุทธโลกนาถ

ที่มา ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2564

3. พระพุทธไสยาส หรือพระนอน เป็นพระพุทธรูปรัตนโกสินทร์ยาว 46 เมตร สูง 15 เมตร พระบาทยาว 5 เมตร สูง 3 เมตร รัชกาลที่ 3 ให้สร้างขึ้นในคราวปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ครั้งใหญ่เมื่อ พ.ศ. 2375 ประดิษฐานภายในพระวิหารพระพุทธไสยาสบริเวณมุกกำแพงทิศตะวันตกเฉียงเหนือของวัดโพธิ์ จัดเป็นพระนอนที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพมหานคร และใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศไทย

ความโดดเด่นพิเศษของพระนอนองค์นี้ คือ ฝ่าพระบาทของพระนอนทั้ง 2 ข้างประดับมุกประดับศิลปะ เป็นรูปมณฑล 108 ประการ ประกอบด้วยมณฑลต่าง ๆ แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ เป็นลักษณะแห่งความอุดมสมบูรณ์และโชคลาภ เป็นเครื่ององค์ประกอบพระบารมีของกษัตริย์และพระเจ้าจักรพรรดิ และเป็นส่วนประกอบของพระภูมิในจักรวาลตามความเชื่อของพระพุทธศาสนา

ภาพประกอบ 5 ภาพประกอบ 6 พระพุทธไสยาส
ที่มา ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2564

2.3 พระเจดีย์วัดโพธิ์

เจดีย์หรือพระธาตุ หมายถึง ศาสนสถานอันเนื่องด้วยวัดในพระพุทธศาสนา เจดีย์พระธาตุ รอยพระบาทเป็นความเชื่อทางศาสนาของแต่ละชุมชน ซึ่งสามารถนำไปออกแบบการจัดการท่องเที่ยว¹ เจดีย์ที่มีอยู่จำนวนมากในประเทศไทยล้วนเนื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ส่วนหนึ่งได้รับการออกแบบเพื่อการท่องเที่ยวทั้งการไหว้นมัสการเพื่อให้เกิดความสวัสดิกับชีวิต

¹ พระระพีมา พุทธิสาโร. (2016). แนวคิดการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว (วัด) ในพุทธศาสนา: ทฤษฎี หลักการ และวิธีปฏิบัติ. หน้า 4.

วัดโพธิ์เป็นวัดที่มีเจดีย์มากที่สุดในประเทศไทย มีทั้งหมด 99 องค์ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ พระมหาสถูป หรือพระปรางค์ 4 องค์ พระเจดีย์หมู่ห้าฐานเดียวห้าหมู่ 20 องค์ พระเจดีย์ราย 71 องค์ และพระมหาเจดีย์สี่รัชกาล 4 องค์ ในการวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะพระมหาเจดีย์สี่รัชกาลในวัดโพธิ์ โดยศึกษาข้อมูลจากคู่มือนำเที่ยววัดโพธิ์¹ และประวัติศาสตร์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม² ดังนี้

พระมหาเจดีย์สี่รัชกาล ทั้ง 4 องค์อยู่ในบริเวณกำแพงแก้วสี่ขาว พระมหาเจดีย์สูง 42 เมตร เป็นเจดีย์ย่อไม้สิบสองเพิ่มมุม ประดับกระเบื้องเคลือบและกระเบื้องเครื่องถ้วยลวดลายสีต่าง ๆ

1. องค์ที่ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีเขียว คือ “พระมหาเจดีย์ศรีสรรเพชดาญาณ” สร้างขึ้นสมัยรัชกาลที่ 1 เป็นพระเจดีย์ประจำรัชกาลที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อประดิษฐานพระพุทธรูปพระศรีสรรเพชญ์ สูงถึง 16 เมตร อัญเชิญมาจากพระราชวังที่กรุงศรีอยุธยา มีพระบรมธาตุบรรจุภายใน

2. องค์ที่ประดับด้วยกระเบื้องสีขาว คือ “พระมหาเจดีย์ดิลกธรรมกรนิทาน” สร้างขึ้นสมัยรัชกาลที่ 3 พระราชอุทิศถวายแด่พระบรมราชชนก เป็นพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ 2

3. องค์ที่ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีเหลือง คือ “พระมหาเจดีย์มุนีบัตบริหาร” สร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 พระราชอุทิศถวายเป็นพุทธานุชา นับเป็นพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ 3

4. องค์ที่ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีขาบหรือน้ำเงินเข้ม รัชกาลที่ 4 ทรงสร้างขึ้นตามแบบพระเจดีย์ศรีสุริโยทัย กรุงศรีอยุธยา นามว่า “พระมหาเจดีย์ทรงพระศรีสุริโยทัย” เพื่อถวายเป็นพุทธานุชา

พระมหาเจดีย์สี่รัชกาลเป็นสถาปัตยกรรมที่สวยงามและเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับศาสนสถาน เป็นจุดเด่นอย่างหนึ่งของวัดโพธิ์ที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกรมศิลปากร. (2559). คู่มือนำเที่ยววัดโพธิ์. หน้า 23-43.

² บัณฑิต ลิวชัยชาญ, ณัฐพงศ์ ศิริวัฒน์พิเศษ และวารุณี ไอสถารมย์. (2558). ประวัติศาสตร์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (พ.ศ. 2325-2411). หน้า 84-86.

ภาพประกอบ 7 พระมหาเจดีย์ศรีรัชกาล

ที่มา ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2564

2.4 ตุ๊กตาศิลาจีน

การปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ครั้งใหญ่ในรัชกาลที่ 3 ได้สร้างอาคารต่าง ๆ และนำ “ศิลปะแบบพระราชนิยม” ได้แก่ ศิลปะจีนมาผสมผสานในการสร้างวัดโพธิ์ ภายในวัดโพธิ์จึงมีศิลปกรรมจีนหลายแห่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากจีน ที่สำคัญวัดโพธิ์เป็นวัดที่มีตุ๊กตาทินจีนมากที่สุดแห่งหนึ่ง ใช้ตกแต่งอาคารสถานที่จำนวนมากด้วยตุ๊กตาศิลาจีน ปัจจุบันเป็นจุดเด่นดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

เรื่องตุ๊กตาศิลาจีนของวัดโพธิ์มีชื่อเสียงมีคนรู้จักกันมาก ในวัดมีศิลปวัตถุจีนอยู่มากมายต่างจากวัดอื่น โดยเฉพาะจุดเด่นอยู่ที่มีตุ๊กตาทินขนาดใหญ่จำนวนมาก เช่น ตุ๊กตารูปขุนนาง ฝ่ายบู๊และฝ่ายบู้ เป็นต้น

วัดโพธิ์เป็นวัดที่มีตุ๊กตาทินจีนมากที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป จากการศึกษาหนังสือ **ตุ๊กตาทินวัดโพธิ์**¹ พบว่า มีรูปขุนนาง เป็นสัญลักษณ์แห่งความเป็นสิริมงคล มีสองประเภทคือ ขุนนางฝ่ายบู๊ เป็นขุนนางฝ่ายพลเรือน ทำทางเป็นคนมีความรู้ถือหนังสือ และขุนนางฝ่ายบู้ เป็นขุนนางฝ่ายทหาร มีร่างกายแข็งแรง ถืออาวุธ นอกจากรูปขุนนางแล้วยังมีรูปนักบวช รูปบุคคลทั่วไปทั้งชาย หญิง และเด็ก รูปเทพและเซียน รูปสัตว์ ได้แก่ มังกร สิงโต แพะ เสือ ม้า ลิง หมู ควาย เป็นต้น

¹ ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ และบรรจบ ไมตรีจิตต์. (2543). ตุ๊กตาทินวัดโพธิ์. หน้า 12-13.

ภาพประกอบ 8 ตู๊กตาจีนวัดโพธิ์

ที่มา ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2564

ตู๊กตาจีนวัดโพธิ์สะท้อนถึงประวัติสำคัญด้านการค้าและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนและไทยในสมัยนั้นอีกด้วย ดังที่ ทพท.และกรมศิลปากรได้จัดทำคู่มือแนะนำเที่ยววัดโพธิ์¹ ได้กล่าวไว้ว่า “รูปสลักหินจีนที่ตั้งประดับตามซุ้มประตู และที่ต่าง ๆ มีทั้งรูปปูนปั้นและรูปสลักจากหิน หากพิจารณาแต่ละรูปแบบแล้วย่อมทำให้รู้จักและเข้าใจต่อการที่ช่างไทยขนเอาเครื่องอับเฉาที่ใช้เป็นอุปกรณ์ถ่วงเรือสำเภาทอนขากลับจากการพาณิชย์นาวี แล้วนำไปตั้งประดับอย่างมีศิลปะประยุกต์เอารูปปั้นเหล่านั้นตั้งประดับดูเข้ากันไม่ขัดตา”

จากที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ตู๊กตาจีนมีหลากหลายชนิด ตั้งอยู่รอบบริเวณวัดโพธิ์ เป็นเสน่ห์ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ตู๊กตาจีนเหล่านี้ไม่ใช่เครื่องประดับตกแต่งวัดเท่านั้น แต่ยังบอกเล่าเรื่องราว ตำนานประวัติศาสตร์ด้านการค้าขายระหว่างประเทศ ด้านสัมพันธ์ไมตรีกับต่างชาติ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อของคนไทย จีน และยุโรปในอดีต เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันควรค่าแก่การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกรมศิลปากร. (2559). คู่มือแนะนำเที่ยววัดโพธิ์. หน้า 74.

2.5 จารึกวัดโพธิ์

วัดโพธิ์ขึ้นชื่อว่าเป็น “มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย” รัชกาลที่ 3 อยากให้วัดโพธิ์เป็นแหล่งศึกษาแหล่งค้นคว้า เปรียบเสมือนสถานศึกษาหรือที่เรียกว่า มหาวิทยาลัย จึงโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมสรรพวิชาความรู้ต่าง ๆ แบ่งเป็นหลายแขนงวิชามาจารึกลงบนแผ่นศิลา แล้วนำมาประดับติดไว้ตามผนังเสาที่วัด เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสมาศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง

อาคารเกือบทุกหลังของวัดโพธิ์ ไม่ว่าจะเป็นพระอุโบสถ ศาลาราย หรือพระวิหาร มีแผ่นศิลาประดับไว้ เรียกว่า “ศิลาจารึก” มีรูปร่างและรูปทรงแตกต่างกัน รัชกาลที่ 1 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ช่างจารึกไว้ เพื่อให้ทุกคนรับรู้ความเป็นมาของชาติบ้านเมือง แม้กระทั่งเรื่องการรักษาสุขภาพขั้นพื้นฐานด้วยตัวเองจากตำรายา วิธีแก้ปวดเมื่อย เป็นต้น ในสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงให้ทำการปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่และทรงสานต่อพระราชประสงค์ โดยโปรดเกล้าฯ ให้จารึกวิชาความรู้ต่าง ๆ ลงแผ่นศิลา แล้วนำไปประดับไว้ตามอาคารสิ่งปลูกสร้างภายในวัด ชั้นชั้นใดก็สามารถศึกษาได้เท่าเทียมกัน จึงทำให้วัดโพธิ์ได้รับการขนานนามว่า “มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย”¹

ภาพประกอบ 9 จารึกวัดโพธิ์

ที่มา ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2564

¹ อรวรรณ ทรัพย์พลอย และวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร. (2559). วัดโพธิ์ มรดกความทรงจำแห่งโลก. หน้า 160.

จารีกวัตโพธิ์ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก จำนวน 1440 รายการ คณะทำงานสำรวจและจัดทำทะเบียนจารีกวัตโพธิ์ได้จำแนกจารีกเป็น 6 หมวด ได้แก่ หมวด พระพุทธศาสนา วรรณคดีและสุภาษิต เวทศาสตร์ ประวัติ ทำเนียบ และประเพณี¹

จารีกวัตโพธิ์มีความพิเศษเต็มไปด้วยภูมิปัญญาของไทย ทำให้วัตโพธิ์เป็นแหล่งรวมความรู้ ทั้งศาสตร์และศิลป์ ดังนั้นวัตโพธิ์จึงเป็นศาสนสถานสำคัญแห่งหนึ่งที่มีผู้สนใจจำนวนมาก เข้ามาเยี่ยมชมศึกษา

2.6 ยักษ์วัตโพธิ์

การสร้างรูปยักษ์รักษาประตูเป็นธรรมเนียมมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 มีความเชื่อว่ายักษ์มีความสามารถพิเศษสามารถขับไล่ปีศาจ และทำหน้าที่ปกป้องรักษาสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันมีค่าที่อยู่ด้านใน²

ยักษ์วัตโพธิ์ ตั้งอยู่ซุ้มประตูทางเข้าพระมณฑป รัชกาลที่ 3 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้นำลั่นถันหรือตุ๊กตาจีนตั้งแทนอสุรเฝ้าประจำประตูทั้ง 4 ประตู และได้โปรดเกล้าฯ ให้ทำรูปยักษ์ขนาดเล็ก มีความสูงประมาณ 175 เซนติเมตร 8 ตน ตั้งตรงซุ้มประตูทั้ง 4 ด้านของหอไตรจตุระมุข ด้านละหนึ่งคู่ ทำหน้าที่พิทักษ์รักษาหอพระไตรปิฎก ต่อมารัชกาลที่ 4 สั่งรื้อซุ้มประตูออกไป 2 ซุ้ม เพื่อทำระเบียงพระมหาเจดีย์ จึงเหลือรูปยักษ์อยู่เพียง 2 คู่ในปัจจุบัน คือ พญาขรกับพญาสีทธาสูร อยู่ตรงประตูทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และพญามัธยมภพกับพญาแสงอาทิตย์ อยู่ที่ประตูทิศตะวันตกเฉียงใต้³

¹ บัณฑิต ลิวชัยชาญ, ณัฐพงศ์ ศิริวัฒน์พิเศษฐ์ และวารุณี ไอสถารมย์. (2554).ประวัติศาสตร์ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม. หน้า 116.

² Bangkok Tourism Division. (2563). รู้จักยักษ์วัตโพธิ์. https://web.facebook.com/tourismdivision/posts/366748533996888/?_rdc=1&_rdr. (ออนไลน์).

³ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร.ตำนานยักษ์วัตโพธิ์. <http://www.watpho.org/th/architecture/detail/265>. (ออนไลน์).

ภาพประกอบ 10 ยักษ์วัดโพธิ์¹

2.7 การนวดแผนไทยโบราณวัดโพธิ์

จุดเด่นของวัดโพธิ์อีกอย่างหนึ่งคือการนวดแผนไทยโบราณวัดโพธิ์

รัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯ ให้จารึกตำราหมอนวดวัดโพธิ์ ณ ผนังศาลาราย หน้าพระมหาเจดีย์ 4 รัชกาล เพื่อเป็นวิทยาทานเพื่อประชาชนจะได้มีพลานามัยสมบูรณ์ วิชาหมอนวดหรือวิชาแก้เมื่อยนั้นต้องชำนาญทั้งศาสตร์และศิลป์ เบื้องต้นจะต้องรู้จักเส้นต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่า 100 เส้น หากไม่รู้เส้นก็จับเส้นแก้โรคภัยไม่ถูก ปัจจุบันมีการเปิดโรงเรียนสอนนวดแผนไทยภายในวัดโพธิ์ และในชุมชนท่าเตียน ซึ่งเป็นที่นิยมและมีผู้สนใจเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก การศึกษาหลักและวิธีการนวดจัดแสดงไว้ทั้งภายในโรงเรียนและการศึกษาจากรูปปั้นฤษีตัดตน ส่วนภายในโรงเรียนจะเรียนประเภทของการนวดไทย หลักและวิธีการนวด มารยาทในการนวด และเทคนิคการนวดในท่าต่าง ๆ²

โครงการนวดแผนโบราณวัดโพธิ์ได้รับรางวัลดีเด่นประเภทรางวัลโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว จากการประกวด Tourism Award ประจำปี 2541³ นอกจากนี้ UNESCO ได้ประกาศให้นวดไทยขึ้นทะเบียนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมวลมนุษยชาติ ICH ประจำปี 2562⁴

¹ แหล่งเดิม.

² บุรินทร์ พิมมงละ. (2555). การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องทัศนศิลป์ในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร. หน้า 55.

³ ฤโศพา. (2542,มิถุนายน). วัดโพธิ์ แหล่งสรรพศาสตร์และสรรพศิลป์ แห่งภูมิปัญญา. หน้า 47.

⁴ Thai PBS News. (2562). UNESCO ขึ้นทะเบียน"นวดไทย"มรดกโลกวัฒนธรรมจับต้องไม่ได้. <https://news.thaipbs.or.th/content/287022>. (ออนไลน์).

ภาพประกอบ 11 นวดแผนไทยวัดโพธิ์

ที่มา ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2564

ในวัดมีบริการร้านนวด มีให้เลือกทั้งโปรแกรมนวดไทย นวดสมุนไพรประคบ และนวดฝ่าเท้า เป็นต้น ยังมีโรงเรียนเปิดสอนการนวดแผนโบราณให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้าเรียน

3. การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้เรียนชาวจีน

ปัจจุบันเทคโนโลยีทางการศึกษาพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เครื่องมือ แอปพลิเคชันต่าง ๆ ก็พัฒนาไปอย่างมาก สามารถนำไปปรับใช้ประโยชน์ในการเรียนได้อย่างสะดวก หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่ง que เพื่อการศึกษาในรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ

3.1 ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือนำเสนอข้อมูลอย่างหนึ่ง โดยผ่านสื่อมัลติมีเดีย รูปแบบคล้ายหนังสือทั่วไป แตกต่างตรงที่ช่องทางและวิธีการอ่าน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีทั้งข้อความและรูปภาพ ประกอบ ดังที่มีผู้ให้ความหมายเป็นทิศทางเดียวกันว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์คือหนังสือหรือเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้งานผ่านระบบดิจิทัล หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จึงไม่ต้องพิมพ์บนกระดาษ

ภาสกร เรืองรอง¹กล่าวว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) คือ หนังสือที่นำเสนอเนื้อหาแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เผยแพร่บนระบบเครือข่ายได้ และสามารถดาวน์โหลดมาใช้ได้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือในรูปแบบซีดี ที่สามารถติดตั้งได้บนเครื่องคอมพิวเตอร์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นหนังสือรูปแบบดิจิทัลที่ไม่ต้องใช้กระดาษ สอดคล้องกับ กิดานันท์ มลิทอง² ที่กล่าวถึง E-Book ว่า เป็นเอกสารที่แปลงลงในสื่อ โดยผ่านระบบดิจิทัล หรือหนังสือที่พิมพ์ผ่านระบบดิจิทัลแทนที่จะพิมพ์ด้วยกระดาษเหมือนหนังสือทั่วไป

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ “อีบุ๊ก(E-Book)” เป็นเอกสารรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ดังที่ ไพฑูรย์ ศรีฟ้า³ ได้ให้ความหมายว่า อีบุ๊ก E-Book หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้นด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ มักจะใช้แฟ้มข้อมูลที่สามารถดูเอกสารผ่านหน้าจอกิ่งในและนอกระบบออนไลน์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะเป็นการจัดทำชุดข้อมูลตัวอักษร รูปภาพต่าง ๆ โดยนำเสนอชุดข้อมูลดังกล่าวด้วยระบบเครือข่าย หรือโดยใช้คอมพิวเตอร์นำเสนอ เชื่อมโยงข้อมูลเป็นแฟ้มเดียวกัน

พิสุธา อารีราษฎร์และคณะ⁴ กล่าวถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่นำเสนอข้อความ วิดีโอ รูปภาพ เชื่อมโยงเนื้อหาในแฟ้ม และมีการเชื่อมโยงข้อมูลตามผู้อ่านต้องการ มีลักษณะเหมือนหนังสือทั่วไป คือ มีปกหน้าหลัง สารบัญ เนื้อความในหนังสือ เนื้อหาภายในเล่มอาจแบ่งเป็นบทต่าง ๆ และจำนวนหน้าในแต่ละบทก็แตกต่างกัน ในแต่ละหน้ามีข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง วิดีทัศน์ โดยอาจจะแสดงทันทีหรือตั้งปุ่มไว้กดเรียกได้ ทั้งนี้โครงสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แต่ละเล่มอาจจะแตกต่างกันตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้

จากการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นหนังสือรูปแบบหนึ่งโดยสร้างขึ้นจากโปรแกรมระบบดิจิทัล ซึ่งมีลักษณะเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถอ่านผ่านเครื่องมือเทคโนโลยีทุกรูปแบบ พกพาสะดวก รวดเร็ว และทันสมัย โดยนำเสนอเนื้อหาได้ทั้งตัวอักษรและรูปภาพประเภทต่าง ๆ สามารถเลือกเรียนรู้เนื้อหาในหนังสือได้ตามที่ต่องกัน และสามารถศึกษาหาความรู้ได้ตลอดเวลา

¹ ภาสกร เรืองรอง. (2557). การพัฒนาอีบุ๊กบนคอมพิวเตอร์แบบพกพา E-Book บน Tablet PC. หน้า 1.

² กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. หน้า 3.

³ ไพฑูรย์ ศรีฟ้า. (2551). E-Book หนังสือพูดได้. หน้า 14.

⁴ พิสุธา อารีราษฎร์, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2554). คู่มือประกอบการอบรมหลักสูตรการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์. หน้า 2.

3.2 ประโยชน์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ในอนาคตความรู้ต่าง ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลาตลอดชีวิต เพียงแค่มีมือถือเพียงเครื่องเดียวก็ค้นหาความรู้ได้ตามที่ตนเองสนใจ

จากการที่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถนำเสนอข้อความ รูปภาพ และวีดิทัศน์ต่าง ๆ รวมถึงสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาภายในแฟ้มเดียวกันหรือแฟ้มอื่นๆ มีเชื่อมโยงเนื้อหาตามที่ใช้สนใจ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงมีส่วนช่วยเข้าใจเนื้อหาวิชาง่ายขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น¹

การนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้เพื่อการศึกษาใด ๆ หรือใช้งานร่วมกับการเรียนการสอนในห้องเรียน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะช่วยอำนวยความสะดวกได้ ดังที่ ภาสกร เรืองรอง² และ เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ³ ได้สรุปประโยชน์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ โดยมีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกันว่า

1. ช่วยให้ผู้เรียนทบทวนความรู้ได้ตามความต้องการ
2. เป็นการตอบสนองที่รวดเร็ว มีตัวอักษรและรูปภาพที่มีสีสันสวยงาม ทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวในการเรียน
3. ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลา ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. สามารถเชื่อมโยงเวลา เหตุการณ์ และสถานที่เข้าไว้ด้วยกัน ผู้เรียนสามารถค้นหาเรื่องที่กำลังเรียนจากแฟ้ม ที่เชื่อมโยงอย่างไม่จำกัดจากทั่วโลกได้

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาและทบทวนความรู้ได้ตลอดเวลา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นหนังสือรูปแบบใหม่ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่นิยมใช้คอมพิวเตอร์และเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ภาสกร เรืองรอง ได้สรุปประโยชน์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มเติมอีก ดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างในห้องเรียนและนอกห้องเรียน หลังจากเรียนชั้นเรียนเสร็จ ผู้เรียนยังสามารถออกจากห้องเรียนเพื่อไปศึกษาในสถานการณ์จริงได้

¹ พิสุทธา อารีราษฎร์, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2554). คู่มือประกอบการอบรมหลักสูตรการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์. หน้า 3.

² ภาสกร เรืองรอง. (2557). การพัฒนาอีบุ๊กบนคอมพิวเตอร์แบบพกพา E -Book บน Tablet PC. หน้า 4-5.

³ เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ. (2544). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง นวัตกรรมการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญ. หน้า 33-35.

2. ช่วยแก้ไขปัญหาการขาดผู้สอน ครูมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่จะสอนแตกต่างกัน ซึ่งถ้าผู้สอนนำความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ มาทำการบันทึกการสอนและจัดทำเป็นสื่อการสอนในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ก็จะช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างดี

อีกทั้ง เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ ได้รวบรวมคุณประโยชน์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มเติมไว้ได้แก่

1. ผู้ใช้เลือกเรียนเรื่องตามที่สนใจก่อนได้ เปิดหน้าเนื้อหาตามที่ต้องการได้อย่างสะดวก
2. การเก็บข้อมูลสามารถจัดเก็บแบบไฟล์แยกระหว่างตัวอักษร รูปภาพ ด้วยเท็กซ์ไฟล์ แล้วมาใช้ร่วมกันได้ โดยเชื่อมโยงข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ที่อยู่คนละที่เข้าด้วยกัน
3. สามารถปรับแก้หรือเพิ่มข้อมูลได้ง่าย มีความสะดวกทำให้ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยได้เป็นอย่างดีรวดเร็ว
4. เสริมสร้างให้ผู้เรียนเรียนรู้เป็นคนมีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะที่เป็นตรรกะ
5. ผู้อ่านสามารถบูรณาการการเรียนรู้ โดยนำความรู้ต่าง ๆ มารวมกันได้อย่างเกี่ยวเนื่อง
6. ผู้สอนมีเวลาตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคนได้มากขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าว เห็นได้ว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีประโยชน์หลายประการ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีความสะดวกในการใช้งาน สามารถเลือกศึกษาตามความสนใจได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ส่งเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน

3.3 ประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีหลายรูปแบบ ดังที่ Baker¹ ได้แบ่งประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบเสียงอ่าน (Reading Sound Book) หนังสือประเภทนี้เป็นหนังสือเสียง เหมาะกับเด็กที่เพิ่งเริ่มเรียนภาษา และผู้เรียนที่เรียนภาษาใหม่
2. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบตำรา (Textbook) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตัวอักษร รูปภาพ จะเป็นรูปแบบของหนังสือปกตีที่พบเห็นทั่วไป โดยการแปลงหนังสือจากรูปแบบหนังสือทั่วไปเป็นสัญญาณดิจิทัล

¹ Baker, Philip. (1992). Electronic books and libraries of the future. The Electronic Library. p. 139-149.

3. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบภาพเคลื่อนไหว (Moving Picture Books) เน้นการ
แสดงข้อมูลด้วยรูปภาพวีดิทัศน์ หรือภาพยนตร์สั้น ส่วนใหญ่นิยมนำเสนอข้อมูลประเภทเหตุการณ์
ทางประวัติศาสตร์ และเหตุการณ์สำคัญ

4. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบภาพนิ่งหรืออัลบั้มภาพ (Static Picture Books) เน้น
การจัดเก็บเนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยรูปแบบภาพนิ่ง หรืออัลบั้มภาพ

5. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia) เน้นการนำเสนอข้อมูล
ด้วยลักษณะสื่อผสมระหว่างภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวเสียง และในลักษณะต่าง ๆ

6. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหลากหลาย (Polymedia Books) คือ มีลักษณะ
คล้ายกับหนังสือแบบสื่อประสม แต่มีคุณลักษณะที่หลากหลายเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลภายใน
หนังสือที่ เช่น ตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงดนตรี เป็นต้น

7. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบเชื่อมโยง (Hypermedia Book) คือ มีคุณลักษณะ
เชื่อมโยงเนื้อหาในเล่ม คลิกเชื่อมโยงไปเนื้อหาสาระที่ออกแบบเชื่อมโยงกันภายใน และยังเชื่อมโยงกับ
แหล่งเอกสารภายนอกได้

8. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบอัจฉริยะ (Intelligen Electronic Books) คือ สื่อ
ประสม แต่ต้องใช้โปรแกรมขั้นสูงที่สามารถมีโต้ตอบกับผู้ใช้ได้

9. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบทางไกล (Telemedia Electronic Books) ส่วน
ใหญ่จะใช้ผ่านระบบเครือข่าย เชื่อมโยงกับข้อมูลภายนอก

10. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบไซเบอร์สเปซ (Cyberspace Books) มีลักษณะ
คล้ายกับหลายรูปแบบที่กล่าวมาแล้วผสมกัน

จากการศึกษาประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะเป็นประเภทไหนต้องจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เปิดอ่านได้เหมือน
หนังสือทั่วไปแต่ต้องใช้เทคโนโลยีมาเป็นอุปกรณ์ในการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภทที่ 1 แบบตำรา โดยเน้นการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบ
ตัวหนังสือ มีภาพประกอบ จากรูปแบบหนังสือพิมพ์เปลี่ยนเป็นสัญญาณดิจิทัล

3.4 การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่ง วัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน

การพัฒนาหรือสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้กับคอมพิวเตอร์นั้น ช่วยเพิ่มความ
น่าสนใจของเนื้อหา และทำให้ผลการเรียนรู้สูงขึ้นด้วย ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้าง
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการ

ท่องเที่ยวเรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน โดยศึกษางานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนภาษา วัฒนธรรมประเพณี และด้านการท่องเที่ยว ดังนี้

อรัญญา พิมพ์แก้ว ทำวิจัยเรื่อง **การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2** คือนี้อาหาของหนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า ได้แก่ เรื่องไก่แจ้แซ่เสียง เรื่องภาพวาดของสี่เทียน และเรื่องยายกะตา จากนั้นนำมาสร้างเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบ story board และประเมินคุณภาพของหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาและด้านเนื้อหา และวัดการเรียนรู้พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า ด้านเนื้อหาคุณภาพระดับดีมาก ส่วนเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดี มีประสิทธิภาพ 88.59/94.44 สูงกว่าเกณฑ์ 85/85 แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถช่วยเรียนวรรณคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทำให้มีโอกาสเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นและประเพณี และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิต ดังงานวิจัยจาก พระสุจริต เบ็ญจินตา เรื่อง **การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นในอำเภอดอยหล่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1** โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการทำกิจกรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศาสนา วัฒนธรรมและสังคมศึกษา สถานศึกษาท้องถิ่นอำเภอดอยหล่อ เรื่องประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น คือ ประวัติความเป็นมา ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของวัดพระธาตุดอยน้อย ประเพณีตักบาตรเทโวโรหนะและการแข่งกลองหลวงที่จัดขึ้นในอำเภอดอยหล่อ โดยใช้โปรแกรม Adobe Flash CS เป็นโปรแกรมหลักในการสร้างสื่อ และทดสอบประสิทธิภาพของหนังสือกับกลุ่มเป้าหมาย ผลการเรียนรู้พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.97/89.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็น 80/80 แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีประโยชน์ต่อการเรียนประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น²

นอกจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถช่วยส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในด้านการท่องเที่ยวอีกด้วย ดังการศึกษาของ วินิตา วังสังยาว เรื่อง **การศึกษาผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**

¹ อรัญญา พิมพ์แก้ว. (2559). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.

² พระสุจริต เบ็ญจินตา. (2559). การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นในอำเภอดอยหล่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. หน้า 4-18.

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา¹ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาผลของการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และวัดระดับความพึงพอใจของผู้เรียน โดยใช้โปรแกรม Desktop Author ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้สร้างความสนใจและความพึงพอใจแก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและได้รับความรู้จากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้น ทำให้นักเรียนรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ผู้เรียนมีความรู้สึกดีต่อการใช้งาน จึงทำให้การเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนาน

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้รับความนิยมมากขึ้น และช่วยสร้างความสนใจรวมทั้งสร้างความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรม AnyFlip ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบตำรา เนื่องจาก AnyFlip เป็นโปรแกรมที่นิยมใช้งานได้ง่าย สะดวกต่อการจัดการเนื้อหาที่ต้องการ โปรแกรมสามารถแปลงไฟล์ PDF และจัดเรียงหน้าเนื้อหาต่าง ๆ ออกมาเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำเร็จรูป² นอกจากนี้ยังสามารถออกแบบและผลิตขึ้นเองได้ด้วยการลงทุนที่ไม่สูง และปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา ที่สำคัญคือสามารถเปิดอ่านได้จากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หลายประเภท โดยไม่ต้องติดตั้งโปรแกรมสำหรับอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

¹ วินดา วังสังยาว. (2556). รายงานการวิจัยชั้นเรียน เรื่องการศึกษาผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครสำหรับนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา. หน้า 27.

² AnyFlip. (2565). AnyFlip คืออะไร. <https://anyflip.com/hsfpy/gfbd/basic>. (ออนไลน์).

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน เสริมทักษะทางการใช้ภาษาไทยและเพิ่มพูนความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทยโดยขั้นตอนต่อไปนี้เป็น

1. การกำหนดรูปแบบการวิจัย
2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. การกำหนดรูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยนี้เลือกใช้แบบแผนการทดลองขั้นต้น แบบ One Shot Case Study เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาต่างชาติ มีข้อจำกัดด้านจำนวนคน ซึ่งลักษณะการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบแผนการวิจัยที่มุ่งเน้นการทดลองกับกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น ไม่มีการทดสอบหรือวัดผลก่อนทำการทดลอง มีการวัดผลเพียงครั้งเดียว คือ หลังจากทำการทดลองแล้ว¹

2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เรียนชาวจีนที่ศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัย Kunming Metallurgy College ผู้เรียนได้ลงทะเบียนเรียนวิชาการท่องเที่ยวและวิชาวัฒนธรรมไทย มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัดพระพุทธศาสนาและคำราชาศัพท์ และมีความสามารถในการอ่านภาษาไทย จึงสามารถอ่านเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 9 คน และยินดีเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

¹ ประสาท เนืองเฉลิม. (2556). วิจัยการเรียนการสอน. หน้า 120.

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การเก็บข้อมูลเพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน

3.1.1 การเก็บข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับวัดโพธิ์ โดยศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1. ศึกษาประวัติการบูรณปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ ได้แก่ สมัยรัชกาลที่ 1 และสมัยรัชกาลที่ 3 2. ศึกษาความสำคัญของวัดโพธิ์ในปัจจุบัน โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ความสำคัญของวัดโพธิ์ในด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และความสำคัญของวัดโพธิ์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้ 3. ศึกษาสิ่งสำคัญในวัดโพธิ์ ได้แก่ พระอุโบสถ พระพุทธรูป พระเจดีย์ ตึกกตาศิวาจีน จารึกวัดโพธิ์ ตำนานยักษ์วัดโพธิ์ และการนวดแผนไทยวัดโพธิ์

3.1.2 การเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากวัดโพธิ์ ตามเส้นทางที่วัดแนะนำ

การศึกษาวิจัยเนื้อหาวัฒนธรรมจากการอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียวไม่สามารถเข้าใจวัดโพธิ์อย่างลึกซึ้งได้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามหลังจากกำหนดเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เสร็จเรียบร้อยแล้ว การเก็บข้อมูลในพื้นที่ทำการศึกษาคือ บริเวณวัดโพธิ์เขตพุทธาวาส การไปทัศนศึกษาทำให้ผู้วิจัยได้สัมผัสและเข้าใจประวัติ วัฒนธรรมเกี่ยวกับวัดโพธิ์มากขึ้น ผู้วิจัยยังได้ถ่ายรูปเพื่อเป็นภาพประกอบในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น รูปพระอุโบสถ รูปพระนอน รูปพระเจดีย์ รูปตึกกตาศิวาจีน เป็นต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 การเก็บข้อมูลภาคสนามวัดโพธิ์

ครั้ง	วันที่	สิ่งที่พบ
1	9 ธันวาคม 2563	วัดโพธิ์จัดนิทรรศการใหญ่ “ฉลองนวดไทยมรดกภูมิปัญญา” ตีกรีมรดกความทรงจำโลก ซึ่งผู้วิจัยได้ชมงานการสาธิตการนวดไทยวัดโพธิ์ที่ศาลานวด ได้หัวข้อและแนวคิดการเขียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น “นวดไทยมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” “ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย” “ฤๅษีตัดตน ต้นกำเนิดนวดไทย” เป็นต้น

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้ง	วันที่	สิ่งที่พบ
2	11 ธันวาคม 2563	มีงาน 230 ปีวันประสูติ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ผู้วิจัยได้ศึกษาวัดโพธิ์ในตอนกลางคืน ซึ่งปกติวัดปิด 18:00 และได้รับชมการแสดงท่าฤๅษีดัดตนที่เกี่ยวกับวิธีการบำบัดอาการปวดเมื่อยของร่างกาย
3	16 มีนาคม 2564	เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพนิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มศว ได้มีโอกาสทัศนศึกษาวัดโพธิ์โดยมีวิทยากรบรรยายพาไปเยี่ยมชมวัดโพธิ์ด้วยมุมมองใหม่ และมีความรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์มากยิ่งขึ้น
4	22 ธันวาคม 2564	สัมภาษณ์คนวาดแผนไทยโบราณที่วัดโพธิ์ ถ่ายรูปกับหมอนวดสัมภาษณ์ท่านวดต่าง ๆ เช่น ท่านอนหงาย ท่านอนคว่ำ ท่านั่ง และถ่ายภาพบรรยากาศภายในร้านนวดไปใช้ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
5	23 มกราคม 2565	ศึกษาพื้นที่บริเวณพระอุโบสถ ถ่ายภาพส่วนประกอบของสถาปัตยกรรมไทยต่าง ๆ เช่น ช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ เป็นต้น
6	30 มกราคม 2565	ศึกษาพระเจดีย์วัดโพธิ์ เช่น พระมหาเจดีย์ 4 รัชกาล พระเจดีย์หมู่ 5 รุานเดี่ยว พระเจดีย์ราย และพระเจดีย์ทรงปราสาท เก็บภาพตามเนื้อหาบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
7	30 มกราคม 2565	เก็บภาพพระนอน เก็บภาพพระวิหาร

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้ง	วันที่	สิ่งที่พบ
8	7 มีนาคม 2565	ถ่ายภาพตึกตึ๊งจีนประเภทต่าง ๆ ตามข้อมูลที่ต้องการใส่ในบทอ่านของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
9	6 เมษายน 2565	ถ่ายภาพประเภทจารึกต่าง ๆ
10	17 เมษายน 2565	ถ่ายภาพยักษ์วัดโพธิ์และยักษ์วัดแจ้ง
11	15 สิงหาคม 2565	ถ่ายภาพใกล้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

3.1.3 การเก็บข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยววัดโพธิ์

3.1.3.1 การเก็บข้อมูลความสนใจของคนจีนที่มีต่อวัดโพธิ์จากแหล่งข้อมูลอินเทอร์เน็ต 5 แหล่ง ดังนี้

1. **หน่วยงานการท่องเที่ยว China Tourism Association (CTA) 中国旅游协会** เป็นสมาคมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวครบวงจรแห่งชาติของจีน

2. **แอปพลิเคชันการท่องเที่ยว Ctrip** ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจรของจีน มีผู้ใช้งานมากกว่า 400 ล้านคน ปัจจุบัน Ctrip เป็นผู้นำในตลาดบริการท่องเที่ยวออนไลน์

3. **คู่มือท่องเที่ยว Lonely Planet** เป็นสิ่งพิมพ์ออนไลน์ี่แพลนเน็ต (อังกฤษ: Lonely Planet Publications, อักษรย่อ: LP) เป็นหนังสือแนะนำการเดินทางส่วนตัวที่ใหญ่ที่สุดในโลก

4. รายการส่งเสริมการท่องเที่ยว China Radio International (CRI)

เป็นสถานีวิทยุแห่งชาติของจีนที่ออกอากาศไปทั่วโลก CRI Global Travel Broadcasting ร่วมกับ China Radio International Online เป็นสถานีวิทยุเครือข่ายระดับชาติที่อุทิศตนเพื่อส่งเสริมแนวคิด "Travel +" การเดินทางขาออกเป็นหลัก

5. บริษัทท่องเที่ยว China International Travel Service Limited, Head

Office (CITS) 中国国旅 เครื่องหมายการค้า CITS ของ China International Travel Service ได้กลายเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงเพียงแห่งเดียวในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจีนที่สำนักงานเครื่องหมายการค้าแห่งชาติให้การยอมรับ

ตาราง 2 การสำรวจข้อมูลความสนใจของคนจีนที่มีต่อวัดโพธิ์จากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง

	แหล่งข้อมูล	ความสนใจต่อวัดโพธิ์
1	China Tourism Association (CTA) 中国旅游协会 ปี 2558	<ol style="list-style-type: none"> ที่ตั้งและประวัติวัดโพธิ์ มีตุ๊กตาทินจำนวนมากที่มาจากประเทศจีน เยี่ยมชมพระพุทธรูปไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ มีการจารึกความรู้ในวิชาต่าง ๆ มากมาย เรียกว่า "มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย" การนวดแผนไทย
2	China International Travel Service (中国国旅 CITS) ปี 2560	<ol style="list-style-type: none"> วัดโพธิ์เก่าแก่และมีประวัติยาวนานที่สุดในกรุงเทพฯ เป็นวัดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีพระพุทธรูปและเจดีย์มากที่สุด ซึ่งเรียกว่า "塔林" มีจารึกมากมาย เรียกว่า "มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย" นวดไทย ลวดลายแกะสลักหินอ่อน "รามเกียรติ์" รอบพระอุโบสถ

ตาราง 2 (ต่อ)

	แหล่งข้อมูล	ความสนใจต่อวัดโพธิ์
3	Ctrip 携程 ปี 2562	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดเก่าแก่และใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ 2. จำนวนพระพุทธรูปและเจดีย์ในวัดติดอันดับต้น ๆ ของวัดในกรุงเทพฯ 3. เยี่ยมชมพระพุทธรูปไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ 4. พระอุโบสถ 5. เพลิดเพลินกับการนวดแผนไทยที่ดีที่สุด 6. ประติมากรรมจีน
4	Lonely Planet 孤独星球 ปี 2560	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีพระพุทธรูปปางไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย 2. กลุ่มพระพุทธรูปที่หลากหลายที่สุด 3. เป็นศูนย์การศึกษาสาธาณะแห่งแรกของประเทศ 4. การแพทย์แผนไทยรวมทั้งการนวดแผนไทย 5. เจดีย์
5	CCTV China Radio International CCTV-CRI เจาะลึกประสบการณ์ประเทศไทยปี 2556	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประวัติการสร้างวัด 2. พระอุโบสถ 3. พระพุทธรูป 4. จารึกวัดโพธิ์และมหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศไทย 5. เจดีย์ 6. รูปปั้นจีน 7. นวดแผนโบราณ

หลังจากได้สำรวจข้อมูลการนำเสนอวัดโพธิ์จากแหล่งข้อมูลดังกล่าว จึงสังเคราะห์ข้อมูลความสนใจของคนจีนต่อวัดโพธิ์ที่ปรากฏซ้ำ 2 ครั้งขึ้นไป ดังนี้

ตาราง 3 การปรากฏซ้ำข้อมูลความสนใจของคนจีนจากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง

ข้อมูลความสนใจ	แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง					จำนวน
	China Tourism Association	Ctrip	Lonely Planet	China Radio International (CRI)	China International Travel Service Limited, Head Office (CITS)	
1. นวดไทยวัดโพธิ์	✓	✓	✓	✓	✓	5
2. พระพุทธรูปวัดโพธิ์	✓	✓	✓	✓	✓	5
3. เจดีย์วัดโพธิ์		✓	✓	✓	✓	4
4. จารึกวัดโพธิ์ (มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย)	✓			✓	✓	3
5. ลวดลายแกะสลักหินอ่อน"รามเกียรติ์" รอบพระอุโบสถ				✓	✓	2
6. ประวัติวัดโพธิ์		✓			✓	2
7. ตุ๊กตาแกะสลักจีน		✓		✓		2

3.1.3.2 การเก็บข้อมูลตามความสนใจของคนไทยที่มีต่อวัดโพธิ์จากแหล่งข้อมูลอินเทอร์เน็ต 5 แหล่ง ดังนี้

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นหน่วยงานการท่องเที่ยวสำคัญของรัฐ มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบในการ ส่งเสริม พัฒนา เผยแพร่ และดำเนินกิจการ เพื่อให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีภารกิจในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย และรับผิดชอบด้านการตลาดโดยเฉพาะการส่งเสริมเชิญชวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยให้เที่ยวในประเทศไทย

2. Bangkok Tourism Division กองการท่องเที่ยว สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร ให้บริการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และจัดทำสื่อและกิจกรรมเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ

3. **คู่มือท่องเที่ยว-เรียนรู้ เทียบวัดกรุงเทพ** เป็นคู่มือท่องเที่ยววัดสำคัญของกรุงเทพฯ และเรียนรู้วิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรมของคนไทย

4. **แอปพลิเคชัน การท่องเที่ยว Tripadvisor “ทริปแอดไวเซอร์”** เป็นเว็บไซต์ท่องเที่ยวรายใหญ่ที่สุดในโลก

5. **Facebook วัดโพธิ์ท่าเตียน** เป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และธรรมะให้พุทธศาสนิกชนได้ทราบข้อมูลของวัดโพธิ์

ตาราง 4 การสำรวจข้อมูลความสนใจของคนไทยที่มีต่อวัดโพธิ์จากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง

	แหล่งข้อมูล	ความสนใจต่อวัดโพธิ์
1	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี 2559	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1 2. จารึกวัดโพธิ์ มรดกความทรงจำแห่งโลก เปรียบเสมือนมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย 3. พระเจดีย์ 4. พระวิหารพระพุทธไสยาสน์ 5. ตุ๊กตาจีน 6. แพทย์แผนโบราณและการนวดแผนไทย
2	ส่วน การ ท่อง เทียบ กรุงเทพมหานคร (Bangkok tourism division) ปี 2561	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกและเป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1 2. พระอุโบสถ 3. พระวิหารพระพุทธไสยาสน์และพระวิหารสี่ทิศ 4. พระมหาเจดีย์สี่รัชกาล 5. ยักษ์วัดโพธิ์ 6. ชุมประตู่โขลนทวารจีน 7. แพทย์แผนโบราณและอายุรเวทวัดโพธิ์
3	คู่มือท่องเที่ยว-เรียนรู้ เทียบวัดกรุงเทพปี 2558	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นแหล่งการศึกษามีวิชาความรู้ต่าง ๆ จารึกที่แผ่นศิลา 2. ถวาย สก ลก ชิว เป็นพุทธบูชา 3. ตุ๊กตาจีน
4	Tripadvisor ปี 2562	<ol style="list-style-type: none"> 1. หนึ่งในวัดที่ใหญ่และเก่าแก่ที่สุดในกรุงเทพมหานคร 2. พระนอนที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพ

ตาราง 4 (ต่อ)

	แหล่งข้อมูล	ความสนใจต่อวัดโพธิ์
5	Facebookวัดโพธิ์ท่าเตียน wat pho	1. เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1 2. พระอุโบสถ 3. จารึกวัดโพธิ์ 4. หินอ่อนสลักรามเกียรติ์ 5. พระมหาเจดีย์ 6. การนวดแผนไทยโบราณ 7. ยักษ์วัดโพธิ์ 8. พระพุทธรูป และหอไตรปิฎก

หลังจากได้สำรวจข้อมูลของวัดโพธิ์ตามความสนใจของแหล่งข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัย
สังเคราะห์ข้อมูลความสนใจของคนไทยต่อวัดโพธิ์ที่ปรากฏซ้ำ 2 ครั้งขึ้นไป ดังนี้

ตาราง 5 การปรากฏซ้ำความสนใจของคนไทยจากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง

ข้อมูลความสนใจ	แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง					จำนวน
	การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย	ส่วนการ ท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร	คู่มือ ท่องเที่ยว- เรียนรู้ เที่ยววัด กรุงเทพ	Tripadvisor	Facebook วัดโพธิ์ท่า เตียน	
1. นวดไทยวัดโพธิ์	✓	✓			✓	4
2. พระพุทธรูปวัดโพธิ์	✓	✓	✓	✓	✓	5
3. เจดีย์วัดโพธิ์	✓	✓			✓	4
4. จารึกวัดโพธิ์ (มหาวิทยาลัยแห่งแรก ของไทย)	✓		✓		✓	3
5. พระอุโบสถ	✓	✓			✓	3
6. ประวัติวัดโพธิ์	✓	✓			✓	3
7. ตุ๊กตาแกะสลักจีน	✓	✓	✓			3
8. ตำนานยักษ์วัดโพธิ์		✓			✓	2

3.2 การกำหนดเนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หลังจากศึกษาข้อมูลวัดโพธิ์ตามความสนใจทั้งคนจีนและคนไทย ผู้วิจัยสังเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลที่ปรากฏซ้ำ 2 ครั้งขึ้นไปที่มีร่วมกัน ดังนี้

ตาราง 6 การเปรียบเทียบข้อมูลความสนใจคนจีนและคนไทยที่มีต่อวัดโพธิ์

	ข้อมูลความสนใจ	ปรากฏ	
		จีน	ไทย
1	เกร็ดประวัติวัดโพธิ์	✓	✓
2	พระพุทธรูปและความเชื่อ	✓	✓
3	จารึกวัดโพธิ์กับการเป็น "มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย"	✓	✓
4	พระเจดีย์	✓	✓
5	การนวดไทยแผนโบราณ	✓	✓
6	ตุ๊กตาจีน	✓	✓
7	เรื่องความสำคัญของพระอุโบสถ	✓	✓
8	ตำนานยักษ์วัดโพธิ์		✓

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสนใจทั้งคนไทยและคนจีนจากแหล่งข้อมูลดังกล่าว ซึ่งได้ข้อมูลที่ปรากฏซ้ำเกี่ยวกับวัดโพธิ์ 8 หัวข้อ ดังนี้ เกร็ดประวัติวัดโพธิ์ พระพุทธรูปและความเชื่อ จารึกวัดโพธิ์กับการเป็น "มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย" พระเจดีย์ การนวดไทยแผนโบราณ ตุ๊กตาจีน เรื่องความสำคัญของพระอุโบสถ และตำนานยักษ์วัดโพธิ์ ซึ่งจากตารางจะเห็นว่า ตำนานยักษ์วัดโพธิ์ไม่ได้ปรากฏในข้อมูลความสนใจของคนจีน แต่เนื่องจากการเรียนรู้เกี่ยวกับตำนานยักษ์จะทำให้เข้าใจถึงความคิด ความเชื่อของคนไทยที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงเลือกหัวข้อนี้ด้วย

3.2.1 นำหัวข้อที่คัดเลือกไว้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมในการสร้างเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.2.2 นำหัวข้อที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษามาจัดทำเป็นเนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเรียงลำดับตามแผนผังการนำเที่ยวของวัดโพธิ์โดยพระอุโบสถเป็นจุดศูนย์กลางแล้วขยายออกไปยังสถานที่รอบนอก ดังนี้

- บทที่ 1 เรื่องสุดท้ายในวัดโพธิ์
- บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์
- บทที่ 3 เจดีย์ในวัดโพธิ์
- บทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด
- บทที่ 5 ตุ๊กตาจีน
- บทที่ 6 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย
- บทที่ 7 จุดกำเนิดของการนวด
- บทที่ 8 ตามหายักษ์วัดโพธิ์

3.3 การสร้างเนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.3.1 การออกแบบและจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้โปรแกรม Anyflip Book PDF Publisher ผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาว ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบในแต่ละบทดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในการศึกษาคือทราบว่าหลังจากอ่านบทอ่านจบจะได้รับความรู้ใด ซึ่งสามารถวัดผลด้วยแบบทดสอบระหว่างเรียนได้ เมื่อผู้เรียนศึกษาจบแต่ละบท

2. บทอ่านเกี่ยวกับวัดโพธิ์ ผู้วิจัยออกแบบบทอ่านเป็นการตั้งคำถามก่อน และตามด้วยคำตอบ เพื่อกระตุ้นความสนใจและความคิดของผู้เรียนในการเรียน โดย Q หมายถึงคำถาม A หมายถึงคำตอบ

3. คำศัพท์ของบทอ่าน ทุกบทประกอบด้วยคำศัพท์น่ารู้ โดยเรียงลำดับตามเนื้อหาบทและเขียนคำแปลภาษาจีนและชนิดของคำตามหลักไวยากรณ์ และใช้อักษรย่อตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ดังนี้

- ก. หมายถึง คำกริยา
- น. หมายถึง คำนาม
- ว. หมายถึง คำวิเศษณ์

4. ความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้วัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาและวัดทั้งไทยและจีน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น

5. แบบทดสอบระหว่างเรียน เพื่อวัดความรู้เรื่องวัดโพธิ์สำหรับผู้เรียนชาวจีน หลังจากอ่านแต่ละบทจบ โดยข้อสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

6. เฉลยแบบทดสอบระหว่างเรียน

7. บรรณานุกรมและสารบัญภาพประกอบ

ผู้วิจัยสร้างบทอ่านจำนวน 8 บท ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน ดังนี้

ตาราง 7 รายละเอียดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว ฯ

ชื่อบท	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	ความรู้เพิ่มเติม	แบบทดสอบระหว่างเรียน
บทที่ 1 เรื่องสุดยอดในวัดโพธิ์	1. ผู้เรียนอธิบายความสำคัญของวัดโพธิ์ได้ 2. ผู้เรียนเล่าเรื่องประวัติการบูรณปฏิสังขรณ์ของวัดโพธิ์ได้ 3. ผู้เรียนแยกแยะความแตกต่างของสิ่งปลูกสร้างในวัดโพธิ์ระหว่างรัชกาลที่ 1 กับรัชกาลที่ 3 ได้	Q1. วัดโพธิ์อยู่ที่ไหน Q2. ใครเป็นบุคคลสำคัญในการบูรณปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ Q3. ในสมัยรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 3 วัดโพธิ์มีอาคารสำคัญอะไรบ้าง Q4. ที่สุดของเสน่ห์วัดโพธิ์มีอะไรบ้าง	วังยงเหอ --วัดลามาะ	แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์
บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์	1. ผู้เรียนอธิบายความสำคัญของพระอุโบสถวัดโพธิ์ได้ 2. ผู้เรียนแยกส่วนก่อสร้างของเขตบริเวณพระอุโบสถได้ 3. ผู้เรียนระบุลักษณะสำคัญของพระประธานในพระอุโบสถได้	Q1. จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์อยู่ที่ไหน Q2. สิ่งก่อสร้างของเขตบริเวณพระอุโบสถมีอะไรบ้าง Q3. ทำไมวัดโพธิ์เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1 Q4. องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของพระอุโบสถไทยที่สำคัญอยู่ที่ไหนและมีความหมายอะไรบ้าง	วัดประจำรัชกาลที่ 1-10	แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์
บทที่ 3 เจดีย์ในวัดโพธิ์	1. ผู้เรียนบอกความสำคัญของเจดีย์ได้	Q1. ทำไมต้องสร้างเจดีย์ Q2. ทำไมวัดโพธิ์เป็นวัดแห่งเจดีย์		

ตาราง 7 (ต่อ)

ชื่อบท	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	ความรู้เพิ่มเติม	แบบทดสอบระหว่างเรียน
บทที่ 3 เจดีย์ในวัดโพธิ์	2. ผู้เรียนแยกแยะประเภทเจดีย์วัดโพธิ์ได้ 3. ผู้เรียนอธิบายความสำคัญของพระมหาเจดีย์ 4 รัชกาลในวัดโพธิ์ได้	Q3. รูปภาพต่อไปนี้คือสถานที่ใด Q4. ทำไมพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลมีแค่ 4 องค์	เจดีย์จีน / ถ้ำ	แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์
บทที่ 4 พระนอนที่สวยที่สุด	1. ผู้เรียนระบุลักษณะพระพุทธรูปไสยาสน์ได้ 2. ผู้เรียนอธิบายคำราชาศัพท์เกี่ยวกับพระพุทธรูปไสยาสน์ได้ 3. ผู้เรียนบอกประวัติการสร้างพระพุทธรูปไสยาสน์ได้	Q1. พระพุทธรูปไสยาสน์วัดโพธิ์ใหญ่ขนาดไหน Q2. จำได้หรือไม่ใครสร้างพระพุทธรูปไสยาสน์ Q3. ใหว่พระพุทธรูปไสยาสน์ขอพรเรื่องอะไร Q4. ภาพมงคลที่พระบาทสมเด็จพระพุทธไสยาสน์มีความหมายอะไร	พระพุทธรูปประจำวันเกิด	แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์
บทที่ 5 ตุ๊กตาดิน	1. ผู้เรียนแยกแยะประเภทตุ๊กตาดินวัดโพธิ์ได้ 2. ผู้เรียนบอกความเป็นมาของตุ๊กตาดินวัดโพธิ์ได้ 3. ผู้เรียนอธิบายความสัมพันธ์ไทย-จีนในสมัยรัชกาลที่ 3 ได้	Q1. ตุ๊กตาดินวัดโพธิ์มีอะไรบ้าง Q2. ทำไมมีตุ๊กตาดินจำนวนมากมายเข้ามาในประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ 3 Q3. อับเฉาคืออะไร Q4. ทำไมตุ๊กตาดินวัดโพธิ์มีหน้าตาฝรั่ง	จุดกำเนิดตุ๊กตาดิน	แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์
บทที่ 6 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย	1. ผู้เรียนบอกความสำคัญของจารึกวัดโพธิ์ได้ 2. ผู้เรียนยกตัวอย่างหมวดหมู่ของจารึกวัดโพธิ์ได้	Q1. จารึกคืออะไร Q2. ทำไมวัดโพธิ์ได้รับการยกย่องว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย Q3. จารึกวัดโพธิ์พิเศษอย่างไร Q4. จารึกวัดโพธิ์มีอะไรบ้าง	โรงเรียนสมัยก่อนในสังคมไทย	แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์

ตาราง 7 (ต่อ)

ชื่อบท	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	ความรู้เพิ่มเติม	แบบทดสอบระหว่างเรียน
บทที่ 7 จุดกำเนิด ของ การนวด	1. ผู้เรียนอธิบายความเป็นมาของการนวดวัดโพธิ์ได้ 2. ผู้เรียนอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างท่าฤๅษีดัดตนกับนวดไทยได้ 3. ผู้เรียนบอกชื่อท่านวดแบบไทยได้ 4. ผู้เรียนเปรียบเทียบลักษณะนวดไทยและทฤษฎีหาได้	Q1. ทำไมนวดไทยเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมด้านการดูแลสุขภาพ Q2. ทำไมต้นตำรับนวดไทยอยู่ที่วัดโพธิ์ (ความเป็นมา) Q3. รูปภาพดังต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับนวดไทยอย่างไร Q4. นวดไทยมีลักษณะอย่างไรบ้าง	นวดทฤษฎีหา	แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์
บทที่ 8 ตามหายักษ์ วัดโพธิ์	1. ผู้เรียนบอกความเชื่อเรื่องยักษ์ไทยได้ 2. ผู้เรียนเล่าเรื่องตำนานยักษ์วัดโพธิ์ได้ 3. ผู้เรียนอธิบายลักษณะยักษ์ไทยได้	Q1. ความเชื่อเรื่องยักษ์มาจากไหน Q2. ยักษ์วัดโพธิ์ตัวจริงอยู่ที่ไหน Q3. ตำนานยักษ์วัดโพธิ์เป็นอย่างไร	สิงโตหินเฝ้าประตูของจีน	แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์

3.3.2 นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบคุณภาพแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 การสร้างแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบตามแนวคิดของ Bloom Taxonomy¹ ที่กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่า การวัดผลด้านพุทธิพิสัยมี 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยใช้คำกริยาเพื่อบ่งบอกระดับพฤติกรรม มีแบบทดสอบ 2 ประเภทได้แก่ แบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ดังนี้

¹ Bloom, B.S., Englehart, M.D., Furst, E.J., Hill, W.H., and Krathwohl, D.R. (1956). Taxonomy of education objective, handbook I: The cognitive domain.

3.4.1 แบบทดสอบระหว่างเรียนทั้งหมด 8 บทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทย เพื่อการท่อก่เท่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน บทละ 10 ข้อ จำนวน 80 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

3.4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทย เพื่อการท่อก่เท่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก และตั้งเกณฑ์การประเมินผลลั้พธ์ คือ ผู้เรียนต้องได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบไม่น้อยกว่า 75

ผู้วิจัยกำหนดระดับคุณภาพของแบบทดสอบตามเกณฑ์ตามที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์¹ กล่าวไว้ว่า การนำคะแนนสอบของผู้เรียนแต่ละคนไปเทียบกับเกณฑ์ 60% ดังนั้นผู้เรียนที่ทำข้อสอบได้ตั้งแต่ 60% ขึ้นไปถือว่ามีควมรู้ควมสามารถตามเกณฑ์ รายละเอียดของการแปลผลการทำข้อสอบดังนี้

คะแนน 0 – 19	หมายถึง	ระดับผลการเรียนต่ำ
คะแนน 20 – 23	หมายถึง	ระดับผลการเรียนพอใช้
คะแนน 24 – 27	หมายถึง	ระดับผลการเรียนปานกลาง
คะแนน 28 – 31	หมายถึง	ระดับผลการเรียนดี
คะแนน 32 – 40	หมายถึง	ระดับผลการเรียนดีมาก

3.5 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดน้ำหนักคะแนนความพึงพอใจ² ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
พึงพอใจมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
พึงพอใจน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยเทียบกับเกณฑ์การประเมินระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้

¹ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2556). สถิติ วิจัย และประเมินผลการศึกษา. หน้า 8-35.

² บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. หน้า121.

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ฟังพอใจหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ฟังพอใจหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ฟังพอใจหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ฟังพอใจหนังสืออิเล็กทรอนิกส์น้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ฟังพอใจหนังสืออิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด

นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวเรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนที่สร้างเสร็จนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไข

4. การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและดำเนินการตามขั้นตอน 2 ขั้นตอน ได้แก่ การหาคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญและจากกลุ่มทดลอง ดังนี้

4.1 การประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวเรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนจากผู้เชี่ยวชาญ

ปรับแก้เครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท จากนั้นดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญต่อ ในการหาคุณภาพครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบประเมิน 2 ชนิด ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 สร้างแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert¹ โดยมีรายละเอียดของระดับคะแนน ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	หนังสือมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	หนังสือมีคุณภาพอยู่ในระดับดี
คะแนน 3	หมายถึง	หนังสือมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	หนังสือมีคุณภาพอยู่ในระดับควรปรับปรุง
คะแนน 1	หมายถึง	หนังสือมีคุณภาพอยู่ในระดับใช้ไม่ได้

¹ Likert, R. (1967). “The Method of Constructing and Attitude Scale”. In Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement. pp. 90-95.

นำแบบประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา
ปริญญาบัณฑิตตรวจสอบและแก้ไข

4.1.1.1 นำแบบประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่แก้ไขแล้วไปให้
ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประเมินความเหมาะสมของรูปเล่มหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้านการใช้ภาษา และ
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ

4.1.1.2 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อใช้เป็น
เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50- 2.49 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

เกณฑ์ในการยอมรับว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพหรือไม่ ผู้วิจัย
กำหนดให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

4.1.2 สร้างแบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบระหว่างเรียนและ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบว่าแบบทดสอบตรงกับ
จุดประสงค์ทางการเรียนหรือไม่ มีรายละเอียดของระดับคะแนนดังนี้¹

ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบวัดได้ตรงกับจุดประสงค์	ได้	+1
ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดได้ตรงจุดประสงค์	ได้	0
ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์	ได้	-1

4.1.2.1 นำแบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ทางการ
เรียน (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข และส่งให้
ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประเมิน ผู้วิจัยนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาวิเคราะห์โดยใช้สูตร²
ดังนี้

¹ ประสาท เนืองเฉลิม. (2556). วิทยาการเรียนการสอน. หน้า 190.

² ประสาท เนืองเฉลิม. (2556). วิทยาการเรียนการสอน. หน้า 190.

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การคัดเลือกคำถาม

- คำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 หมายถึง ใช้ได้

- คำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 หมายถึง ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

4.1.3 ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยพร้อมกับแบบประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน และแบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ทางเรียนที่แก้ไขแล้ว ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประเมินคุณภาพเครื่องมือ รายชื่อและเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญเรื่องวัดโพธิ์ จึงคัดเลือกตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาเป็นหลัก

ที่ อว 8718/1935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

25 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ

เนื่องด้วย นางสาวMingshan Xie นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์”สำหรับผู้เรียนชาวจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิต พธอำไพสกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในหัวข้อ เรื่อง “การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์”สำหรับผู้เรียนชาวจีน” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวMingshan Xie และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 431 8223

ภาพประกอบ 12 หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตรวจสอบเรื่องแบบทดสอบและการวัดประเมินผล
เป็นหลัก

ที่ อว 8718/1935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

25 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา

เนื่องด้วย นางสาวMingshan Xie นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการ
ท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธอร พรอำไพสกุล เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในหัวข้อ เรื่อง “การสร้างหนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อ
ประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวMingshan Xie และขอขอบพระคุณมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 431 8223

ภาพประกอบ 13 หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา

3. อาจารย์ Wang Jiabang คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัย Kunming Metallurgy College ผู้เชี่ยวชาญท่านนี้เป็นคนจีน ช่วยตรวจสอบเรื่องความถูกต้องของภาษาจีน และวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก

ที่ อว 8718/1935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

25 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน อาจารย์ Wang Jiabang

เนื่องด้วย นางสาว Mingshan Xie นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธอร พรอำไพสกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในหัวข้อ เรื่อง “การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาว Mingshan Xie และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 431 8223

ภาพประกอบ 14 หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
อาจารย์ Wang Jiabang

4.1.3.1 นำแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ จากนั้นผู้วิจัยนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาประมวลผล ดังนี้

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน คำชี้แจง โปรดประเมินและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข โดยกรณเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน กำหนดรายการประเมินคุณภาพดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	คุณภาพดี
ระดับ 3	หมายถึง	คุณภาพพอใช้
ระดับ 2	หมายถึง	คุณภาพน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

ประเด็น/ด้าน	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. ด้านเนื้อหา						
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	✓					
1.2 จัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสม	✓					
1.3 อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน		✓				
1.4 ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม		✓				
1.5 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้เรียน นำไปใช้ได้จริง	✓					
1.6 ความยากง่ายของเนื้อหาที่จัดทำภาษาไทยเหมาะสม		✓				
2. ด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์						
2.1 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน		✓				
2.2 ภาพประกอบเหมาะสม น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา		✓				
2.3 การจัดวางองค์ประกอบรูปภาพและข้อความเหมาะสม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น		✓				
2.4 การเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนสะดวก	✓					

ประเด็น/ด้าน	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
2.5 มีแถบเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเลือกหน้าที่ต้องการ	✓					
2.6 การเข้าถึงแบบทดสอบด้วยการสแกนคิวอาร์โค้ดสะดวก	✓					
2.7 รูปแบบการทำแบบทดสอบออนไลน์สะดวกและประเมินผลได้ทันที	✓					
3. ด้านภาษา						
3.1 ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย		✓				
3.2 การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน		✓				
4. การวัดและประเมินผล						
4.1 แบบทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของแต่ละบท	✓					
4.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน		✓				
4.3 ข้อสอบชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา	✓					
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ						
5.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชาวจีน	✓					
5.2 สร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์แก่ผู้เรียนชาวจีน	✓					
5.3 ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทย แก่ผู้เรียนชาวจีน	✓					
5.4 ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้เรียนชาวจีน	✓					
5.5 สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน		✓				

ภาพประกอบ 15 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ

ข้อเสนอแนะ

- ขอให้นำข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่อยู่ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อีกครั้ง (ดูในเล่มหนังสือ)
- การออกแบบหนังสือด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้ความทันสมัย โดยคำนึงถึงขนาดกระดาษ ขนาดรูปเล่ม และ
- ความกระชับ น่าอ่าน กระชับ มีประโยชน์ของหนังสือ
- คำศัพท์ที่ปรากฏในหนังสือแตกต่างกัน อาจมีคำจากแหล่งข้อมูลเดียวกันหรือประเภทของคำ
- อักษร ขนาดของตัวอักษร ขนาดของหน้ากระดาษ อยู่ที่เหมาะสมตามมาตรฐานของหนังสือ
- การจัดรูปแบบการใช้อักษร + คำบรรณาธิบายในคู่มือหรือหนังสือ ทักษะเรื่องจุดสนใจเพื่อนำออกมา
- ตลอดเวลาในการจัดทำคู่มือหรือหนังสือ มองหาข้อบกพร่องในเนื้อหาที่จัดทำขึ้น ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
- ในบทที่ ๗ จุดกำเนิดของกฎหมาย หรือในหัวข้อของเนื้อหาเรื่องที่มีอัตราเร็วของเนื้อหาที่จัดทำ
- ความสัมพันธ์กับเนื้อหาอื่น
- ตรวจสอบการสะกด การเว้นวรรค การเว้นวรรคในเนื้อหา และอื่น ๆ
- ได้รวบรวมหนังสือที่จัดทำเป็นรูปแบบต่าง ๆ ได้ส่งมอบแก่ผู้จัดทำโดยมีบันทึกการส่งมอบ

ผู้จัดทำ "คู่มือฉบับร่าง" ๗๐๐ หน้า

ลงชื่อผู้ประเมิน..... ร.ต.ท. ร.น.ท. ร.น.ค.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ)

วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

ภาพประกอบ 16 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ (ต่อ)

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน คำชี้แจง โปรดประเมินและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข โดยกรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน กำหนดรายการประเมินคุณภาพดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	คุณภาพดี
ระดับ 3	หมายถึง	คุณภาพพอใช้
ระดับ 2	หมายถึง	คุณภาพน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

ประเด็น/ด้าน	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. ด้านเนื้อหา						
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	✓					
1.2 จัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสม		✓				
1.3 อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน		✓				
1.4 ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม		✓				
1.5 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้เรียน นำไปใช้ได้จริง		✓				
1.6 ความยากง่ายของคำศัพท์ภาษาไทยเหมาะสม			✓			
2. ด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์						
2.1 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน		✓				
2.2 ภาพประกอบเหมาะสม น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา			✓			ภาพสวย เนื้อหาดี (close-up)
2.3 การจัดวางองค์ประกอบรูปภาพและข้อความเหมาะสม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น		✓				
2.4 การเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนสะดวก		✓				

ประเด็น/ด้าน	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
2.5 มีแถบเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเลือกหน้าที่ต้องการ		✓				
2.6 การเข้าถึงแบบทดสอบด้วยการสแกนคิวอาร์โค้ดสะดวก			✓			
2.7 รูปแบบการทำแบบทดสอบออนไลน์สะดวกและประเมินผลได้ทันที		✓				
3. ด้านภาษา						
3.1 ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย		✓				
3.2 การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน			✓			
4. การวัดและประเมินผล						
4.1 แบบทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของแต่ละบท		✓				
4.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน		✓				
4.3 ข้อสอบชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา		✓				
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ						
5.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชาวจีน	✓					
5.2 สร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์แก่ผู้เรียนชาวจีน		✓				
5.3 ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องศาสนาและวัดในประเทศไทย แก่ผู้เรียนชาวจีน		✓				
5.4 ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้เรียนชาวจีน		✓				
5.5 สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน		✓				

ภาพประกอบ 17 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา

ข้อเสนอแนะ

- ทบองนำความหมายของคำศัพท์ตรงเงืงหรือวลีตามข้อถัดมา
เมื่อสอดคล้องกับข้อความของคำ
- ภาพประกอบตรงในข้อใดๆ ไม่เป็นภาพใกล้ (close-up)
เพื่อเน้นความสำคัญหรือไม่อย่างใด เช่น ภาพผู้รักกัน
ภาพวิวทิวทัศน์ ภาพหน้า
- เนื้อหาในหนังสือมีศัพท์ยากต่อหลายเล่ม เช่น
ภาพศัพท์ คำเงืงข้อสัทนต์ๆ ความหมาย
ของคำ หรือ ใช้คำแทนที่ความหมายที่ไม่เกี่ยวข้อง

ลงชื่อผู้ประเมิน..... วิรัช วิรัช
(..... คณบดี วิทยาลัยพัฒนศาสตร์.....)

วันที่..... 8 ก.ค. 65.....

ภาพประกอบ 18 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (ต่อ)

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง "เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์" สำหรับผู้เรียนชาวจีน
คำชี้แจง โปรดประเมินและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข โดยกรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน กำหนดรายการประเมินคุณภาพดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	คุณภาพดี
ระดับ 3	หมายถึง	คุณภาพพอใช้
ระดับ 2	หมายถึง	คุณภาพน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

ประเด็น/ด้าน	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. ด้านเนื้อหา						
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	✓					
1.2 จัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสม		✓				
1.3 อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน	✓					
1.4 ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม		✓				
1.5 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้เรียน นำไปใช้ได้จริง	✓					
1.6 ความยากง่ายของศัพท์ภาษาไทยเหมาะสม		✓				
2. ด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์						
2.1 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน		✓				
2.2 ภาพประกอบเหมาะสม น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	✓					
2.3 การจัดวางองค์ประกอบรูปภาพและข้อความเหมาะสม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓					
2.4 การเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนสะดวก		✓				

ประเด็น/ด้าน	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
2.5 มีแถบเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเลือกหน้าที่ต้องการ	✓					
2.6 การเข้าถึงแบบทดสอบด้วยการสแกนคิวอาร์โค้ดสะดวก	✓					
2.7 รูปแบบการทำแบบทดสอบออนไลน์สะดวกและประเมินผลได้ทันที	✓					
3. ด้านภาษา						
3.1 ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	✓					
3.2 การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	✓					
4. การวัดและประเมินผล						
4.1 แบบทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของแต่ละบท		✓				
4.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน		✓				
4.3 ข้อสอบชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา		✓				
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ						
5.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชาวจีน		✓				
5.2 สร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์แก่ผู้เรียนชาวจีน	✓					
5.3 ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทย แก่ผู้เรียนชาวจีน		✓				
5.4 ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้เรียนชาวจีน	✓					
5.5 สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน	✓					

ภาพประกอบ 19 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของ

อาจารย์ Wang Jiabang

ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้ชัดเจนมาก และวิธีการ
 กับเครื่องมือที่เหมาะสมกับผู้เรียนชาวไทยตั้งแต่เรียนที่ ๖
 เรื่อง "เสียงสระ" วัตถุประสงค์โดยทั่วไปและ
 วัตถุประสงค์เฉพาะ ทั้งการวิจัยนี้มีส่วนช่วย
 รูปแบบการเรียนรู้การใช้ชีวิต คำถามและคำตอบ
 เพื่อกระตุ้นความคิดและความสนใจของผู้เรียนชาวไทย
 แต่ก็มีข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบงานการแก้ข้อสงสัย

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(Wang Jiabang)

วันที่ 25.8. 2022.ค.ศ.

ภาพประกอบ 20 แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือของ

อาจารย์ Wang Jiabang (ต่อ)

ตาราง 8 ผลคะแนนการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

รายการ	ผลคะแนนจาก ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน			ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
	1	2	3		
1. ด้านเนื้อหา					
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	ดี
1.2 จัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสม	5	4	4	4.33	ดี
1.3 อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน	4	4	5	4.33	ดี
1.4 ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม	4	4	4	4	ดี
1.5 เนื้อหา มีประโยชน์ต่อผู้เรียน นำไปใช้ได้จริง	5	4	5	4.67	ดีมาก
1.6 ความยากง่ายของคำศัพท์ภาษาไทย เหมาะสม	4	5	4	4.33	ดี
2. ด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์					
2.1 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน	4	4	4	4	ดี
2.2 ภาพประกอบเหมาะสม น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	4	3	5	4	ดี
2.3 การจัดวางองค์ประกอบรูปภาพและ ข้อความเหมาะสม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4	4	5	4.33	ดี
2.4 การเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนสะดวก	5	4	4	4.33	ดี
2.5 มีแถบเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการ เลือกหน้าที่ต้องการ	5	4	5	4.67	ดีมาก
2.6 การเข้าถึงแบบทดสอบด้วยการสแกนคิว อาร์โค้ดสะดวก	5	3	5	4.33	ดี
2.7 รูปแบบการทำแบบทดสอบออนไลน์สะดวก และประเมินผลได้ทันที	5	5	5	5	ดีมาก
3. ด้านภาษา					
3.1 ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4	4	5	4.33	ดี
3.2 การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	4	3	5	4	ดี

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ผลคะแนนจาก ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน			ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
	1	2	3		
4. ด้านการวัดและประเมินผล					
4.1 แบบทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหาและ วัตถุประสงค์ของแต่ละบท	5	4	4	4.33	ดี
4.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4	4	4	4	ดี
4.3 ข้อสอบชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา	5	4	4	4.33	ดี
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมทักษะการ อ่านภาษาไทยของผู้เรียนชาวจีน	5	5	4	4.67	ดีมาก
5.2 สร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์แก่ ผู้เรียนชาวจีน	5	4	5	4.67	ดีมาก
5.3 ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับ ศาสนาและวัดในประเทศไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน	5	4	4	4.33	ดี
5.4 ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการ ท่องเที่ยวสำหรับผู้เรียนชาวจีน	5	4	5	4.67	ดีมาก
5.5 สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียน ชาวจีน	4	4	5	4.33	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.56	4.04	4.56	4.38	ดี

จากตารางแสดงคะแนนการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน ผู้วิจัยพบว่า ผลคะแนนค่าเฉลี่ยในการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านคือ 4.38 คะแนน ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 3.50 ซึ่งอยู่ระหว่างค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 แสดงให้เห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

4.1.3.2 นำแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ จากนั้นผู้วิจัยนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาประมวลผล ดังนี้

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์”
สำหรับผู้เรียนชาวจีน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยพิจารณาแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เหมาะสม

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 1 เรื่องสุดท้ายในวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 1	✓			
2	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 2	✓			
3	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 3 เจดีย์ในวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 3	✓			
4	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 4	✓			
5	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 5 ดึกดาวจีน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 5	✓			
6	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 6 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 6	✓			
7	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 7 จุดกำเนิดของการนวด สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 7		✓		
8	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 8 ตามห้ายักษ์วัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 8	✓			
9	แบบทดสอบหลังเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของทุกบท	✓			

ภาพประกอบ 21 แบบประเมิน IOC ของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ

ข้อเสนอแนะ

- แบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้จาก ความจำ ความเข้าใจ และความคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงเพื่อนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี
- รายละเอียดของแบบทดสอบครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับวัดโพธิ์ ด้านการท่องเที่ยว วัฒนธรรม ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงผู้เรียนเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้
- ขอให้ผู้จัดทำตรวจสอบข้อผิดพลาดเรื่อง ภาพชุดตัดต่อ คำผสมโพธิ์วัดโพธิ์ และ การเกิดขบวนการผู้ตัดต่ออีกครั้ง เพื่อให้ได้ผลงานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ลงชื่อผู้ประเมิน รัตนาพล ชื่นคำ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัตนาพล ชื่นคำ)
 วันที่ 12 สิงหาคม 2565

ภาพประกอบ 22 แบบประเมิน IOC ของ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนาพล ชื่นคำ (ต่อ)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง "เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์"
สำหรับผู้เรียนชาวจีน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยพิจารณาแบบทดสอบกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อความนั้นเหมาะสม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเหมาะสม
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่เหมาะสม

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 1 เรื่องสุดท้ายในวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 1	✓			
2	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 2	✓			
3	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 3 เจดีย์ในวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 3		✓		
4	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 4	✓			
5	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 5 ดึกตาวจีน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 5	✓			
6	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 6 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของ ไทย สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 6	✓			
7	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 7 จุดกำเนิดของการนวด สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 7		✓		
8	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 8 ตามรอยกษัตริย์วัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 8	✓			
9	แบบทดสอบหลังเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ของทุกบท	✓			

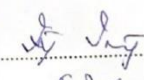
ภาพประกอบ 23 แบบประเมิน IOC ของ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา

ข้อเสนอแนะ

- ทบทวนกิจกรรมทางวิชาการที่จัดประกวดประชันผลงานวิจัย เพื่อ
จากผลงานทางวิชาการที่สอดคล้องกับจุดประสงค์
- ใช้ ลักษณะคำสั่งของอาจารย์เป็นต้น
- ควบคุมประชันที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
เช่น นอกตามคำสั่งของคำสั่งไป เช่น นอกตามคำสั่ง
ของกรรมการตัดสิน A รับผล เป็นต้น
- ข้อตกลงงานในนี้เห็นตามความจำเป็น

ลงชื่อผู้ประเมิน

 (นางอึ้ง อึ้ง อึ้ง อึ้ง อึ้ง)

วันที่ 8 มี.ค. 65

ภาพประกอบ 24 แบบประเมิน IOC ของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (ต่อ)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์”

สำหรับผู้เรียนชาวจีน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยพิจารณาแบบทดสอบกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เหมาะสม

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 1 เรื่องสุดยอดในวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 1	✓			
2	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 2	✓			
3	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 3 เจดีย์ในวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 3	✓			
4	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 4	✓			
5	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 5 ตุ๊กตาสี สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 5	✓			
6	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 6 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของ ไทย สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 6	✓			
7	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 7 จุดกำเนิดของการนวด สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 7	✓			
8	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 8 ตามหอยักษ์วัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 8	✓			
9	แบบทดสอบหลังเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ของทุกบท	✓			

ภาพประกอบ 25 แบบประเมิน IOC ของ

อาจารย์ Wang Jiabang

ข้อเสนอแนะ

แบบทดสอบของแบบมีไปรษณีย์คือ ประเภทแบบ
ทดสอบของแบบค่อนข้างดีขอ ขาดคือมีประเภทของสาร
อย่างที่ดีเพื่อช่วย ผู้ใช้ทราบข้อดีข้อเสียที่
ได้พบกับ " เสนอแนะข้อดีข้อเสีย " อย่างชัดเจน

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(..... Wang Jiabang)

วันที่..... 25. 8. 2022 ค.ศ.

ภาพประกอบ 26 แบบประเมิน IOC ของ

อาจารย์ Wang Jiabang (ต่อ)

ตาราง 9 ผลคะแนนการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

	รายการ	คะแนนความสอดคล้องจาก ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน			ค่า IOC
		1	2	3	
1	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 1 เรื่องสุดยอดในวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 1	+1	+1	+1	+1
2	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 2	+1	+1	+1	+1
3	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 3 เจดีย์ในวัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 3	+1	0	+1	0.67
4	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 4	+1	+1	+1	+1
5	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 5 ตุ๊กตาวีณา สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 5	+1	+1	+1	+1
6	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 6 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของ ไทย สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 6	+1	+1	+1	+1
7	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 7 จุดกำเนิดของการนวด สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 7	0	0	+1	0.33
8	แบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 8 ตามหายักษ์วัดโพธิ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้บทที่ 8	+1	+1	+1	+1
9	แบบทดสอบหลังเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ของทุกบท	+1	+1	+1	+1
ค่าเฉลี่ยรวม		0.89	0.78	1	0.89

จากตารางดังกล่าวพบว่า ค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียนของบทที่ 3 เท่ากับ 0.67 ค่า IOC ของคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียนของบทที่ 1 2 4 5 6 8 และแบบทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 1 ตามเกณฑ์

การคัดเลือก ข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1 หมายถึงใช้ได้ แสดงให้เห็นว่าคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 1-6 และบทที่ 8 รวมถึงแบบทดสอบหลังเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ IOC มีค่ามากกว่า 0.5 จึงผ่านเกณฑ์กำหนด ส่วนค่า IOC ของคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียนของบทที่ 7 มีค่า IOC = 0.33 ไม่ถึง 0.5 ต่ำกว่าเกณฑ์กำหนด แสดงว่าข้อคำถามของบทนี้ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง เนื่องจากในบทที่ 7 นั้น ผู้เชี่ยวชาญมีคำแนะนำให้ปรับแก้เนื้อหาในบทก่อนให้ถูกต้องชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเนื้อหาที่แก้ไขเชื่อมโยงกับแบบทดสอบหลายข้อ ผู้เชี่ยวชาญจึงแนะนำให้ปรับแบบทดสอบระหว่างเรียนของบทที่ 7 ให้สอดคล้องกับเนื้อหาใหม่ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ค่า IOC ของบทที่ 7 ต่ำกว่าเกณฑ์กำหนด ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขคำถามและคำตอบในแบบทดสอบระหว่างเรียนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำถามมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยนำผลดังกล่าวรายงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาจัดทำเป็นตาราง ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล ชื่นคำ แนะนำให้ตรวจสอบประเภทของคำ เลือกใช้ภาพกับคำบรรยายให้ถูกต้องตรงกัน ภาพจะได้ช่วยจูงใจเนื้อหาได้มากและช่วยเสริมสร้างความเข้าใจมากยิ่งขึ้น บางภาพไม่จำเป็นตัดออกได้ เน้นให้ละเอียด

ตาราง 10 ตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
1	3	ประสูติ (ก.)	เพิ่มประเภทของคำ เป็นคำนาม	ประสูติ (ก./ น.)
	5	5. พระวิหารพระพุทธไสยาสน์ 6. เก๋งจีนและสวนมัสกวัน	สลับลำดับความให้ตรงกับหมายเลขในรูปภาพ	5. เก๋งจีนและสวนมัสกวัน 6. พระวิหารพระพุทธไสยาสน์
2	9	7. ข้อใดไม่ใช่อาคารที่สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 (การวิเคราะห์) ก. พระวิหารคด ข. พระเจดีย์หมู่ห้า ค. พระนอน ง. พระอุโบสถ	แก้ แบบ ท ด ส อ บ ระหว่างเรียนข้อที่ 7 ค. จากพระนอนเป็น พระวิหารพระพุทธไสยาสน์	7. ข้อใดไม่ใช่อาคารที่สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 (การวิเคราะห์) ค. พระวิหารพระพุทธไสยาสน์

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
2	12	2. ผู้เรียนแยกส่วนองค์ประกอบพระอุโบสถได้	จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่ 2 เปลี่ยน คำ “องค์ประกอบ” เป็น “สิ่งก่อสร้างของเขตบริเวณ”	2. ผู้เรียนแยกส่วน สิ่งก่อสร้างของเขตบริเวณ พระอุโบสถได้
	14	Q. องค์ประกอบของเขตบริเวณพระอุโบสถมีอะไรบ้าง	เปลี่ยน คำ “องค์ประกอบ” เป็น “สิ่งก่อสร้าง”	Q. สิ่งก่อสร้าง ของเขตบริเวณพระอุโบสถมีอะไรบ้าง
	14	A. ในเขตบริเวณพระอุโบสถประกอบด้วยอาคารต่าง ๆ ได้แก่	เปลี่ยน คำ “อาคาร” เป็น “สิ่งก่อสร้าง”	A. ในเขตบริเวณพระอุโบสถประกอบด้วย สิ่งก่อสร้าง ต่าง ๆ ได้แก่
	16	เป็นเครื่องสูงที่อยู่สูงสุดในงานสถาปัตยกรรมไทย	เปลี่ยนคำ “สูง” เป็น “บน”	เป็นเครื่อง บน ที่อยู่สูงสุดในงานสถาปัตยกรรมไทย
3	26	ในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงสร้างพระมหาเจดีย์ทรงพระศรีสุริโยทัยยังไม่เสร็จ	เปลี่ยนคำว่า “ทรง” เป็น “การ” และเพิ่มคำ “แล้ว”	ในสมัยรัชกาลที่ 4 การสร้าง พระมหาเจดีย์ทรงพระศรีสุริโยทัยยังไม่ แล้ว เสร็จ
	26	เสด็จสวรรคตพระราชดำรัสพระเจ้าแผ่นดิน	เพิ่ม สัญลักษณ์ ประเภทของคำศัพท์	เสด็จสวรรคต (ก.) พระราชดำรัส (น.) พระเจ้าแผ่นดิน (น.)
	27	พระมหาเจดีย์สี่รัชกาล มหาเจดีย์ขนาดใหญ่ 4 องค์ ที่ล้อมรอบด้วยกำแพงแก้ว สร้างขึ้นคนละยุคสมัย เป็นเจดีย์สถาปัตยกรรมกลุ่มที่โดดเด่นและงดงาม	เปลี่ยนคำว่า “สี่” เป็น “4” เปลี่ยนคำว่า “คนละ” เป็น “ต่าง” เรียงลำดับประโยคใหม่	พระมหาเจดีย์ 4 รัชกาล มหาเจดีย์ขนาดใหญ่ 4 องค์ ที่ล้อมรอบด้วยกำแพงแก้ว สร้างขึ้น ต่าง ยุคสมัย เป็นสถาปัตยกรรมเจดีย์กลุ่มที่โดดเด่นและงดงาม
	28		เรียงลำดับรูปภาพตามเนื้อหา	

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
3	29	3. ในวัดโพธิ์มีเจดีย์ประเภทไหน จำนวนมากที่สุด (การวิเคราะห์) ค. พระมหาเจดีย์สี่รัชกาล	แบบทดสอบข้อที่ 3 ปรับคำถามเปลี่ยน คำว่า “ไหน” เป็น “ใด” คำตอบข้อ ค. แก้ สี่ เป็น 4	3. ในวัดโพธิ์มีเจดีย์ประเภทใด จำนวนมากที่สุด (การวิเคราะห์) ค. พระมหาเจดีย์ 4 รัชกาล
4	32	2. ผู้เขียนอธิบายคำราชาศัพท์ที่ เกี่ยวกับพระพุทธไสยาสได้	จุดประสงค์การ เรียนรู้ข้อที่ 2 แก่คำ ราชาศัพท์ เป็น คำศัพท์	2. ผู้เขียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวกับ พระพุทธไสยาสได้
ทั้งหมด		พระวิหารพระพุทธไสยาสน์	พระวิหารพระพุทธ ไสยาสน์ แก่เป็น พระวิหารพระพุทธ ไสยาส วัดโพธิ์สะกดต่าง จากที่อื่น	พระวิหารพระพุทธไสยาส
	33	พระพุทธบาท	เปลี่ยนคำว่า พระ พุทธบาท เป็น พระ บาท	พระบาท
	34	ภาพประกอบที่ 2 พระพุทธ ไสยาสน์	ปรับคำบรรยายของ ภาพประกอบที่ 2	ภาพประกอบที่ 2 รูปมงคลที่พระ บาทพระพุทธไสยาส
	34	การกุศล (ก.)	เปลี่ยนประเภทของ คำว่า การกุศล	การกุศล (น.)
	35	พระนอนองค์นี้มีขนานนามมา โดยตลอดว่าเป็น “สัญลักษณ์ทาง ศาสนาที่สวยงามที่สุดในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้”	ปรับภาษาแก้คำว่า มี เป็น ได้รับการ	พระนอนองค์นี้ ได้รับการขนานนาม มาโดยตลอดว่าเป็น “สัญลักษณ์ทาง ศาสนาที่สวยงามที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้”
	35	ภาพประกอบที่ 3 พระวิหารพระ พุทธไสยาส	ปรับคำบรรยายของ ภาพประกอบที่ 3	ภาพประกอบที่ 3 พระพุทธไสยาส

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
4	35	ยังมีความเชื่อเรื่องพระนอนวัดโพธิ์ ช่วยให้สมหวังในความรัก	ปรับภาษา แก่คำว่า เรื่อง เป็น อีกว่า และ ชี ด เส้น ไต้ คำศัพท์ สมหวัง	ยังมีความเชื่อ อีกว่า พระนอนวัดโพธิ์ ช่วยให้ สมหวัง ในความรัก
	35	ขอพร (ก.) ขนานนาม (น.) ร่วมเย็นเป็นสุข (ว.)	ปรับประเภทของคำ	ขอพร (ก./น.) ขนานนาม (ก./น.) ร่วมเย็นเป็นสุข (ก.)
	36	ภาพประกอบที่ 4 พระบาทพระพุท ไสยาสน์	ปรับภาษา	ภาพประกอบที่ 4 พระบาทพระ พุทไสยาสน์
	36	พระเจ้าจักรพรรดิ (น.) ความอุดมสมบูรณ์ (ว.) จักรวาล (น.)	ปรับ ลำดับ และ ประ เภ ท ข อ ง คำศัพท์ จักรวาล (น.) ซ้ำกับบทที่ 2	ความอุดมสมบูรณ์ (น.) พระเจ้าจักรพรรดิ (น.)
	37	วิหารพระพุทไสยาสน์ สร้างขึ้นใน สมัยรัชกาลที่ 3 ภายในวิหาร ประดิษฐานพุทไสยาสน์ที่มีขนาด ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ และใหญ่เป็น อันดับ 3 ของประเทศไทย โดยมี ลักษณะเด่นสำคัญของพระพุท ไสยาสน์องค์นี้ คือ มีลายมงคล ประดับมุก 108 ประการที่ฝ่า พระบาท	ปรับภาษา	วิหารพระพุทไสยา สน์ สร้างขึ้นใน สมัยรัชกาลที่ 3 ภายในวิหาร ประดิษฐานพระพุทไสยาสน์ที่มีขนาด ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ และใหญ่เป็น อันดับ 3 ของประเทศไทย มีลักษณะ เด่น มีลายมงคล 108 ประการ ประดับมุกที่ฝ่าพระบาท
38	เวลาไปทำบุญที่วัด คนไทยชาวพุท นอกจากนิมกราบไหว้พระประธาน แล้วก็มักจะกราบไหว้พระพุทธรูป ประจำวันเกิดของตนเอง เพื่อความ เป็นสิริมงคลให้แก่ชีวิตตนเอง ทราบ หรือไม่ว่าพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ของวันเกิดแต่ละวันนั้นมีลักษณะที่ แตกต่างกันไป	ปรับภาษา	เวลาไปทำบุญที่วัด นอกจาก คนไทย ชาวพุทธรูปนิมกราบไหว้พระประธาน แล้ว ยัง มักกราบไหว้พระพุทธรูป ประจำวันเกิดของตนเอง เพื่อความ เป็นสิริมงคล ด้วย ทราบหรือไม่ว่า พระพุทธรูปปางต่าง ๆ ของวันเกิดแต่ ละวันนั้นมีลักษณะที่แตกต่างกันไป	

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
4	39	3. วิหารพระพุทธไสยาสน์ตั้งอยู่มุม ใต้ของวัดโพธิ์	แบบบทดสอบ ระหว่างเรียนข้อที่ 3 แก้การสะกดของคำ ว่า วิหารพระพุทธ ไสยาสน์ เป็นวิหาร พระพุทธไสยาส	3. วิหารพระพุทธไสยาสน์ตั้งอยู่มุม ใต้ของวัดโพธิ์
	39	5. รูปภาพนี้คือส่วนไหนของพระ พุทธไสยาสน์	แบบบทดสอบ ระหว่างเรียนข้อที่ 5 ปรับภาษา ส่วน ไหน เปลี่ยนเป็น ส่วนใด	5. รูปภาพนี้คือส่วนใดของพระพุท ธไสยาสน์
5	45	แต่มา มีอิทธิพลมีเรื่องเกี่ยวข้องมาก ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ใน สมัยราชวงศ์หยวนได้รับคน ตะวันตกมาทำงานหลายชาติหลาย ภาษา โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถพิเศษของ ชาวตะวันตก และตอนนั้นการ เดินเรือทะเลติดต่อค้าขาย เจริญก้าวหน้ามาก ดินแดน ตะวันตกกับตะวันออกจึงติดต่อกัน สะดวก	ปรับภาษา	แต่มา มีอิทธิพลมากในสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้น ในสมัยราชวงศ์ หยวนได้รับคนตะวันตกมาทำงาน หลายชาติหลายภาษา โดยคำนึงถึง ความรู้ความสามารถพิเศษในช่วงนั้น การเดินเรือทะเลติดต่อค้าขาย เจริญก้าวหน้ามาก ดินแดนตะวันตก กับตะวันออกจึงติดต่อกันสะดวก
	46	อิทธิพล (ก.) เจริญก้าวหน้า (ว.) ตาไปนถลน (ว.)	ปรับประเภทของ คำศัพท์	อิทธิพล (น.) เจริญก้าวหน้า (ก.) ไปนถลน (ว.)

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
5	47	วัดโพธิ์เป็นวัดที่มีตูกตาจีนมากที่สุด วัดหนึ่ง ตูกตาอับเฉาของถ่วง น้ำหนักเรือกันโคลง เริ่มมีในสมัย รัชกาลที่ 3 ในยุคที่มีการค้าสำเภา รุ่งเรือง ซึ่งทุกตัวไม่เพียงแต่เป็น ตัวแทนแห่งศิลปกรรมจีนเท่านั้น ยัง บอกถึงเรื่องราวความสัมพันธ์ไทย- จีนในอดีตอีกด้วย	ปรับภาษา	วัดโพธิ์เป็นวัดที่มีตูกตาจีนมากที่สุด วัดหนึ่ง ตูกตาอับเฉาของถ่วงน้ำหนัก เรือกันโคลงเคลง เริ่มมีในสมัยรัชกาล ที่ 3 ในยุคที่มีการค้าสำเภารุ่งเรือง ตูกตาจีนทุกตัวไม่เพียงแต่เป็น ตัวแทนของศิลปกรรมจีนเท่านั้น หาก ยังบอกถึงเรื่องราวความสัมพันธ์ไทย- จีนในอดีตอีกด้วย
	48	สามารถแสดงสถานภาพหรือ อำนาจวาสนา(功德)ผู้ตายและ ใช้เป็น	เพิ่มคำ “ของ”	แสดงสถานภาพหรืออำนาจวาสนา (功德) ของผู้ตาย
	49	5. รูปนี้เป็นตูกตาจีนประเภทไหน (ความรู้ความจำ) ก. รูปฝรั่ง ข. นักบวช ค. รูปขุนนาง ง. รูปบุคคลทั่วไป	แบบ ท ด ส อ บ ระหว่างเรียนข้อที่ 5 ปรับภาษาของ คำถาม	5. รูปนี้เป็นตูกตาจีนประเภทใด (ความรู้ความจำ) ก. รูปฝรั่ง ข. รูปนักบวช ค. รูปขุนนาง ง. รูปบุคคลทั่วไป
	49	6. เรื่องใดมีความโดดเด่นระหว่าง ความสัมพันธ์ไทย-จีนในสมัย รัชกาลที่ 3(ความรู้ความจำ)	แบบทดสอบ ระหว่างเรียนข้อที่ 6 ปรับภาษาของ คำถาม	6. เรื่องใดเป็นความโดดเด่นของ ความสัมพันธ์ไทย-จีนในสมัยรัชกาล ที่ 3 (ความรู้ความจำ)
6	52	บ่งบอกความเคลื่อนไหวของอารย ธรรมและค่านิยมแห่งสังคมในสมัย ต่าง ๆ	เพิ่มคำ “ของ”	บ่งบอกความเคลื่อนไหวของอารย ธรรมและค่านิยมของสังคมในสมัย ต่าง ๆ
	53	แผนกทัศนศึกษาวัดโพธิ์ มีพระ วิทยากรพร้อมให้คำบรรยาย เกี่ยวกับประวัติภายในวัดโพธิ์ บรรยายให้ความรู้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนผู้สนใจเกี่ยวกับ ประวัติวัด	ปรับภาษา	แผนกทัศนศึกษาวัดโพธิ์ มีพระ วิทยากรพร้อมบรรยายให้ความรู้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชน ผู้สนใจเกี่ยวกับประวัติวัดโพธิ์

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
6	53	เผยแพร่วิทยากรของประเทศให้แก่ คนทั่วไปมีโอกาสมาศึกษาหา ความรู้ได้ด้วยตัวเองในวงกว้าง วัด โพธิ์จึงเป็น “มหาวิทยาลัยแห่งแรก ของไทย”	ปรับภาษา	เผยแพร่วิทยากรของประเทศในวง กว้างให้คนทั่วไปมีโอกาสมาศึกษาหา ความรู้ได้ด้วยตัวเอง วัดโพธิ์จึงเป็น “ มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย ”
	53	พระราชประสงค์ (ก.)	ปรับประเภทของคำ	พระราชประสงค์ (น.)
	56	รัชกาลที่ 3 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้นำเอาองค์ความรู้ สรรพวิชาต่าง ๆ มาจารึกลงบนแผ่นหินอ่อน มา ประดับไว้ตามผนัง เสาภายในวัด โพธิ์ จำนวน 1440 ชิ้นได้รับการขึ้น ทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่ง โลกจากองค์การยูเนสโก วัดโพธิ์จึง กลายเป็นแหล่งความรู้แห่งใหญ่ และเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของ ไทยสำหรับทุกชนชั้น	ปรับภาษา	รัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯ ให้ นำเอาองค์ความรู้ สรรพวิชาต่าง ๆ มาจารึกลงบนแผ่นหินอ่อน ประดับไว้ ตามผนัง และเสาภายในวัดโพธิ์ จำนวน 1,440 ชิ้นจารึกเหล่านี้ได้รับ การขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรง จำแห่งโลกจากองค์การยูเนสโก วัด โพธิ์จึงกลายเป็นแหล่งความรู้ขนาด ใหญ่ และเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรก ของไทยสำหรับทุกชนชั้น
58	2. เหตุใดจึงยกย่องวัดโพธิ์เป็น มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย (ความเข้าใจ) ข. วัดโพธิ์เป็นวัดพระอารามหลวง เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1	แบบทดสอบ ระหว่างเรียน ข้อที่ 2 ปรับภาษา	2. เหตุใดจึงยกย่องวัดโพธิ์เป็น “ มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย ” (ความเข้าใจ) ข. วัดโพธิ์เป็นพระอารามหลวง และเป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1	
7	62	ประคubrื้อน (ก.) การรักษาทางเลือก (ก.) ตอบใจทย์ (ก.)	ปรับประเภทของ คำศัพท์	ประคubrื้อน (ก./ว.) การรักษาทางเลือก (น.) ตอบใจทย์ (ก./น.)

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
7	62	<p>หลังจากสมัยกรุงศรีอยุธยามาถึงกรุงธนบุรีมีสงครามเกิดขึ้น ตำราการแพทย์รวมทั้งตำราการนวดไทยถูกเผาทำลายเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งในสมัยรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯ สร้างจารึกนวดไทยและฤๅษีตัดตนไว้ เมื่อครั้งสถาปนาและปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์รวบรวมความรู้ทางการแพทย์แผนไทยไว้ที่วัดโพธิ์มีการสละความรู้และปั้นหุ่นฤๅษีตัดตนเป็นจำนวนมากเก็บรักษาไว้เพื่อให้ประชาชนได้มาศึกษาหาความรู้ จนทำให้จุดกำเนิดการนวดไทยเกิดขึ้นที่นี่ “จารึกวัดโพธิ์” ซึ่งมีทั้งสิ้น 1,440 ชิ้นได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก</p> <p>ปัจจุบันภายในวัดโพธิ์ยังเป็นที่ตั้งของโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน สืบมาให้บริการและสอนด้านการนวดไทยแก่ผู้สนใจ กล่าวได้ว่า องค์ความรู้ด้านการนวดตำรับวัดโพธิ์ได้ถ่ายทอดจนถึงปัจจุบัน</p>	<p>ปรับใหม่ ควรตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนวดและรูปปั้นฤๅษีตัดตนอีกครั้ง</p>	<p>หลังสมัยกรุงศรีอยุธยามาถึงกรุงธนบุรีมีสงครามเกิดขึ้น ตำราการแพทย์รวมทั้งตำราการนวดไทยถูกเผาทำลายเป็นจำนวนมาก สมัยรัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯ ให้จารึกนวดไทยและฤๅษีตัดตนไว้ รวบรวมความรู้ทางการแพทย์แผนไทยไว้ที่วัดโพธิ์มีการบันทึกความรู้และปั้นหุ่นฤๅษีตัดตนเป็นจำนวนมากเก็บรักษาไว้เพื่อให้ประชาชนได้มาศึกษาหาความรู้ การนวดไทยจึงมีจุดกำเนิดที่นี่ “จารึกวัดโพธิ์” ซึ่งมีทั้งสิ้น 1,440 ชิ้นได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก</p> <p>ปัจจุบันภายในวัดโพธิ์ยังเป็นที่ตั้งของโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน สืบมาให้บริการและสอนด้านการนวดไทยแก่ผู้สนใจ กล่าวได้ว่า องค์ความรู้ด้านการนวดตำรับวัดโพธิ์ได้ถ่ายทอดจนถึงปัจจุบัน</p>
	67	<p>2. ในบรรดาจารึกวัดโพธิ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกนั้นที่เกี่ยวกับการนวดแผนไทยมีกี่ชิ้น</p>	<p>แบบทดสอบระหว่างเรียน ข้อที่ 2 ปรับคำถาม</p>	<p>2. ในบรรดาจารึกวัดโพธิ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกนั้นมีจารึกที่เกี่ยวกับการนวดแผนไทยกี่ชิ้น</p>

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
7	67	3. เขาฤๅษีตัดตนเริ่มสร้างในสมัยใด (ความรู้ความจำ) ก. รัชกาลที่ 1 ข. รัชกาลที่ 2 ค. รัชกาลที่ 3 ง. รัชกาลที่ 4	แบบทดสอบ ระหว่างเรียน ข้อที่ 3 ข้อมูลไม่ถูกต้อง เปลี่ยนคำถาม	3. รูปปั้นฤๅษีตัดตนในปัจจุบัน สร้างในสมัยใด (ความรู้ความจำ) ก. รัชกาลที่ 1 ข. รัชกาลที่ 2 ค. รัชกาลที่ 3 ง. รัชกาลที่ 4
	67	4. ปัจจุบันรูปปั้นฤๅษีตัดตนเหลือ จำนวนกี่ตน (ความรู้ความจำ) ก. 20 ตน ข. 22 ตน ค. 24 ตน ง. 26 ตน	แบบทดสอบ ระหว่างเรียน ข้อที่ 4 ปรับคำถามและ คำตอบ	4. ปัจจุบันรูปปั้นฤๅษีตัดตนเหลือ จำนวนเท่าใด (ความรู้ความจำ) ก. 20 ข. 22 ค. 24 ง. 26
	67	5. ข้อใดกล่าวถูกต้องเรื่องเขาฤๅษีตัด ตน	แบบทดสอบ ระหว่างเรียน ข้อที่ 5 ปรับคำถาม	5. ข้อใดกล่าวถูกต้องเรื่องเขาฤๅษีตัด ตนในปัจจุบัน
8	70	รามเกียรติ์เป็นวรรณคดีชิ้นเอกของไทย แม้จะมีเค้ามาจากวรรณคดี อินเดียคือมหากาพย์รามายณะ แต่ ไทยได้สร้างสรรค์ใหม่ให้เข้ากับ ประเพณีและวิถีชีวิตของไทย	ตัดคำ “จีน” กับ “ไทย” ออก	รามเกียรติ์เป็นวรรณคดีเอกของไทย แม้จะมีเค้ามาจากวรรณคดีอินเดีย คือมหากาพย์รามายณะ แต่ได้ สร้างสรรค์ใหม่ให้เข้ากับประเพณี และวิถีชีวิตของไทย
	71	ในรัชกาลที่ 3 ได้รื้อหอไตรหลังเก่าที่ เป็นเครื่องไม้ลงแล้วสร้างใหม่เป็น <u>ปราสาทจตุรมุขทรงยอดมงกุฎ</u> ประดับตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบ กระเบื้องพิมพ์ลาย	ขีดเส้น “หอไตร” เปลี่ยนคำว่า “มง กุฎ” เป็น “มงกุฎ” ทรง ไม่ขีดเส้น	ในรัชกาลที่ 3 ได้รื้อหอไตรหลังเก่าที่ เป็นเครื่องไม้ลงแล้วสร้างใหม่เป็น <u>ปราสาทจตุรมุขทรงยอดมงกุฎ</u> ประดับตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบ กระเบื้องพิมพ์ลาย
	72	มัชราภรณ์กับแสงอาทิตย์ อยู่ที่ประตู ทิศตะวันตกเฉียงใต้	ควรเรียงรูปภาพให้ ตรงกับข้อความ	แสงอาทิตย์กับมัชราภรณ์ อยู่ที่ประตู ทิศตะวันตกเฉียงใต้
	72	มีตำนานว่า ยักษ์วัดโพธิ์ทำหน้าที่ ดูแลวัดโพธิ์	เพิ่มคำว่า “เล่า”	มีตำนานเล่าว่า ยักษ์วัดโพธิ์ทำหน้าที่ ดูแลวัดโพธิ์

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
8	72	เมื่อพระอิศวร (พระศิวะ) ได้ทราบเรื่องนี้ทำให้มนุษย์และสัตว์ทั้งหลายในบริเวณนั้นเดือดร้อน	ปรับปรุง	เมื่อพระอิศวร (พระศิวะ) ได้ทราบเรื่องเนื่องจากมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายในบริเวณนั้นเดือดร้อน
	73	ปากหนา ฟันยื่น ตาโปน เขี้ยวยาวกาง ใบหูหนาใหญ่	ควรเพิ่มประเภทของคำให้ครบทุกคำ	ปากหนา (น./ว.) ฟันยื่น (น./ว.) ตาโปน (น./ว.) เขี้ยวยาวกาง (น./ว.) ใบหูหนาใหญ่ (น./ว.)
	75	ยักษ์วัดโพธิ์ ตัวไม่โตอย่างที่คิด ขนาดความสูงประมาณ 175 cm	“cm” ควรเขียนเป็นภาษาไทย “เซนติเมตร”	ยักษ์วัดโพธิ์ ตัวไม่โตอย่างที่คิด ขนาดความสูงประมาณ 175 เซนติเมตร
	76	1. รามเกียรติ์ฉบับใดเป็นวรรณคดีแห่งชาติ	แบบ ท ด ส อ บ ระหว่างเรียนข้อที่ 1 ปรับคำถามใหม่	1. รามเกียรติ์ฉบับใด ได้รับการประกาศยกย่องเป็น วรรณคดีแห่งชาติ
	76	3. ปัจจุบันยักษ์วัดโพธิ์อยู่ที่ไหน (ความรู้ความจำ) ค. หน้าซุ้มประตูทางเข้า	แบบ ท ด ส อ บ ระหว่างเรียนข้อที่ 3 ปรับ	3. ปัจจุบันยักษ์วัดโพธิ์อยู่ที่ใด (ความรู้ความจำ) ค. หน้าซุ้มประตูทางเข้า วัด
	76	9. ข้อใดเป็นราชาแห่งสรรพสัตว์ (ความเข้าใจ) ก. ปิศาจะ ข. เสือ ข. สิงโต ง. ช้าง	แบบ ท ด ส อ บ ระหว่างเรียนข้อที่ 9 มี ข. 2 ข้อ	9. ข้อใดเป็นราชาแห่งสรรพสัตว์ (ความเข้าใจ) ก. ปิศาจะ ข. เสือ ค. สิงโต ง. ช้าง
	76	10. ข้อใดไม่ใช่สัญลักษณ์ของสิงโตหินจีน	แบบ ท ด ส อ บ ระหว่างเรียนข้อที่ 10 ปรับคำถาม	10. ข้อใดไม่ใช่ ความหมายของ สัญลักษณ์สิงโตหินจีน
แบบทดสอบหลังเรียน	79	2. ข้อใดเป็นอาคารที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ค. พระพุทธไสยาสน์	แบบทดสอบหลังเรียนข้อที่ 2 ปรับคำตอบข้อ ค.	2. ข้อใดเป็นอาคารที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ค. วิหารพระพุทธไสยาสน์

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
แบบทดสอบ หลังเรียน	79	7. ข้อใดเป็นลักษณะพิเศษของ ข้อฟ้า (การวิเคราะห์) ก. เป็นเครื่องสูงที่อยู่สูงสุดใน ในงานสถาปัตยกรรมไทย ข. เป็นลักษณะแบบทรงนาค ในงานสถาปัตยกรรมไทย ค. เป็นลักษณะชนปีกของ ครุฑในงานสถาปัตยกรรมไทย	แบบทดสอบหลัง เรียนข้อที่ 7 ปรับ คำตอบ	7. ข้อใดเป็นลักษณะพิเศษของ ข้อฟ้า (การวิเคราะห์) ก. เป็นเครื่องบนที่อยู่สูงสุดใน งานสถาปัตยกรรมไทย ข. มีลักษณะแบบทรงนาคใน งานสถาปัตยกรรมไทย ค. มีลักษณะชนปีกของครุฑ ในงานสถาปัตยกรรมไทย
	79	9. ข้อใดกล่าวถูกต้อง	แบบทดสอบหลัง เรียนข้อที่ 9 ปรับ ประโยคคำถาม	9. ข้อใดกล่าวถูกต้อง เกี่ยวกับ พระอุโบสถวัดโพธิ์
	79	10. ข้อใดไม่ได้ตั้งอยู่ในเขต บริเวณพระอุโบสถ	แบบทดสอบหลัง เรียนข้อที่ 10 ซีด เส้นใต้ คำว่า “ไม่ได้”	10. ข้อใด ไม่ได้ ตั้งอยู่ในเขต บริเวณพระอุโบสถ
	80	11. ข้อใดไม่ใช่รูปแบบของ เจดีย์	แบบทดสอบหลัง เรียนข้อที่ 11 ซีด เส้นใต้ คำว่า “ไม่ใช่”	11. ข้อใด ไม่ใช่ รูปแบบของ เจดีย์
	80	18. พระพุทธรูปองค์ใดขอเรื่อง ความรักได้ (การวิเคราะห์) ก. พระพุทธเทวปฏิมากร ข. พระพุทธรูปปางถวายเนตร ค. พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ ง. พระพุทธรูป พระพุทธรูป ไสยาสน์	แบบทดสอบหลัง เรียนข้อที่ 18 ปรับ ลำดับคำตอบ	18. พระพุทธรูปองค์ใดขอเรื่อง ความรักได้ (การวิเคราะห์) ก. พระพุทธไสยาสน์ ข. พระพุทธเทวปฏิมากร ค. พระพุทธรูปปางถวายเนตร ง. พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์

ตาราง 10 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
	81	22. ทำไมในสมัยรัชกาลที่ 3 มี ตู๊กตวจีนเข้ามาในประเทศไทยมากที่สุด	แบบทดสอบหลังเรียนข้อที่ 22 ปรับประโยคคำถาม	22. เหตุใด ในสมัยรัชกาลที่ 3 มี ตู๊กตวจีนเข้ามาในประเทศไทยมากที่สุด
	81	23. การขนส่งข้อใดไม่ต้องใช้ ตู๊กตวจีนถ่วงเรือ	แบบทดสอบหลังเรียนข้อที่ 23 ปรับประโยคคำถาม	23. การขนส่ง สิ่งใด ไม่ต้องใช้ ตู๊กตวจีนถ่วงเรือ
	82	31. สนวนสมุนไพรวัดโพธิ์เรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอะไร	แบบทดสอบหลังเรียนข้อที่ 31 ปรับประโยคคำถาม	31. สนวนสมุนไพรวัดโพธิ์ ในปัจจุบัน เรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอะไร
	82	34. เขาฤๅษีตัดตนเริ่มสร้างขึ้นเมื่อใด	แบบทดสอบหลังเรียนข้อที่ 34 ปรับประโยคคำถาม	34. รูปปั้นฤๅษีตัดตนในปัจจุบัน สร้างในสมัยใด
	82	38. ความเชื่อเรื่องยักษ์มาจากไหน	แบบทดสอบหลังเรียนข้อที่ 38 ปรับประโยคคำถาม	38. ความเชื่อเรื่องยักษ์ของ ไทยส่วนใหญ่ มาจากไหน

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา
ให้คำแนะนำว่าภาพประกอบควรถ่ายเป็นภาพใกล้ (close-up) เช่น ภาพตุ๊กตาจีน ภาพศิลาจารึก
และภาพนวดเพื่อให้ผู้เรียนอ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน

ตาราง 11 ตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
1	5	ไม่เท่ากัน	ปรับ font ของ ตัวเลขให้เท่ากัน ทั้งหมด	ปรับ font ของตัวเลข เท่ากัน
	7	ภาพประกอบที่ 11 ร้านนวดวัดโพธิ์	ภาพร้านนวดไม่ ค่อยชัดเจน	เปลี่ยนรูปภาพใหม่
2	13	วัดโพธิ์แบ่งพื้นที่เป็นเขตพุทธาวาส และสังฆาวาสอย่างชัดเจน	บอกความหมาย ด้วยก็จะดี	เพิ่มความหมายของคำ
8	76	9. ข้อใดเป็นราชาแห่งสรรพสัตว์ (ความเข้าใจ) ก. ปี่เซียะ ข. เสือ ข. สิงโต ง. ช้าง	แบบทดสอบ ระหว่างเรียนข้อที่ 9 มี ข. 2 ข้อ	9. ข้อใดเป็นราชาแห่ง สรรพสัตว์(ความเข้าใจ) ก. ปี่เซียะ ข. เสือ ค. สิงโต ง. ช้าง
	76	10. ข้อใดไม่ใช่สัญลักษณ์ของ สิงโตหินจีน	แบบทดสอบ ระหว่างเรียนข้อที่ 10 ปรับปรับ ประโยคคำถาม	10. ข้อใด ไม่ใช่ ความหมายของ สัญลักษณ์สิงโตหินจีน
แบบทดสอบ หลังเรียน	80	11. ข้อใดไม่ใช่รูปแบบของเจดีย์ (ความเข้าใจ) ก. เจดีย์ย่อมุม ข. เจดีย์ปราสาท ค. เจดีย์ประจำมุม ง. เจดีย์พระปรารักษ์	แบบทดสอบหลัง เรียนข้อที่ 11 ซีด เส้นใต้ คำว่า “ไม่ใช่”	11. ข้อใดไม่ใช่รูปแบบ ของเจดีย์(ความเข้าใจ) ก. เจดีย์ย่อมุม ข. เจดีย์ปราสาท ค. เจดีย์ประจำ ง. เจดีย์พระปรารักษ์

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 อาจารย์ Wang Jiabang ให้คำแนะนำเรื่องการจัดรูปแบบตัวอักษร ควรให้เหมือนกันทุกบท และปรับคำอธิบายความหมายคำศัพท์ให้ชัดเจนขึ้น แนะนำให้ใช้พจนานุกรมไทย-จีน ฉบับ 泰汉词典-商务印刷馆 เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ตาราง 12 ตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
1	2	เกาะรัตนโกสินทร์	ขีดเส้นคำศัพท์	เกาะรัตนโกสินทร์
	2	ท่าเตียน (น.) 卧佛寺一带的地名	ปรับภาษาจีน	ท่าเตียน (น.) (地名) 卧佛寺旁的码头
	4	สรรพวิชา (น.) 各个学科	ปรับภาษาจีน	สรรพวิชา (น.) 各种学科
	5	ไม่เท่ากัน	ปรับ font ของตัวเลขให้เท่ากันทั้งหมด	ปรับ font ของตัวเลขเท่ากัน
2	14	ในเขตเขตบริเวณพระอุโบสถ	ตัดคำ “เขต” ออก	ในเขตบริเวณพระอุโบสถ
	15	พระพุทธรูปปางสมาธิ (น.) 佛像姿势的一种	ปรับภาษาจีน	冥想佛像
	16	แบบทงนาค (娜迦) แบบเหวา (半娜迦半龙像)	ปรับภาษาจีน	แบบทงนาค (泰国蛇神娜迦) แบบเหวา (半龙半蛇像)
	19	10. วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหารเป็นวัดประจำของใคร (ความรู้ความจำ) ก. รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 7 ข. รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 7 ค. รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7 ง. รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 9	ปรับใหม่ คำตอบข้อ ก. และ ข้อ ข. ให้ไม่เหมือนกัน	10. วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหารเป็นวัดประจำของใคร (ความรู้ความจำ) ก. รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 ข. รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 7 ค. รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7 ง. รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 9

ตาราง 12 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
3	24	拉玛 1-4 世皇大佛塔	ปรับ Font ภาษาจีน และตัวเลข	拉玛 1-4 世皇大佛塔
4	38	พระพุทธรูปปางต่าง ๆ ของวันเกิดแต่ละวันนั้นมีลักษณะที่แตกต่างกันไป	อธิบายตัวเลข 1-7 หมายถึง วันอาทิตย์-วันเสาร์	พระพุทธรูปปางต่าง ๆ ของวันเกิดแต่ละวันนั้นมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ดังนี้ (1-7 หมายถึง วันอาทิตย์-วันเสาร์)
6	53	สรรพศาสตร์ (น.) 所有学科 สรรพศิลป์ (น.) 所有艺术	ปรับภาษาจีน เปลี่ยนคำ "所有" เป็น "各种"	สรรพศาสตร์ (น.) 各种学科 สรรพศิลป์ (น.) 各种艺术

นอกจากนี้ มีคำแนะนำการปรับแก้เครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านที่มีความคิดเห็นเหมือนกัน ดังนี้

ตาราง 13 การแก้ไขเครื่องมือจากแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
1	2	เกาะรัตนโกสินทร์	ขีดเส้นคำศัพท์	เกาะรัตนโกสินทร์
1	5	ไม่เท่ากัน	ปรับ font ของตัวเลขให้เท่ากันทั้งหมด	ปรับ font ของตัวเลขเท่ากัน
2	19	10. วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหารเป็นวัดประจำของใคร (ความรู้ความจำ) ก. รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 7 ข. รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 7 ค. รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7 ง. รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 9	ปรับใหม่ คำตอบ ข้อ ก. และ ข้อ ข เหมือนกัน	10. วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหารเป็นวัดประจำของใคร (ความรู้ความจำ) ก. รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 ข. รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 7 ค. รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7 ง. รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 9

ตาราง 13 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
8	76	9. ข้อใดเป็นราชาแห่งสรรพสัตว์ (ความเข้าใจ) ก. ปิศาจะ ข. เสือ ข. สิงโต ง. ช้าง	แบบทดสอบระหว่างเรียนข้อที่ 9 มี ข. 2 ข้อ	9. ข้อใดเป็นราชาแห่งสรรพสัตว์ (ความเข้าใจ) ก. ปิศาจะ ข. เสือ ค. สิงโต ง. ช้าง
8	76	10. ข้อใดไม่ใช่สัญลักษณ์ของสิงโตหินจีน (ความเข้าใจ) ข. อำนาจ ค. สิริมงคล ค. ความโชคดี ง. ความโดดเด่นเยี่ยม	แบบทดสอบระหว่างเรียนข้อที่ 10 ปรับ	10. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของสัญลักษณ์สิงโตหินจีน (ความเข้าใจ) ก. อำนาจ ข. สิริมงคล ค. ความโชคดี ง. ความโดดเด่นเยี่ยม
แบบทดสอบหลังเรียน	80	11. ข้อใดไม่ใช่รูปแบบของเจดีย์ (ความเข้าใจ) ก. เจดีย์ย่อมุม ข. เจดีย์ปราสาท ค. เจดีย์ประจำมุม ง. เจดีย์พระปรารักษ์	แบบทดสอบหลังเรียนข้อที่ 11 ขีดเส้นใต้ คำว่า "ไม่ใช่"	11. ข้อใดไม่ใช่รูปแบบของเจดีย์ (ความเข้าใจ) ก. เจดีย์ย่อมุม ข. เจดีย์ปราสาท ค. เจดีย์ประจำมุม ง. เจดีย์พระปรารักษ์

4.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try Out)

ผู้วิจัยแก้ไขหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน และแบบทดสอบตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try-Out) เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำเครื่องมือไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยสัมภาษณ์อาจารย์สอนภาษาไทยของกลุ่มทดลอง เพื่อคัดเลือกกลุ่มทดลองรวมจำนวน 3 คน ซึ่งมีผลการเรียนแตกต่างกันคือ แก่ง ปานกลาง อ่อน จากนั้นเริ่มทดลอง เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพใกล้เคียงก่อนการนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

ที่ อว 8718/2186

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

29 สิงหาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัย Kunming Metallurgy College

เนื่องด้วย นางสาวMINGSHAN XIE นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธอร พรอำไพสกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เรื่อง “การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน” กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนสิงหาคม 2565 ถึงเดือนกันยายน 2565 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 431 8223

ภาพประกอบ 27 หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

4.2.1 การทดลองและระยะเวลาในการทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out)

การทดลองด้วยรูปแบบออนไลน์โดยใช้โปรแกรม VOOV (腾讯会议) ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ ตั้งแต่วันที่ 29 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2565 ถึงวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2565 โดยตามขั้นตอนดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและวิธีการทดลองเครื่องมือวิจัยให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายเพื่อทราบแนวทางในการเรียนรู้บทอ่านและแนวทางการเก็บข้อมูล
2. ให้ผู้เรียนอ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเริ่มศึกษาบทอ่านของแต่ละบท
3. ให้ผู้เรียนศึกษาคำศัพท์ของแต่ละหัวข้อก่อนเริ่มอ่านบทอ่าน
4. ให้ผู้เรียนศึกษาบทอ่าน
5. ให้ผู้เรียนอ่านความรู้เพิ่มเติม เพื่อเสริมความรู้ที่เกี่ยวข้อง
6. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนจำนวน 8 บทหลังจากเรียนรู้บทอ่านแต่ละบท
7. เมื่อผู้เรียนเรียนรู้เครื่องมือครบทั้ง 8 บท จึงให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดความรู้หลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
8. ให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามวัดความพึงพอใจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ตาราง 14 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	การใช้เวลา		
			คนที่ 1/ นาที	คนที่ 2/ นาที	คนที่ 3/ นาที
1	29 สิงหาคม พ.ศ. 2565	บทที่ 1 เรื่องสุดขยอดในวัดโพธิ์	40	54	60
2	30 สิงหาคม พ.ศ. 2565	บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์	50	62	58
3	31 สิงหาคม พ.ศ. 2565	บทที่ 3 เจดีย์ในวัดโพธิ์	36	40	35
4	1 กันยายน พ.ศ. 2565	บทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด	48	50	50

ตาราง 14 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	การใช้เวลา		
			คนที่ 1/ นาที	คนที่ 2/ นาที	คนที่ 3/ นาที
5	2 กันยายน พ.ศ. 2565	บทที่ 5 ตึกตาคิน	50	45	40
6	3 กันยายน พ.ศ. 2565	บทที่ 6 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของ ไทย	50	43	35
7	4 กันยายน พ.ศ. 2565	บทที่ 7 จุดกำเนิดของการนวด	48	38	40
8	5 กันยายน พ.ศ. 2565	บทที่ 8 ตามหายักษ์วัดโพธิ์	68	45	40
9	7 กันยายน พ.ศ. 2565	แบบทดสอบหลังเรียน	80	57	70

จากตารางแสดงระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out) สังเกตได้ว่ากลุ่มทดลองใช้เวลาในการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รวมถึงทำแบบทดสอบระหว่างเรียนแต่ละบทไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานของกลุ่มทดลองและความยากง่าย ความยาวของเนื้อหาในแต่ละบท เช่นบทที่ 1 เรื่องสุดขยอในวัดโพธิ์ และ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์ เป็นช่วงเริ่มต้น และมีคำศัพท์ใหม่หลายคำที่กลุ่มทดลองไม่เคยเรียนรู้มาก่อน โดยเฉพาะคำราชาศัพท์และคำที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยจำนวนมาก กลุ่มทดลองจึงใช้เวลาอ่านหนังสือนานกว่าบทอื่น ๆ อีกทั้งกลุ่มทดลองทั้ง 3 คนมีความรู้ภาษาไทยพื้นฐานต่างกันเล็กน้อย เนื่องจากผู้วิจัยได้คัดเลือกมาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง คือกลุ่มทดลองมีระดับภาษาไทยค่อนข้างดีในชั้นเรียน 1 คน ปานกลาง 1 คน ค่อนข้างอ่อน 1 คน ตามผลการเรียนปลายภาคของกุ่มทดลอง จึงเป็นเหตุผลทำให้กลุ่มทดลองแต่ละคนใช้เวลาในการอ่านไม่เท่ากัน นอกจากนี้ความสนใจส่วนตัวของกลุ่มทดลองก็เป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้กลุ่มทดลองใช้เวลาในการอ่านแต่ละบทไม่เท่ากัน เช่น กลุ่มทดลองคนที่ 1 ใช้เวลาในการอ่านบทที่ 8 ตามหายักษ์วัดโพธิ์ คือ 68 นาที ใช้เวลามากกว่าบทอื่นที่มีเนื้อหายากกว่า จากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มทดลองคนที่ 1 สนใจเรื่องรามเกียรติ์และนิทานเรื่องยักษ์ เนื่องจากเป็นความรู้ใหม่ที่นำเสนอ จึงใช้เวลาอ่านบทที่ 8 อย่างละเอียดมากกว่าบทอื่น

4.2.2 ผลการทดลอง (Try-Out)

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองกับกลุ่มทดลอง โดยกลุ่มทดลองจะอ่านบทอ่านก่อนแล้วทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของแต่ละบท หลังจากกลุ่มทดลองเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ครบทั้ง 8 บท ให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของผลลัพธ์

แบบทดสอบระหว่างเรียนมีจำนวน 8 บท แต่ละบทมีข้อสอบ 10 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ข้อละ 4 คะแนน รวม 40 คะแนน แบบทดสอบหลังเรียน 40 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ข้อละ 1 คะแนน รวม 40 คะแนน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนของแบบทดสอบหลังเรียนจากกลุ่มทดลอง ดังนี้

คะแนน 0 – 19	หมายถึง	ระดับผลการเรียนต่ำ
คะแนน 20 – 23	หมายถึง	ระดับผลการเรียนพอใช้
คะแนน 24 – 27	หมายถึง	ระดับผลการเรียนปานกลาง
คะแนน 28 – 31	หมายถึง	ระดับผลการเรียนดี
คะแนน 32 – 40	หมายถึง	ระดับผลการเรียนดีมาก

ตาราง 15 คะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (Try-Out)

บทที่	ชื่อบท	แบบทดสอบระหว่างเรียน			ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	เรื่องสุดท้ายดในวัดโพธิ์	32	28	20	26.67	ปานกลาง
2	จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์	28	24	20	24	ปานกลาง
3	เจดีย์ในวัดโพธิ์	36	32	28	36	ดีมาก
4	พระนอนที่สวยงามที่สุด	40	32	36	36	ดีมาก
5	ตุ๊กตาจีน	32	24	28	28	ดี
6	มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย	36	32	24	30.67	ดี
7	จุดกำเนิดของการนวด	32	24	20	25.33	ปานกลาง
8	ตามหายักษ์วัดโพธิ์	40	28	24	30.67	ดี
คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบระหว่างเรียนรายบุคคล		34.5	28	25	29.67	ดี
E_1		73				

ตาราง 16 คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (Try-Out)

คนที่	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน	ระดับคุณภาพ
1	34	ดีมาก
2	30	ดี
3	29	ดี
ค่าเฉลี่ย	31	ดี
E_2	77.5	

ผลจากการทดลองเห็นว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) คือ 73 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) คือ 77.5 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($E_2=75$) แสดงให้เห็นว่าหลังจากกลุ่มทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว ฯ แล้วมีความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนากับวัดในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

จากตารางแสดงคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองสรุปได้ว่า คุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฯ อยู่ในระดับคุณภาพดี คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองคนที่ 1, 2 และ 3 เมื่อทำแบบทดสอบระหว่างเรียนจำนวน 8 บทคือ 34.5 28 และ 25 คะแนนตามลำดับ แสดงว่าผู้เรียนคนที่ 1 มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีมาก คนที่ 2 อยู่ในระดับดี ส่วนคนที่ 3 อยู่ในระดับปานกลาง หมายความว่ากลุ่มทดลองทั้ง 3 คนอ่านและเข้าใจเนื้อหาของแต่ละบทได้ค่อนข้างดี

จากผลการทดลองพบว่าคะแนนค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์ ได้คะแนน 24 คะแนน เพราะเนื้อหาในบทนี้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมพระอุโบสถ และมีคำศัพท์ยาวอ่านยาก โดยเฉพาะคำที่เกี่ยวกับชื่อพระพุทธรูป ซึ่งกลุ่มทดลองไม่เคยเรียนรู้มาก่อน มีกลุ่มทดลองให้ความเห็นว่า คำศัพท์อ่านยากไม่แน่ใจควรออกเสียงอย่างไร ถ้าออกเสียงไม่ได้จะจำศัพท์นั้นยากมากลืมนง่ายและสับสนชื่อพระพุทธรูปและอาคารต่าง ๆ ในบริเวณพระอุโบสถ ในส่วนแบบทดสอบระหว่างเรียนมีบางคำถามอ่านแล้วเข้าใจว่าความหมายได้ไม่ชัดเจน และในข้อที่วัดการวิเคราะห์รู้สึกคำตอบค่อนข้างสับสนจึงเลือกคำตอบผิดทำให้ได้คะแนนน้อย คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด ได้คะแนน 36 คะแนน ถึงแม้ว่าเนื้อหาของบทที่ 4 เกี่ยวกับศาสนาและพระพุทธรูปเหมือนกับบทที่ 2 มีคำราชาศัพท์ค่อนข้างมาก แต่เนื่องจากมีรูปภาพประกอบชัดเจนช่วยกลุ่มทดลองเข้าใจคำศัพท์และเนื้อหาได้มาก นอกจากนี้ ผู้เรียนมีความรู้

เกี่ยวกับพระนอนมาบ้าง อีกทั้งแบบทดสอบระหว่างเรียนของบทนี้ส่วนใหญ่ที่วัดความรู้ความเข้าใจ คำถามชัดเจนจึงทำได้ไม่ยาก

กลุ่มทดลองทั้ง 3 คนแสดงความคิดเห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนเล่มนี้ยากเล็กน้อย แต่มีประโยชน์มาก เพราะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์ รู้จักสถานที่ที่มีชื่อเสียงในวัดโพธิ์และได้ความรู้ใหม่ มีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและคำราชาศัพท์เพิ่มขึ้น กลุ่มทดลองคนที่ 1¹ ให้ความเห็นว่า

หนูได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่เพิ่มเติมเยอะมาก และได้ความรู้เกี่ยวกับวัดไทย ศาสนาไทย ความรู้ส่วนนี้หนูไม่เคยเรียนมาก่อน คำศัพท์ที่วางไว้ข้าง ๆ ข้อความสะดวก ดูความหมายของคำ อ่านแล้วเข้าใจความหมายได้ง่าย หนูชอบรูปภาพต่าง ๆ ที่อยู่ในหนังสือมากค่ะ มีสีสวย และช่วยเข้าใจเนื้อหาได้ด้วย หนูไม่เคยไปประเทศไทย ไม่เคยไปวัดโพธิ์ แต่ดูแผนที่และรูปภาพแล้วก็พอคิดภาพได้แล้วค่ะ จากหนังสือเล่มนี้หนูได้เรียนรู้วัฒนธรรมหลายอย่าง เช่น ไปไหว้พระตามวันเกิด เรียนรู้สิ่งใหม่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนทางการค้าครั้งก่อนระหว่างจีนและไทย ในสมัยรัชกาลที่ 3 หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาเยอะ ถ้ามีเวลาหนูจะอ่านอีกรอบศึกษาอย่างละเอียดค่ะ

คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบระหว่างเรียนทั้ง 8 บทคือ 29.67 คะแนน รวมถึงคะแนนของแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองคนที่ 2 และคนที่ 3 คือ 30 และ 29 คะแนนตามลำดับ หมายความว่าผลการเรียนมีระดับดี แบบทดสอบหลังเรียนของคนี่ 1 คือ 34 คะแนน หมายความว่าผลการเรียนมีระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่า หลังจากศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มนี้จบแล้ว กลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์มากขึ้น ช่วยเพิ่มพูนความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทยดีขึ้น

เมื่อกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบหลังเรียนเสร็จ ผู้วิจัยให้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน ดังตารางต่อไปนี้

¹ กลุ่มทดลองที่ 1. (วันที่ 6 กันยายน 2565). สัมภาษณ์โดยผู้วิจัย ผ่านออนไลน์

ตาราง 17 ความพึงพอใจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนของกลุ่มทดลอง (Try-Out)

ข้อ	รายการประเมิน	คนที่			ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
		1	2	3		
1	จัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสม	4	4	5	4.33	มาก
2	ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม	5	5	5	5	มากที่สุด
3	เนื้อหาบทเรียนน่าสนใจ	5	3	5	4.33	มากที่สุด
4	ความยากของคำศัพท์ภาษาไทยเหมาะสม	4	4	5	4.33	มากที่สุด
5	เนื้อหาที่มีประโยชน์นำไปใช้ได้จริง	4	5	5	4.67	มากที่สุด
6	ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน	5	3	4	4	มาก
7	ภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	มากที่สุด
8	การจัดวางองค์ประกอบรูปภาพและข้อความเหมาะสม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	5	5	4	4.67	มากที่สุด
9	การเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนสะดวก	5	4	5	4.67	มากที่สุด
10	มีแถบเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเลือกหน้าที่ต้องการ	5	4	5	4.67	มากที่สุด
11	สแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อเข้าถึง แบบทดสอบสะดวก	5	3	5	4.33	มาก
12	การทำแบบทดสอบออนไลน์สะดวกและประเมินผลได้ทันที	5	3	5	4.33	มาก
13	ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	5	4	5	4.67	มากที่สุด
14	แบบทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของแต่ละบท	5	5	5	5	มากที่สุด
15	มีความยาก ง่ายเหมาะสม	5	4	4	4.33	มาก
16	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชาวจีน	4	5	5	4.67	มากที่สุด
17	สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์แก่ผู้เรียนชาวจีน	5	5	5	5	มากที่สุด
18	ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทย แก่ผู้เรียนชาวจีน	5	5	5	5	มากที่สุด
19	สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน	4	4	5	4.33	มาก
รวม		4.74	4.21	4.84	4.6	มากที่สุด

จากตาราง 17 แสดงผลการวัดความพึงพอใจพบว่า มีค่าเฉลี่ย 4.6 อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด รายการประเมินความพึงพอใจหัวข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือรายการที่ 6 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ดังที่มีกลุ่มทดลองคนที่ 2¹ และคนที่ 3² ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มนี้ว่า

รูปแบบ E-Book สอดคล้องกับกระแสปัจจุบันมากค่ะ สะดวกมากเวลาหนูไปต่อแถวหรือนั่งรถก็อ่านได้ เนื้อหาชัดเจน ข้อเสียอย่างหนึ่งก็คือถ้าใช้มือถืออ่านรู้สึกตัวอักษรเล็กนิดหน่อยค่ะ ทำให้หนูดูผิดบรรทัด จุดที่หนูชอบคือการสแกนเพื่อทำแบบทดสอบส่งให้พี่แล้วสามารถรู้ผลตอบได้ทันที ซึ่งช่วยให้หนูเข้าใจประเด็นความรู้ที่ไม่เข้าใจอย่างชัดเจน หนูจะได้ไปทบทวนข้อที่หนูตอบผิดค่ะ

คำศัพท์และภาพประกอบในหนังสือมีประโยชน์มากในการทำความเข้าใจเนื้อหา และเนื้อหาของความรู้เพิ่มมีผสมกับวัฒนธรรมจีน หากต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนและบูรณาการวัฒนธรรมจีนและไทยในการสอนนั้นรู้สึกดีมาก อย่างที่เราทราบกันดีว่าประเทศไทยเป็นประเทศศาสนาพุทธ หนังสือเล่มนี้มีประโยชน์มากในการทำความเข้าใจเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและวัดของไทยได้ดีขึ้น และยังช่วยพัฒนาระดับการอ่านภาษาไทยของหนูในระดับหนึ่งอีกด้วย ทั้งหมดดีมากค่ะ แต่คงเพราะว่าคำศัพท์หนูน้อยและบางคำไม่แน่ใจจะออกเสียงยังไง ถ้าพี่มีคำอ่านให้ก็คงจะช่วยได้เยอะค่ะ

หลังจากทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยสรุปและรายงานผลการทดลองต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของกลุ่มทดลอง ข้อเสนอแนะของกลุ่มทดลอง เช่น ทำให้คำศัพท์น่ารู้ในบทอ่านเป็นสีเฉพาะ เพิ่มคำอ่านสำหรับคำราชาศัพท์และคำยาวที่ออกเสียงยาก จะได้ช่วยจดจำคำศัพท์และเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เพิ่มภาษาจีนสำหรับคำเฉพาะอย่างวัดประจำรัชกาล รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

¹ กลุ่มทดลองที่ 2. (วันที่ 6 กันยายน 2565). สัมภาษณ์โดยผู้วิจัย ผ่านออนไลน์

² กลุ่มทดลองที่ 3. (วันที่ 6 กันยายน 2565). สัมภาษณ์โดยผู้วิจัย ผ่านออนไลน์

ตาราง 18 การแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำจากกลุ่มทดลอง (Try-Out)

หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะของกลุ่มทดลอง	สิ่งที่แก้ไข
ทั้งเล่ม	คำศัพท์น่ารู้ไม่ได้ทำเป็นสีเฉพาะ	คำศัพท์น่ารู้ไม่ทำเป็นสีเฉพาะ จะได้มองเห็นชัดเจน สะดวกในการอ่านบทอ่าน	ทำคำศัพท์น่ารู้ทุกบทเป็นสีม่วงทั้งหมด
2 บทที่ 1	สถาปัตยกรรม (น.) เกาะรัตนโกสินทร์ (น.)	คำศัพท์อ่านยาก เพิ่มคำอ่าน	สถาปัตยกรรม (น.) [สะ-ถา-ปัต-ตะ-ยะ-กำ] เกาะรัตนโกสินทร์ (น.) [เกาะ-รัต-ตะ-นะ-โก-สิน]
3 บทที่ 1	ประสูติ (ก./ น.) บูรณปฏิสังขรณ์ (ก.)	คำศัพท์อ่านยาก เพิ่มคำอ่าน	ประสูติ (ก./ น.) [ประ-สูติ] บูรณปฏิสังขรณ์ (ก.) [บุ-ระ-นะ-ปะ-ติ-สัง-ขน]
4 บทที่ 1	เลื่อมใสศรัทธา (ก.) พระเนตร (น.) ความขำรูดทูดโถม (น.) ตุ๊กตาจีน (น.) สรรพวิชา (น.)	คำศัพท์อ่านยาก เพิ่มคำอ่าน	เลื่อมใสศรัทธา (ก.) [เลื่อม-ใส-สัต-ทา] พระเนตร (น.) [พระ-เนต] ความขำรูดทูดโถม (น.) [ชุด-โชม] ตุ๊กตาจีน (น.) [ตุ๊ก-กะ-ตา-จีน] สรรพวิชา (น.) [สัพ-พะ-วิชา]
5 บทที่ 1	ชื่ออาคารต่าง ๆ ไม่ได้ระบุภาษาจีน	ไม่รู้จากอาคารต่าง ๆ ในวัดโพธิ์ เข้าใจยาก ถ้ามีภาษาจีนระบุไว้ จะเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น	ชื่ออาคารต่าง ๆ ระบุภาษาจีนไว้
9 บทที่ 1	9. วัดลามาเคยเป็นที่ประทับของจักรพรรดิองค์ไหนบ้าง ก. ฮ่องเต้คังซี ฮ่องเต้หย่งเจิ้น ข. ฮ่องเต้คังซี ฮ่องเต้เจียนหลง ค. ฮ่องเต้หย่งเจิ้น ฮ่องเต้เจียนหลง ง. ฮ่องเต้คังซี ฮ่องเต้เจียซิ่ง	ไม่เข้าใจคำถาม คำตอบทำให้ผู้เรียนสับสน จึงต้องปรับปรุง	9. วังยงเหอสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยใด (ความเข้าใจ) ก. สมัยฮ่องเต้เจียนหลง ข. สมัยฮ่องเต้หย่งเจิ้น ค. สมัยฮ่องเต้คังซี ง. สมัยฮ่องเต้เจียซิ่ง

ตาราง 18 (ต่อ)

หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะของกลุ่ม ทดลอง	สิ่งที่แก้ไข
13 บทที่ 2	พระพุทธรูป องค์	ไม่เข้าใจความหมาย คำศัพท์	พระพุทธรูป (น.) [พระ-พุท-ทะ-รูป] 佛像 องค์ (ว.) 尊 (佛像量词)
18 บทที่ 2	วัดประจำรัชกาล	วัดประจำรัชกาลระบุ ภาษาจีน	วัดประจำรัชกาล 国王代表寺
19 บทที่ 2	6. ข้อใดเป็นที่บรรจุพระบรม อัฐิของรัชกาลที่ 1 ก. สุสานพระมหาธาตุเจดีย์ ทรงปราสาท ข. สุสานชุกชีพระประธาน พระอุโบสถ ค. สุสานพระมหาเจดีย์ ประจำรัชกาลที่ 1 ง. สุสานพระพุทธรูปพระพุท ทเทวปฏิมากร	คำตอบที่ถูกต้องมี 2 ข้อ คือ ข. กับ ง.	6. ข้อใดเป็นที่บรรจุพระบรมอัฐิของ รัชกาลที่ 1 (ความรู้ความจำ) ก. สุสานพระเจดีย์หมู่ห้าฐานเดียว ข. สุสานพระมหาธาตุเจดีย์ทรง ปราสาท ค. สุสานพระมหาเจดีย์ประจำ รัชกาลที่ 1 ง. สุสานพระพุทธรูปพระพุทเทวปฏิ มากร
33 บทที่ 4	พระพุทธรูปประจำวันเกิด ไม่ได้ระบุภาษาจีน	เพิ่มความหมายภาษาจีน ของคำ “พระพุทธรูป ประจำวันเกิด”	พระพุทธรูปประจำวันเกิดระบุ ภาษาจีน 生日星期佛
52 บทที่ 6	ศิลาไม่ได้ระบุภาษาจีน	เพิ่มความหมายภาษาจีน ของคำ “ศิลา”	ศิลา 岩石
	องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติ (UNESCO) และ มรดกทางวัฒนธรรมที่ จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ไม่ได้ระบุภาษาจีน	เพิ่มความหมายของ “องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และ วัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติ (UNESCO)” “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับ ต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ”	องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และ วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) “联合国教科文组 织”

ตาราง 18 (ต่อ)

หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะของกลุ่มทดลอง	สิ่งที่แก้ไข
62 บทที่ 7	“มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ” ไม่ได้ระบุภาษาจีน	ไม่เข้าใจความหมาย	มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ “非物质文化遗产”
63 บทที่ 7	“การแพทย์แผนไทย” ไม่ได้ระบุภาษาจีน	ไม่เข้าใจความหมาย	การแพทย์แผนไทย 泰国传统医学
64 บทที่ 7	“ดัด” ไม่ได้ระบุภาษาจีน	ยังไม่เข้าใจความหมายของคำว่า “ดัด” ได้อย่างชัดเจน	ดัด (ก./ว.) 扳(弯、直)
67 บทที่ 7	3. รูปปั้นฤๅษีดัดตนในปัจจุบันสร้างในสมัยใด (ความรู้ความจำ) ก. รัชกาลที่ 1 ข. รัชกาลที่ 2 ค. รัชกาลที่ 3 ง. รัชกาลที่ 4	ข้อที่ 3 คำตอบที่ถูกต้องคือข้อ ง. ในระบบแบบทดสอบ ขึ้นเป็นข้อ ค.	แก้ไขระบบแบบทดสอบ
75 บทที่ 8	“ราชาแห่งสรรพสัตว์”	ไม่เข้าใจความหมาย ควรระบุภาษาจีน	ราชาแห่งสรรพสัตว์ (动物之王)

จากการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน ไปทดลองใช้ กับกลุ่มทดลอง (Try -Out) เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้มีคุณภาพก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มนี้ช่วยให้กลุ่มทดลองรู้จักวัดโพธิ์ และช่วยเพิ่มพูนความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทยดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนภาษาไทยและนำเสนอเนื้อหาวัฒนธรรมไทยเรื่องยากให้เข้าใจง่ายขึ้น ดังที่กลุ่มทดลอง (Try -Out) ได้ผลคะแนนระดับดีถึงระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยแบบทดสอบระหว่างเรียน 29.67 คิดเป็นร้อยละ 73 ค่าเฉลี่ยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 31 คิดเป็นร้อยละ 77 อยู่ในช่วงระดับคุณภาพดี และมีค่าเฉลี่ยแบบประเมินความพึงพอใจ 4.6 อยู่ในช่วงระดับมีความพึงพอใจมากที่สุด ได้ $E_1/E_2 = 73/75$ แสดงให้เห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพ ดังนั้น หลังจากทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง

(Try -Out) ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำจากกลุ่มทดลอง (Try -Out) และอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย(Implement) ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง และนำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของกลุ่มทดลองและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท จากนั้นจึงนำเครื่องมือไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย(Implement) 9 คน คือ นักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัย Kunming Metallurgy College โดยดำเนินการทดลองผ่านช่องทางออนไลน์โปรแกรม VOOV (腾讯会议) ระหว่างวันที่ 8 กันยายน – 17 กันยายน พ.ศ. 2565 ดังนี้

1. ชี้แจงให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการทดลองเครื่องมือวิจัยเพื่อเข้าใจแนวทางในการเรียนรู้บทอ่านและแนวปฏิบัติการเก็บข้อมูลวิจัย
2. ให้กลุ่มเป้าหมายอ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเริ่มศึกษาบทอ่านแต่ละบท
3. ให้กลุ่มเป้าหมายศึกษาคำศัพท์แต่ละหัวข้อก่อนอ่าน
4. ให้กลุ่มเป้าหมายศึกษาบทอ่าน
5. ให้กลุ่มเป้าหมายอ่านเนื้อหาส่วนความรู้เพิ่มเติมท้ายบท เพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจ
6. ให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบระหว่างเรียนจำนวน 8 บทหลังจากเรียนรู้บทอ่านแต่ละบท
7. เมื่อกลุ่มเป้าหมายเรียนรู้ครบทั้ง 8 บท ทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดความรู้หลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
8. ให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฯ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย โดยดำเนินการ ดังนี้
 1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) จากคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียน 8 บท
 2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพ (E_2) จากผลคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
 3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัยและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในปริยญาณิพนธ์นี้เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือเด็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนมี ได้แก่

N	แทน	จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมการทดลอง
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมจากแบบทดสอบระหว่างเรียน
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตั้งสถิติที่ใช้ในวิจัย โดยกำหนดเกณฑ์ $E_1/E_2=75/75$ เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือเด็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน เพื่อฝึกทักษะการอ่านและเสริมความรู้และความคิดเกี่ยวกับสังคมไทยให้ผู้เรียนชาวจีน เนื้อหาเป็นเรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทยสำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติ เมื่อพิจารณาถึงพื้นฐานความรู้เดิมหรือความสามารถทางการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายจึงควรใช้เกณฑ์ $E_1/E_2=75/75$ สูตรที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ ดังนี้¹

สูตรที่ 1

	$E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100$	
เมื่อ	E_1	แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum x$	แทน คะแนนรวมจากแบบทดสอบระหว่างเรียน
	A	แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบระหว่างเรียน
	N	แทน จำนวนนักศึกษา

¹ ประสาท เนื่องเฉลิม. (2556). วิจัยการเรียนการสอน. หน้า 124.

สูตรที่ 2

เมื่อ	$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$		
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักศึกษา

ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารวิจัยในมนุษย์ขอหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยดังนี้

ที่ อว 8718/

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 มกราคม 2565

เรื่อง ขอแจ้งผลการพิจารณาโครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G- 482/2564E

เรียน นางสาว Mingshan Xie

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบรับรองโครงการวิจัย SWUEC/E/G-482/2564

ตามที่ท่านได้ส่งโครงการวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง "เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์" สำหรับผู้เรียนชาวจีน โครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G 482/2564E เพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยดังกล่าว บัดนี้คณะกรรมการฯ ให้การรับรองโครงการวิจัยดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2565 รายละเอียดดังนี้

Certificate Number SWUEC/E/G-482/2564

Date of Approval 10 มกราคม 2565 (อายุใบรับรองโครงการวิจัย 12 เดือน)

Date of Expiration 10 มกราคม 2566

Continuing Review ทุก 12 เดือน (ครบกำหนดส่งรายงานครั้งแรก วันที่ 10 มกราคม 2566)

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ไร้ขอความกรุณาให้ผู้วิจัยส่งรายงานความก้าวหน้าของงานวิจัยและต่ออายุการรับรองก่อนกำหนดวันหมดอายุ 30 วัน เพื่อให้เป็นไปตามวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs version 2.0) ของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารที่ให้การรับรองตามที่ปรากฏใน Certificate of Approval (Certificate Number SWUEC/E/G-482/2564) ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(แพทย์หญิงสุภัทรา ภักธุสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 12430
โทรสาร 0-2259-1822

ภาพประกอบ 28 เอกสารวิจัยในมนุษย์

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) จากคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนจำนวน 8 บท

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนมีแบบทดสอบระหว่างเรียน 8 บท บทละ 10 ข้อ รวม 80 ข้อ ข้อละ 4 คะแนน คะแนนเต็มแต่ละบทคือ 40 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 320 คะแนน ผลคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 19 คะแนนการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

คนที่	คะแนนจากแบบทดสอบระหว่างเรียน								คะแนน ค่าเฉลี่ย รายบุคคล	ระดับ คุณภาพ
	บทที่ 1	บทที่ 2	บทที่ 3	บทที่ 4	บทที่ 5	บทที่ 6	บทที่ 7	บทที่ 8		
1	40	40	40	40	36	36	40	40	39	ดีมาก
2	36	40	40	32	36	28	40	40	36.5	ดีมาก
3	32	40	40	36	32	36	36	28	35	ดีมาก
4	40	40	36	36	36	40	40	36	38	ดีมาก
5	32	32	36	40	32	32	32	36	34	ดีมาก
6	36	32	28	28	32	32	28	36	31.5	ดี
7	36	36	36	40	36	36	32	36	36	ดีมาก
8	24	28	20	36	28	32	24	28	27.5	ปานกลาง
9	28	36	36	32	28	36	36	24	32	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย รายบท	33.7	36	34.6	35.5	32.8	34.2	34.2	33.7	34.4	ดีมาก
ระดับ คุณภาพ	ดี มาก	ดี มาก	ดี มาก	ดี มาก	ดี มาก	ดี มาก	ดี มาก	ดี มาก	ดีมาก	
$\sum X$	2476									
A	320									
N	9									
E_1	86.1									

จากตาราง 19 คะแนนการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฯ มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_p) คิดเป็นร้อยละ 86.1 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($E_p = 75$) แสดงให้เห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพ ช่วยกลุ่มเป้าหมายพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย ช่วยสร้างเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยและเพิ่มพูนความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและวัดในประเทศไทยมากขึ้น

ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนจำนวน 8 บทของกลุ่มเป้าหมายรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยคะแนน 32.3 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ซึ่งจากค่าเฉลี่ยรายบุคคลสามารถแบ่งระดับผลการเรียนเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับผลการเรียนดีมาก มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 32 คะแนน ซึ่งมีจำนวน 7 คน ระดับผลการเรียนดี มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 28-31 คะแนน ซึ่งมีจำนวน 1 คน และระดับผลการเรียนปานกลาง มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 24-27 คะแนน ซึ่งมีจำนวน 1 คน ค่าเฉลี่ยรายบุคคลสูงสุดคือคนที่ 1 ได้ 39 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และค่าเฉลี่ยรายบุคคลต่ำสุดคือ 27.5 คะแนน อยู่ในระดับคุณภาพปานกลาง

จากค่าเฉลี่ยคะแนนรายบทเห็นว่า บทที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์ มีค่าเฉลี่ย 36 คะแนน อยู่ในระดับผลการเรียนดีมาก มีกลุ่มเป้าหมายได้คะแนนเต็ม 40 คะแนนจำนวน 4 คน (ตาราง 19) กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า แม้บทที่ 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัดและศาสนสถาน ซึ่งมีคำราชาศัพท์จำนวนมาก บทอ่านค่อนข้างยาก แต่ในตารางคำศัพท์มีคำอ่านและความหมายภาษาจีนอยู่ข้าง ๆ จึงเข้าใจได้ไม่ยาก คำอ่านช่วยจดจำคำศัพท์ได้ง่ายขึ้น อีกทั้งกลุ่มเป้าหมายหลายคนมาจากสิบสองปันนา ซึ่งมีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์จริงที่เกี่ยวกับศาสนาพุทธมาก่อน เมื่ออ่านบทอ่านจึงเข้าใจเนื้อหาได้ไม่ยาก ทำให้แบบทดสอบระหว่างเรียนมีคะแนนสูงกว่าบทอื่น

บทที่ได้คะแนนสูงรองมาคือ บทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด มีค่าเฉลี่ยคือ 35.5 คะแนน เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายสนใจเนื้อหาเกี่ยวกับพระนอนวัดโพธิ์ของประเทศไทย จากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มเป้าหมายเคยเรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับพระนอนวัดโพธิ์ในวิชาการท่องเที่ยวไทยมาก่อน จึงคุ้นเคยกับบทอ่าน อีกทั้งแบบทดสอบของบทนี้เป็นประเภทความรู้ความจำเป็นหลักจึงทำได้ไม่ยากนัก

ส่วนบทที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บทที่ 5 ตึกต่าจีน มีค่าเฉลี่ย 32.8 คะแนน เนื่องจากเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และธุรกิจการค้าระหว่างจีน-ไทยในสมัยรัชกาลที่ 3 แม้ว่าบทนี้เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับจีน แต่เนื้อหาบางส่วนมีคำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับตึกต่าจีน และชื่อสินค้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เช่น ทวารบาล อับเฉา และประเภทสินค้าที่บรรจุทุกด้วยเรือสำเภาอย่างดิน

ประสิ้ว ตะกั่ว ดีบุก เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานเข้าใจบทอ่านและคะแนนการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของบทที่ 5 แต่กลุ่มเป้าหมายก็ให้ความคิดเห็นว่า “บทนี้มีรูปภาพและคำอธิบายเป็นภาษาจีนรวมกันอยู่ข้าง ๆ บทอ่าน ช่วยให้ผู้เรียนอ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น ที่จริงแล้วบทนี้ไม่ใช่บทที่อ่านยากที่สุด แต่ด้วยความไม่ระวัง ไม่ได้วิเคราะห์ข้อสอบดี ๆ จึงทำให้หนูทำได้คะแนนน้อยค่ะ” ทั้งนี้ ถึงแม้บทที่ 5 มีคะแนนต่ำสุด แต่ด้วยเหตุผลนี้บทที่ 5 จึงมีค่าเฉลี่ยคะแนนรายบทมีระดับคุณภาพดีมากที่สุดเหมือนกับบทอื่น

จากข้อมูลทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า คะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 32.8 - 36 สูงกว่า 32 ทั้ง 8 บท แสดงให้เห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

ผู้วิจัยเลือกบทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์ เป็นตัวอย่าง เนื่องจากแบบทดสอบระหว่างเรียนของบทนี้ได้คะแนนสูงสุด คือ 36 คะแนน และเป็นบทที่มีกลุ่มเป้าหมายทำได้คะแนนเต็มมากที่สุด อีกทั้งมีกลุ่มเป้าหมายให้ความคิดเห็นว่า ชอบบทนี้มีภาพประกอบที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทย ทำให้เห็นภาพวัดโพธิ์ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่กลุ่มเป้าหมายสนใจอยากไปเยี่ยมชม และชอบการออกแบบของบทอ่านที่เป็นถามและตอบ ที่สำคัญคือได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่เพิ่มขึ้นมาก มีรายละเอียดดังนี้

บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

จุดประสงค์การเรียนรู้ของบทนี้

1. ผู้เรียนอธิบายความสำคัญของพระอุโบสถวัดโพธิ์ได้
2. ผู้เรียนแยกส่วนสิ่งก่อสร้างของเขตบริเวณพระอุโบสถได้
3. ผู้เรียนระบุลักษณะสำคัญของพระประธานในพระอุโบสถได้

ภาพประกอบ 29 ตัวอย่างหน้าปกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

13

พระอุโบสถ เป็นอาคารที่สำคัญที่สุดภายในวัด เนื่องจากเป็นสถานที่ที่**พระภิกษุ**ใช้**ทำสังฆกรรม** แต่เดิมจะใช้พื้นที่โล่งที่กำหนดขอบเขตพื้นที่สังฆกรรมเท่านั้น แต่ปัจจุบันเนื่องจากมี**ผู้บวช**มากขึ้น อีกทั้งภายในพระอุโบสถ**ประดิษฐานพระประธาน**ที่เป็น**พระพุทธรูปองค์สำคัญ** ทำให้มีผู้มา**สักการบูชา**และร่วมทำบุญเป็นจำนวนมาก พระอุโบสถจึงสร้างขึ้นเป็นอาคาร**ถาวร**และ**ประดับตกแต่ง**อย่างสวยงาม

Q. จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์อยู่ที่ไหน

A. วัดโพธิ์แบ่งพื้นที่เป็นเขตพุทธาวาสและสังฆาวาสอย่างชัดเจน ในส่วนพุทธาวาสถูกออกแบบให้พระอุโบสถเป็นประธานอยู่ตรงกลางจะทำให้วัดโพธิ์แสดงความเป็นศูนย์กลางโลกพุทธศาสนาตามความเชื่อ**จักรวาล**ทางพุทธศาสนา

พระอุโบสถวัดโพธิ์เริ่มสร้างในสมัยรัชกาลที่ 1 และขยายใหญ่ขึ้นเท่าที่เห็นปัจจุบันในสมัยรัชกาลที่ 3

ภาพประกอบที่ 1 แผนที่วัดโพธิ์

พระอุโบสถ (น.)	大雄宝殿
พระภิกษุ (น.)	僧人
สังฆกรรม (น.) [สัง-คะ-กำ]	佛事
บวช (ก.)	出家
ประดิษฐาน (ก.)	供奉
พระประธาน (น.)	佛殿主佛
สักการบูชา (ก.) [สัก-กา-ระ-บุ-ชา]	(佛) 崇拜

พระพุทธรูป (น.) [พระ-พุท-ทะ-รูป]	佛像
องค์ (ว.)	尊 (佛像量词)
ทำบุญ (ก.)	做功德
ถาวร (ว.)	永久
ประดับตกแต่ง (ก.)	装饰
จักรวาล (น.) [จัก-กะ-วาน]	宇宙

ภาพประกอบ 30 ตัวอย่างบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์บทที่ 2
จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

Q. องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของพระอุโบสถไทยที่สำคัญอยู่ที่ไหน และมีความหมายอะไรบ้าง

A.

1. **หน้าบัน** เป็นองค์ประกอบหนึ่งในโครงสร้างหลังคาของอาคารสถาปัตยกรรมไทย โดยนิยมสร้างหลังคาในรูปทรงสามเหลี่ยมที่มีความลาดเอียงและมีเพดานสูงโปร่ง เพื่อตอบสนององสภาพภูมิอากาศของภูมิภาคคือจะช่วยระบายน้ำฝนในฤดูฝน และช่วยระบายความร้อนในฤดูร้อน

2. **ซ้อฟ้า** อยู่บริเวณบนสุดของหน้าบัน เป็นเครื่องบนที่อยู่สูงสุดในงานสถาปัตยกรรมไทย มีความหมายแห่งการบูชาพระรัตนตรัย และปวงเทพเจ้าบนสวรรค์ชั้นฟ้า โดยทั่วไปมีรูปลักษณะคล้ายสัตว์ปีกจำพวกนก **ครุฑ** ซ้อฟ้าเป็นเครื่องหมายปกป้อง คุ่มครองและขับไล่หมู่มารศาสนา คนไทยแต่โบราณจึงถือกันว่า การได้ยกซ้อฟ้าถือเป็นการทำบุญที่ยิ่งใหญ่

3. **หางหงส์** คือส่วนปลายสุดของ**บันลม** มีหลายแบบ ทั้งแบบทรงนาค (泰国蛇神娜迦) แบบนาคเขื่อน (多头娜迦) แบบเศียรนาค (娜迦头) แบบเหรา (半龙半蛇像)

4. **ไบระกา** เป็นส่วนของบันลม ประดับตกแต่งอยู่ระหว่างซ้อฟ้าและหางหงส์ มีลักษณะลวดลายปลายเรียว มีคติความเชื่อว่าเป็นลักษณะของขนปีกของ

หน้าบัน (น.)

ความลาดเอียง (น.)

ระบาย (ก.)

ซ้อฟ้า (น.)

การบูชาพระรัตนตรัย (น.) [รัต-ตะ-นะ-ไตร]

ปวงเทพเจ้าบนสวรรค์ชั้นฟ้า (น.)

山墙

坡度

散、排放

(屋顶饰品) 山墙顶点

供奉三宝 (佛、法、僧)

天上众神

ครุฑ (น.)

มาร (น.)

หางหงส์ (น.)

บันลม (น.)

ไบระกา (น.)

大鹏金翅鸟

鬼怪

(屋顶饰品) 凤尾

山墙末端

(屋顶饰品) 鸡状叶子

ภาพประกอบ 33 ตัวอย่างบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

Q. เสน่ห์ของวัดโพธิ์มีอะไรบ้างในสถานที่แห่งนี้

A.

พระประธานในพระอุโบสถเป็นพระพุทธรูป
ที่สวยงามเหมือนเทวดาสั่งและเป็นสถานที่บรรจุ
พระบรมอัฐิของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า
จุฬาโลกมหาราช วัดโพธิ์จึงถือเป็นวัดประจำรัชกาล
ที่ 1

ภาพประกอบ 34 ตัวอย่างบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

คุณรู้หรือไม่

ความรู้เพิ่มเติม วัดประจำรัชกาลคืออะไร

วัดประจำรัชกาล 国王代表寺

สำหรับพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีไทย ทรงมีวัดประจำรัชกาล ได้มีการสร้างวัดประจำพระองค์ขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 เป็นต้นมา จนถึงรัชกาลที่ 10 เช่นกัน มารู้จักวัดประจำรัชกาลกัน

วัดประจำรัชกาลที่ 1
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
ราชวรมหาวิหาร

วัดประจำรัชกาลที่ 2
วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร

วัดประจำรัชกาลที่ 3
วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร

วัดประจำรัชกาลที่ 4
วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม

วัดประจำรัชกาลที่ 5 และ รัชกาลที่ 7
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร

วัดประจำรัชกาลที่ 6 และ รัชกาลที่ 9
วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหาร

วัดประจำรัชกาลที่ 8
วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร

วัดประจำรัชกาลที่ 10
วัดวชิรธรรมสาธิตวรวิหาร

ภาพประกอบที่ 5 วัดประจำรัชกาล

ภาพประกอบ 35 ตัวอย่างบทอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

แบบทดสอบระหว่างเรียน

ให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

สแกนเพื่อทำแบบทดสอบ

- พระอุโบสถวัดโพธิ์ใหญ่เท่าที่เห็นในปัจจุบันสร้างขึ้นสมัยใด
(ความรู้ความจำ)
ก. รัชกาลที่ 1 ข. รัชกาลที่ 2 ค. รัชกาลที่ 3 ง. รัชกาลที่ 4
- ข้อใดคือจุดศูนย์กลางวัดโพธิ์
(ความรู้ความจำ)
ก. พระมณฑป ข. พระอุโบสถ
ค. พระวิหารพระนอน ง. พระมหาเจดีย์ 4 รัชกาล
- ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
(การวิเคราะห์)
ก. พระอุโบสถเป็นสถานที่ที่ใช้ทำสังฆกรรม
ข. พระอุโบสถวัดโพธิ์เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์
ค. พระอุโบสถวัดโพธิ์สร้างตามแบบศิลปะอยุธยาตอนปลาย
ง. พระอุโบสถวัดโพธิ์แสดงถึงความเชื่อเรื่องจักรวาลทางพุทธศาสนา
- สิ่งก่อสร้างใดตั้งอยู่ชั้นนอกสุดของเขตบริเวณพระอุโบสถ
(การวิเคราะห์)
ก. พระระเบียง ข. พระเจดีย์ทรงปราสาท
ค. พระเจดีย์ราย ง. พระวิหารคดสี่ทิศ
- พระประธานในพระอุโบสถนามว่า
(ความรู้ความจำ)
ก. พระพุทธโลกนาถ ข. พระพุทธมารวิชัย
ค. พระพุทธปาไลโดย ง. พระพุทธเทพปฏิมากร
- ข้อใดเป็นที่บรรจุพระบรมอัฐิของรัชกาลที่ 1
(ความรู้ความจำ)
ก. สุสานพระเจดีย์หมู่ห้าฐานเดียว
ข. สุสานพระมหาธาตุเจดีย์ทรงปราสาท
ค. สุสานพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ 1
ง. สุสานพระพุทธรูปพระพุทธรูปปฏิมากร
- ข้อใดคือเครื่องบนที่อยู่สูงสุดในงานสถาปัตยกรรมไทย
(ความรู้ความจำ)
ก. หน้าบัน ข. ซ่อฟ้า ค. หางหงส์ ง. ใบระกา
- องค์ประกอบใดในสถาปัตยกรรมไทยระบายความร้อนได้
(ความเข้าใจ)
ก. หน้าบัน ข. ซ่อฟ้า ค. หางหงส์ ง. ใบระกา
- ข้อใดคือวัดประจำรัชกาลที่ 3
(ความรู้ความจำ)
ก. วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร
ข. วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร
ค. วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร
ง. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร
- วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหารเป็นวัดประจำของใคร
(ความรู้ความจำ)
ก. รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6
ข. รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 7
ค. รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7
ง. รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 9

ภาพประกอบ 36 ตัวอย่างแบบทดสอบระหว่างเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

บรรณานุกรม

- Shaoyun Xiao, และ China Guangzhou Foreign Language Institute. (2001). พจนานุกรมไทย-จีน = *Thai Chinese dictionary*. Beijing Commercial Press.
- กฤษกร เพชรนอก. (2558). เล่าเรื่องเมืองไทย : วัดประจำรัชกาล. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกรมศิลปากร. (2559). คู่มือแนะนำเที่ยววัดโพธิ์. สืบค้นจาก <http://watpho.com/th/book/detail/318>
- ชาติรี ประภิตนันทการ, ศานติ ภักดีคำ, พีระพัฒน์ สำราญ, และ สลิลยา มีโกตี. (2552). สถาปัตยกรรมวัดโพธิ์ : แนวความคิดและการออกแบบสถาปัตยกรรมวัด กรุงเทพฯ: มูลนิธิสิริวัฒนภักดี.
- บัณฑิต ลิวชัยชาญ, ณัฐพงศ์ ศิริวัฒนพิเชษฐ์, และ วารุณี ไอสถารมย์. (2558). ประวัติศาสตร์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (พ.ศ. 2325-2411). กรุงเทพฯ: คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน.
- วัชร วัชรสินธุ์. (2551). วัดพระเชตุพน, มัชฌิมประเทศอันวิเศษในชมพูทวีป. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วัดประจำรัชกาล ไปไหว้พระขอพรเสริมสิริมงคล. (2560). สืบค้นจาก <https://travel.kapook.com/view53858.html>
- อรวรรณ ทรัพย์พลอย, และ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร. (2559). วัดโพธิ์ มรดกความทรงจำแห่งโลก (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ภาพประกอบ 37 ตัวอย่างบรรณานุกรมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	รูปภาพ	ที่มาของรูปภาพ
ภาพประกอบที่ 1	แผนผังวัดโพธิ์	ถ่ายโดยผู้วิจัย
ภาพประกอบที่ 2	พระอุโบสถวัดโพธิ์	ถ่ายโดยผู้วิจัย
ภาพประกอบที่ 3	สิ่งก่อสร้างของเขตบริเวณ พระอุโบสถ	ถ่ายโดยผู้วิจัย
ภาพประกอบที่ 4	พระพุทธรูปปฏิมากร	ถ่ายโดยผู้วิจัย
ภาพประกอบที่ 5	วัดประจำรัชกาล	สืบค้นจาก https://travel.kapook.com/view53858.html

เฉลยแบบทดสอบระหว่างเรียน:

1. ค 2. ข 3. ข 4. ง 5. ง 6. ข 7. ข 8. ก 9. ก 10. ง

ภาพประกอบ 38 ตัวอย่างสารบัญภาพประกอบและเฉลยแบบทดสอบระหว่างเรียน
ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพ (E_2) จากผลคะแนนของแบบทดสอบ หลังเรียน

แบบทดสอบหลังเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน มีจำนวน 40 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ข้อละ 1 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 40 คะแนน ผลคะแนนของกลุ่มเป้าหมายมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 20 คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

คนที่	แบบทดสอบหลังเรียน คะแนนเต็ม 40	ระดับผลการเรียน
1	38	ดีมาก
2	35	ดีมาก
3	39	ดีมาก
4	38	ดีมาก
5	34	ดีมาก
6	31	ดีมาก
7	37	ดีมาก
8	29	ดี
9	32	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	34.78	ดีมาก
$\sum f$	313	
B	40	
N	9	
E_2	86.9	

จากตาราง 20 พบว่า ผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียน มีค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละ 86.9 หมายความว่าสูงกว่า $E_2=75$ แสดงให้เห็นว่า หลังจากกลุ่มเป้าหมายอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มนี้จบแล้วมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัดโพธิ์มากยิ่งขึ้น และได้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับศาสนาวัฒนธรรมไทยมากยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า ระดับผลการเรียนของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 9 คน คือระดับดีถึงระดับดีมาก โดยคนที่ 3 ได้คะแนนสูงสุด 39 คะแนน ระดับผลการเรียนดีมาก และคนที่ 8 ได้คะแนนน้อยที่สุด 29 ซึ่งได้ระดับผลการเรียนดี หากสังเกตคะแนนการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของคนทั้ง 8 ตั้งแต่บทที่ 1 - 8 จะพบว่าได้คะแนนเฉลี่ย 27.6 คะแนน ได้ผลการเรียนระดับกลาง แสดงว่ากลุ่มเป้าหมายมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนอย่างต่อเนื่อง แบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนจึงมีคุณภาพสอดคล้องกัน

ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คือ $E_1 = 86.1$ กับค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คือ $E_2 = 86.9$ ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพห่างกันเพียงร้อยละ 0.8 หมายความว่าค่าประสิทธิภาพต่างกันไม่มาก แสดงว่างานวิจัยมีความสมดุล ได้รับการพัฒนาและออกแบบอย่างดีมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์¹ “ถ้าคะแนน E_1 กับ E_2 ห่างกันเกินร้อยละ 5 หมายถึง ความยากง่ายของแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนไม่สมดุลกัน หาก E_1 กับ E_2 ห่างกันไม่เกิน 5 คะแนนหมายถึง ความยากง่ายของแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนที่ให้ผู้เรียนทำสมดุลกัน” ทั้งนี้ ในการทดลองครั้งนี้กลุ่มเป้าหมายศึกษาเครื่องมือและทำแบบทดสอบด้วยความตั้งใจ จึงมีค่าคะแนนต่างกันระหว่าง E_1 และ E_2 ไม่เกิน 5 คะแนน ซึ่งหมายถึงผลการเรียนทั้ง 8 บทกับการประเมินผลหลังเรียนสมดุลกัน

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว ฯ มีค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 86.1/86.9$ อยู่ในเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดคือ $E_1/E_2 = 75/75$ ค่า E_1 และ E_2 สมดุลกัน จึงมีประสิทธิภาพที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับวัดโพธิ์ของกลุ่มเป้าหมาย

หลังการทดลองได้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ บทที่ชอบอ่าน บทที่อ่านยาก ความคิดเห็นด้านเนื้อหาและด้านภาษา

¹ ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556, มกราคม-มิถุนายน). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 5 (1): 7-20. หน้า 11.

ตาราง 21 ความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย

คนที่	ความคิดเห็น
1	<p>บทที่ชอบอ่าน: หนูชอบอ่านบทที่ 8 เพราะบทนี้มีนิทานเรื่องยักษ์ที่น่าสนใจจากรูปภาพมีสีสันสดใส สอดคล้องกับเนื้อหาบทอ่าน ช่วยทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาได้มากค่ะ</p> <p>บทที่อ่านยาก: หนูรู้สึกว่าบทที่อ่านยากที่สุดคือบทที่ 2 ค่ะ ถึงแม้ว่าหนูทำได้คะแนนเต็มก็ตาม เพราะบทที่ 2 มีคำศัพท์เยอะและยาก ใช้เวลาในการอ่านบทนี้มากที่สุด มีคำศัพท์ที่เกี่ยวกับศาสนาเยอะ ปกติไม่ค่อยได้ใช้ จึงต้องใช้เวลาในการอ่าน แต่มีคำอ่านและคำแปลภาษาไทยไว้ข้าง ๆ ข้อความ ก็เลยอ่านเข้าใจได้ค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านเนื้อหา: หนูชอบหนังสือเล่มนี้ตรงที่ไม่ได้พูดถึงแค่วัดโพธิ์อย่างเดียว ยังมีการเพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องบางอย่าง เช่น ส่วนที่เป็นความรู้เพิ่มเติม ผู้อ่านสามารถเปรียบเทียบกับเนื้อหาของบทอ่านได้ ซึ่งเป็นส่วนที่หนูชอบค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านภาษา: จากหนังสือเล่มนี้หนูได้เรียนรู้คำศัพท์และคำราชาศัพท์ที่ยังไม่เคยสัมผัสและได้เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวัดโพธิ์และวัฒนธรรมไทย</p>
2	<p>บทที่ชอบอ่าน: หนูชอบหนังสือประเภทนี้ค่ะ เพราะแต่ละบทมีองค์ความรู้ที่แตกต่างกันไป และอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน ซึ่งช่วยให้หนูได้รับความรู้ใหม่ ๆ และเข้าใจอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับวัดโพธิ์ค่ะ</p> <p>บทที่อ่านยาก: หนูรู้สึกว่าบทที่อ่านยากที่สุดคือบทที่ 3 ค่ะ เพราะหนูงงกับชื่อเจดีย์และประเภทเจดีย์ต่าง ๆ โดยเฉพาะชื่อของพระมหาเจดีย์สี่รัชกาลค่ะ อ่านยากจำเนื้อหาไม่ได้ รู้สึกสับสนนิดหน่อยค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านเนื้อหา: กราฟิกและข้อความมีรายละเอียดและสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว เลย์เอาต์ของรูปภาพนั้นสวยงามมาก ซึ่งทำให้หนูรู้สึกสบายเมื่ออ่านหนังสือ แต่หนูขอแนะนำให้มีไอคอนขนาดเล็ก เช่น ลูกศร เชื่อมโยงกราฟิกและข้อความในบางจุด เพราะบางทีหนูไม่รู้ว่าข้อความนั้นหมายถึงรูปไหน</p> <p>ความคิดเห็นด้านภาษา: คำราชาศัพท์อ่านยากแต่มีคำอ่านก็ช่วยได้เยอะค่ะ</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

คนที่	ความคิดเห็น
3	<p>บทที่ชอบอ่าน: หนูชอบอ่านบทที่ 4 เพราะบทเรียนนี้เกี่ยวกับพระนอนที่น่าสนใจมาก มีรูปภาพพระนอน ช่วยทำความเข้าใจคำราชาศัพท์และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องค่ะ และหนูชอบส่วนความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพระพุทธรูปประจำวันเกิดค่ะ ถ้ามีโอกาสไปประเทศไทยหนูจะไปไหว้พระตามที่พี่แนะนำค่ะ</p> <p>บทที่อ่านยาก: หนูรู้สึกว่ายากที่สุดคือบทที่ 3 ค่ะ ข้อมูลเกี่ยวกับเจดีย์ไม่ค่อยค่อยเคยค่ะ และมีชื่อเจดีย์เยอะมากหนูจำไม่ค่อยได้ค่ะ แต่ก็ได้เรียนรู้บทบาทของเจดีย์ไทยและเจดีย์จีนค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านเนื้อหา: เนื้อหาแต่ละบทมีประเด็นที่ไม่เหมือนกันทำให้หนูมีความรู้เพิ่มขึ้นหลายอย่าง ได้เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการก่อสร้างวัดโพธิ์สถาปัตยกรรมไทย นวด และนิทานเกี่ยวกับยักษ์ เป็นต้น</p> <p>ความคิดเห็นด้านภาษา: ภาษาไทยของหนังสือเล่มนี้ค่อนข้างยาก ยากกว่าหนังสือที่เรียนมาทั้งหมด แต่มีคำอ่านให้และมีคำภาษาจีนช่วยทำความเข้าใจบทอ่านได้ดีค่ะ ได้ฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยและมีคลังคำศัพท์เพิ่มขึ้นด้วยค่ะ</p>
4	<p>บทที่ชอบอ่าน: หนูชอบบทที่ 4 พระนอน และบทที่ 6 ที่เกี่ยวกับการนวดค่ะ เพราะคำศัพท์ง่าย อ่านเข้าใจได้ไม่ยาก และหนูสนใจเรื่องการขอพรพระนอนค่ะ ถ้าหนูได้ไปประเทศไทยหนูจะไปไหว้พระนอนขอความรัก และไปนวดค่ะ</p> <p>บทที่อ่านยาก: บทที่ 2 อ่านยากกว่าบทอื่น เนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธรูปและชื่อสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ค่อนข้างยาก เพราะหนูยังไม่เคยเรียนรู้มาก่อนและไม่เคยเห็นสถาปัตยกรรมไทยจริง ๆ เลยรู้สึกอ่านยาก ต้องใช้เวลาานหน่อยค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านเนื้อหา: จริง ๆ เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ทั้ง 8 บทหนูชอบหมดเลยค่ะ เพราะหนูได้ความรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์เพิ่มขึ้นเยอะมากค่ะ อีกอย่างการออกแบบมีความยืดหยุ่น สวยงาม และหลากหลาย การใช้กราฟิกในบทอ่านสามารถช่วยเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และการจัดรูปแบบของหนังสือน่าสนใจค่ะ ได้ความรู้เกี่ยวกับวัดและความเชื่อทางศาสนาพุทธด้วยค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านภาษา: หนูชอบส่วนของความรู้เพิ่มเติมค่ะ ขณะที่เรียนรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์ก็สามารถเพิ่มความรู้ที่เกี่ยวข้องได้ด้วย ซึ่งน่าสนใจมาก</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

คนที่	ความคิดเห็น
5	<p>บทที่ชอบอ่าน: หนูชอบบทที่ 7 จุดกำเนิดของการนวดมากที่สุดค่ะ เพราะหนูสนใจการนวดแผนไทย ความรู้ของบทนี้ใกล้ชิดกับชีวิตประจำวันมากที่สุดค่ะ สามารถเรียนรู้วิธีการและประโยชน์ของการนวดแผนไทยและการนวดแผนจีน(ทุยหนา) ค่ะ และได้ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับฤๅษีดัดตนด้วยค่ะ</p> <p>บทที่อ่านยาก: สำหรับหนูคิดว่าเนื้อหาของบทที่ 2 อ่านยากที่สุดค่ะ เนื่องจากว่ามีคำศัพท์ใหม่เยอะมากอ่านยากด้วย อ่านยากแต่มีความรู้เพิ่มขึ้นได้มากค่ะ อย่างเช่นการออกแบบสถาปัตยกรรมไทยมีความหมายทุกองค์ประกอบและสามารถหาคำตอบจะบทอ่านค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านเนื้อหา: ชอบการออกแบบในรูปแบบของถาม-ตอบมากค่ะ ทำให้มีเป้าหมายทิศทางเมื่ออ่าน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถจดจำประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่อ่านได้ และอ่านแล้วจะไม่รู้สึกเบื่อค่ะ อีกส่วนหนึ่งที่หนูชอบคือความรู้เพิ่มเติมเนื้อหาเสริมเข้ากับเนื้อหาของบทอ่านได้ดีค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านภาษา: หนูคิดว่าระดับภาษาที่ใช้ของหนังสือเล่มนี้ค่อนข้างสูงสำหรับหนู แต่ก็เข้าใจได้ เพราะเนื้อหาเกี่ยวกับวัดและพระมหากษัตริย์ไทยจึงมีคำราชาศัพท์เยอะค่ะ ที่มีคำอ่านและภาษาจีนให้ อีกทั้งยังมีรูปภาพประกอบด้วย ช่วยอ่านและเข้าใจได้ง่ายขึ้น หนูคิดว่าถ้าสามารถเพิ่มเสียงลงในข้อความ ให้ผู้อ่านคุ้นเคยกับการออกเสียงของคำศัพท์คงจะดีมากเลยค่ะ และสามารถใช้เป็นสื่อในการฝึกการฟังได้ในเวลาเดียวกันค่ะ</p>
6	<p>บทที่ชอบอ่าน: ชอบบทเรียนที่ 3 มากที่สุดค่ะ หนูสนใจเจดีย์ต่าง ๆ มาก หนูเคยไปวัดเล้าหลินทียี่เพี้ยนในความรู้เพิ่มเติมค่ะ มันยิ่งใหญ่และสวยจริง ๆ ค่ะ หนูสนใจเจดีย์แบบไทยด้วย อย่างพระมหาเจดีย์สิริราชกาลก็รู้สึกยิ่งใหญ่มากเลยค่ะ</p> <p>บทที่อ่านยาก: บทเรียนที่ 2 ยากกว่า เพราะเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา รวมถึงกระดูกของพระพุทธเจ้าด้วย ยากมาก ค่อนข้างนามธรรมมากเข้าใจยาก เพราะหนูไม่ค่อยรู้เรื่องศาสนามากนัก</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

คนที่	ความคิดเห็น
	<p>ความคิดเห็นด้านเนื้อหา: เนื้อหาของหนังสืออยากก็จริง แต่ที่ได้ใส่ภาพประกอบที่น่าสนใจมาก ช่วยเข้าใจบทอ่านได้ดีมากค่ะ ที่สำคัญคือมีคำถามมาก่อน ให้ผู้อ่านรู้ว่าเนื้อหาต่อไปจะพูดถึงเรื่องอะไร ได้นำความคิดในทิศทางที่ถูกต้องค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านภาษา: หนูได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่จากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มนี้จำนวนมากค่ะ ได้เรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับคำราชาศัพท์ คำศัพท์เกี่ยวกับสถาปัตยกรรม คำศัพท์เกี่ยวกับความเชื่อ คำศัพท์เกี่ยวกับการนวด และคำศัพท์เกี่ยวกับศาสนาด้วย หนูก็ได้พัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของหนูอีกด้วยค่ะ</p>
7	<p>บทที่ชอบอ่าน: บทที่หนูชอบที่สุดคือบทเรียนที่ 7 จุดกำเนิดการนวดแผนไทย นวดไทยมีชื่อเสียงมาก จากบทนี้หนูเข้าใจแล้วทำนวดที่แปลกเกี่ยวกับฤๅษีดัดตนและมีการเขียนรายละเอียดการทำงานและประโยชน์ไว้อย่างละเอียด</p> <p>บทที่อ่านยาก: หนูรู้สึกบทที่ 1 เรื่องสุดยอดในวัดโพธิ์อ่านยากที่สุดค่ะ เพราะเนื้อหาของบทที่ 1 เกี่ยวข้องกับอาคารสำคัญของวัดโพธิ์ในสมัยรัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 3 ชื่ออาคารจำนวนเยอะมากอ่านยากและจดจำได้ยากค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านเนื้อหา: รูปแบบการอ่าน E-Book เหมาะกับหนูค่ะ สามารถพลิกได้เหมือนหนังสือ มีทั้งรูปภาพสี และข้อความ ทำให้อ่านสะดวกขึ้นและอ่านได้ทุกที่ ทุกเวลา หลังจากอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มนี้จบ หนูมีความรู้เกี่ยวกับรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 3 เพิ่มมากขึ้นค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านภาษา: หนังสือเล่มนี้ได้ช่วยหนูพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยค่ะ นอกจากนี้หนูยังได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเรียนรู้มาก่อนจำนวนมาก หนูรู้สึกหนังสือเล่มนี้มีประโยชน์มาก ๆ ค่ะ</p>
8	<p>บทที่ชอบอ่าน: หนูชอบบทที่ 1 เรื่องสุดยอดในวัดโพธิ์ค่ะ บทนี้เป็นบทสรุปหลังจากศึกษาบทที่ 1 หนูมีความเข้าใจคร่าว ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาของ E-Book เล่มนี้ค่ะ และในขณะเดียวกันได้เรียนรู้คำเฉพาะที่เกี่ยวกับวัดและศาสนาจำนวนมาก ถือว่าเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับบทต่อไป</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

คนที่	ความคิดเห็น
	<p>บทที่อ่านยาก: สำหรับหนูปบทที่ 7 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทยเป็นบทที่อ่านยากที่สุดมีเนื้อหาเยอะและเข้าใจยาก บทนี้เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุโบราณเรื่องจารึก เป็นสิ่งที่ไกลตัว ปกติไม่เคยศึกษาความรู้ด้านนี้ จึงคิดไม่ออกเป็นยังไงคะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านเนื้อหา: หนูชอบบทอ่านเรื่อง พระนอน ยักษ์ เจดีย์คะ มีเรื่องราว น่าสนใจ และE-Book ง่ายต่อการอ่านคะ สามารถอ่านบทอ่านได้อย่างรวดเร็วคะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านภาษา: หลังจากอ่านบทอ่านทั้ง 8 บทเสร็จ หนูมีคำศัพท์เพิ่มขึ้น เยอะคะ โดยเฉพาะคำที่เกี่ยวกับคำราชาศัพท์ ก่อนหน้านี้ไม่ค่อยได้เรียน และไม่ ยากเรียนเพราะรู้สึกลำบาก แต่หนังสือเล่มนี้มีทั้งคำศัพท์ คำอ่าน คำภาษาจีน และภาพประกอบด้วยทำให้น่าสนใจ จดจำศัพท์ได้ง่ายขึ้น ไม่เบื่อด้วยคะ</p>
9	<p>บทที่ชอบอ่าน: หนูชอบเนื้อหาบทที่ 5 ตึกต่าจีนคะ เพราะว่าเนื้อหาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์จีนและไทยในสมัยก่อน หนูสนใจเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อยู่แล้ว หนู เคยอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจีน-ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ฉบับภาษาจีน ก็เลย เข้าใจเนื้อหาบทอ่านได้ง่ายกว่าบทอื่น ๆ ค่ะ</p> <p>บทที่อ่านยาก: บทที่ 2 และบทที่ 3 ค่อนข้างยาก เนื่องจากมีคำศัพท์ส่วนใหญ่เป็น ศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คำราชาศัพท์ ดังนั้นเวลาอ่านข้อความจึงต้องอ่านพร้อม กับคำศัพท์ไปด้วย ใช้เวลาในการอ่านนานหน่อยคะ</p> <p>ความคิดเห็นด้านเนื้อหา: ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่หนูได้มีโอกาสศึกษาความรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทย ในบทเรียนนี้ ผู้เขียนใช้ ความคิดของตัวเองเขียนและออกแบบอย่างจริงจังมาก ไม่ว่าจะเป็นการจัดวาง องค์ประกอบรูปภาพและข้อความเหมาะสม ที่พยายามช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ ง่ายมาก</p> <p>ความคิดเห็นด้านภาษา: มีคำเฉพาะเยอะมาก ได้เรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับวัดและ ศาสนาจำนวนมาก ซึ่งหนูคิดว่าเป็นประโยชน์ที่ได้หลังจากการทดลองของครั้งนี้คะ และภาษาที่ใช้เหมาะสำหรับคนที่อยากทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างมัลดิวเทศก์ ค่ะ</p>

จากความคิดเห็นดังกล่าวสรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายสามารถเพิ่มพูนคำศัพท์จำนวนมาก และเพิ่มความรู้เกี่ยวกับประวัติการสร้างวัดโพธิ์ สถาปัตยกรรมไทยที่โดดเด่นสวยงามในวัดโพธิ์ ความรู้เกี่ยวกับเจดีย์ไทย ความรู้เรื่องพระนอนวัดโพธิ์และพระพุทธรูปประจำวันเกิด เรียนรู้ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยและจีนในสมัยรัชกาลที่ 3 ผ่านตุ๊กตาจีนในวัดโพธิ์ เป็นต้น ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมในสังคมไทยมากยิ่งขึ้น

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน

หลังจากกลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบระหว่างเรียนครบทั้ง 8 บทและแบบทดสอบหลังเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ประเมินความพึงพอใจในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน ดังนี้

ตาราง 22 ความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมาย

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1	จัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสม	4.89	มากที่สุด
2	ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม	4.44	มาก
3	เนื้อหาบทเรียนน่าสนใจ	4.67	มากที่สุด
4	ความยากของคำศัพท์ภาษาไทยเหมาะสม	4.11	มาก
5	เนื้อหา มีประโยชน์ นำไปใช้ได้จริง	4.78	มากที่สุด
6	ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน	4.33	มาก
7	ภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	5	มากที่สุด
8	การจัดวางองค์ประกอบรูปภาพและข้อความเหมาะสม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.67	มากที่สุด
9	การเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนสะดวก	4.67	มากที่สุด
10	มีแถบเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเลือกหน้าที่ต้องการ	4.33	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์			
6	ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน	4.33	มาก
7	ภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	5	มากที่สุด
8	การจัดวางองค์ประกอบรูปภาพและข้อความเหมาะสม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.67	มากที่สุด
9	การเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนสะดวก	4.67	มากที่สุด
10	มีแถบเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเลือกหน้าที่ต้องการ	4.33	มาก
11	สแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อเข้าถึงจัดทำแบบทดสอบสะดวก	4	มาก
12	การทำแบบทดสอบออนไลน์สะดวกและประเมินผลได้ทันที	4.44	มาก
ด้านภาษา			
13	ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.67	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล			
14	แบบทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของแต่ละบท	4.78	มากที่สุด
15	มีความยากง่ายเหมาะสม	4.56	มากที่สุด
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ			
16	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชาวจีน	4.67	มากที่สุด
17	สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์แก่ผู้เรียนชาวจีน	4.89	มากที่สุด
18	ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน	5	มากที่สุด
19	สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน	4.89	มากที่สุด
รวม		4.62	มากที่สุด

ดังตาราง 22 พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์คือ 4.62 ระดับพอใจมากที่สุด แสดงว่ากลุ่มเป้าหมายพอใจหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ผู้วิจัยพบว่า รายการที่พอใจที่สุดมี 2 รายการคือรายการประเมินที่ 7 ภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา และรายการประเมินที่ 18 ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทยไทยแก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยสูงถึง 5 คะแนน อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด กลุ่มเป้าหมายเห็นว่าภาพประกอบได้ช่วยอธิบายเนื้อเรื่องให้เข้าใจได้ง่าย แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มนี้สามารถเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยเรื่องวัดโพธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

มี 3 รายการประเมินได้ค่าเฉลี่ยสูง 4.89 ได้แก่ รายการที่ 1 จัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสม รายการที่ 17 สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์แก่ผู้เรียนชาวจีน และรายการที่ 19 สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้ได้เขียนโดยมีเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับระดับภาษาไทยของกลุ่มเป้าหมายออกแบบหนังสือโดยใช้รูปแบบถามและตอบ เรียงลำดับเนื้อหาอย่างชัดเจน จึงช่วยดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายในการอ่าน ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี

ส่วนค่าเฉลี่ยของรายการประเมินน้อยที่สุดคือ รายการประเมินที่ 11 สแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อเข้าถึงการทำแบบทดสอบสะดวก มีค่าเฉลี่ย 4 คะแนน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายแล้วสังเกตว่า กลุ่มเป้าหมายเห็นว่า การเข้าไปในระบบทำแบบทดสอบค่อนข้างยาก เนื่องจากช่วงที่ผู้วิจัยทดลองนั้น ระบบอยู่ระหว่างการปรับปรุง ทำให้บางครั้งกลุ่มเป้าหมายสแกนคิวอาร์โค้ดไม่ได้ จึงใช้เวลาทำแบบทดสอบมากขึ้น มีกลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า ปุ่มกดเลือกคำตอบบางครั้งกดไม่ขึ้นหรือกดผิดง่าย ทำให้คะแนนแบบทดสอบน้อยลง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รายละเอียดรายการประเมิน 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านเนื้อหา มีรายการประเมิน 5 รายการ ได้แก่ จัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสม ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม เนื้อหาบทอ่านน่าสนใจ ความยากของคำศัพท์ภาษาไทยเหมาะสม เนื้อหามีประโยชน์นำไปใช้ได้จริง

ในด้านเนื้อหาการจัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.89 อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือเนื้อหามีประโยชน์นำไปใช้ได้จริง มีค่าเฉลี่ย 4.78 เนื้อหาบทเรียนน่าสนใจมีค่าเฉลี่ย 4.67 และมี 2 รายการประเมินอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย 4.44 และความยากของคำศัพท์ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ย 4.11

กลุ่มเป้าหมายจำนวน 8 คน คือร้อยละ 88.9 พึงพอใจการจัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสมในระดับมากที่สุด และกลุ่มเป้าหมาย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 พึงพอใจมาก ผู้วิจัยสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 8 บท มีองค์ประกอบเหมือนกัน โดยบทที่ 1 แนะนำภาพรวมประวัติการสร้างวัดโพธิ์และเรื่องสุดยอดในวัดโพธิ์อีก 7 อย่าง ตั้งแต่บทที่ 2 – 8 แนะนำเรื่องสุดยอดในวัดโพธิ์บทละอย่าง ผู้วิจัยออกแบบเป็นแบบเดียวกันทุกบทและเรียงลำดับเนื้อหาตามแผนผังเส้นทางการนำเที่ยวของวัดโพธิ์คือจากจุดศูนย์กลางขยายไปข้างนอก เพื่อให้บทเรียนมีความต่อเนื่องกัน และบทที่ 1 แนะนำชื่ออาคาร ที่สำคัญในวัดโพธิ์ มีเนื้อหาเชื่อมโยงกับทุกบทเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์ก่อนศึกษาบทต่อไป ดังความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 6 ในตาราง 21

รายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดในด้านเนื้อหาได้แก่รายการประเมินข้อที่ 4 ความยากของคำศัพท์ภาษาไทยเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.11 ระดับความพึงพอใจมาก มีกลุ่มเป้าหมาย 6 คนเท่ากับร้อยละ 66.67 พึงพอใจในระดับมากที่สุด กลุ่มเป้าหมาย 2 คน เท่ากับร้อยละ 22.22 พึงพอใจในระดับมาก และกลุ่มเป้าหมาย 1 เท่ากับร้อยละ 11.11 พึงพอใจในระดับน้อย ทำให้ค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจเท่ากับ 4.11 เพราะบทเรียนมีคำศัพท์จำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มคำราชาศัพท์และภาษาที่เกี่ยวข้องกับศาสนาเป็นเรื่องยากสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ต้องใช้เวลาอ่านนาน อีกทั้งกลุ่มเป้าหมายต้องอ่านบนหน้าจอก็เป็นเวลานาน ทำให้ไม่สบายตาและสมาธิลดลง จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายคิดว่าคำศัพท์อ่านยาก จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายคนที่ 8 มีความพึงพอใจระดับน้อยให้ความคิดเห็นว่า¹

“เนื่องจากสถานการณ์โควิด มี 1 ปี หนูไม่ได้ไปเรียนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยภาษาไทยของหนูจึงไม่ค่อยแข็งแรง เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้น่าสนใจ มีประโยชน์มากสำหรับฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยค่ะ แต่สำหรับหนูคำศัพท์ยากมาก หนูต้องใช้เวลาสะกด จดจำคำศัพท์ถึงจะเข้าใจเนื้อหาได้ ใช้เวลาในการอ่านนานค่ะ แต่ว่าที่มีคำอ่านให้ก็ช่วยหนูในการสะกดคำได้ดีมากค่ะ”

3.2 ด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีรายการประเมินทั้งหมด 7 รายการ ได้แก่ ขนาดตัวอักษรเหมาะสมชัดเจน ภาพประกอบน่าสนใจสอดคล้องกับเนื้อหา การจัดวางองค์ประกอบรูปภาพและข้อความเหมาะสมช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น การเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนสะดวก มีแถบเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเลือกหน้าที่ต้องการ สแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อเข้าถึงค์ทำแบบทดสอบสะดวก การทำแบบทดสอบออนไลน์สะดวกและประเมินผลได้ทันที

¹ กลุ่มเป้าหมายคนที่ 8. (วันที่ 17 กันยายน 2565). สัมภาษณ์โดยผู้วิจัย ผ่านออนไลน์.

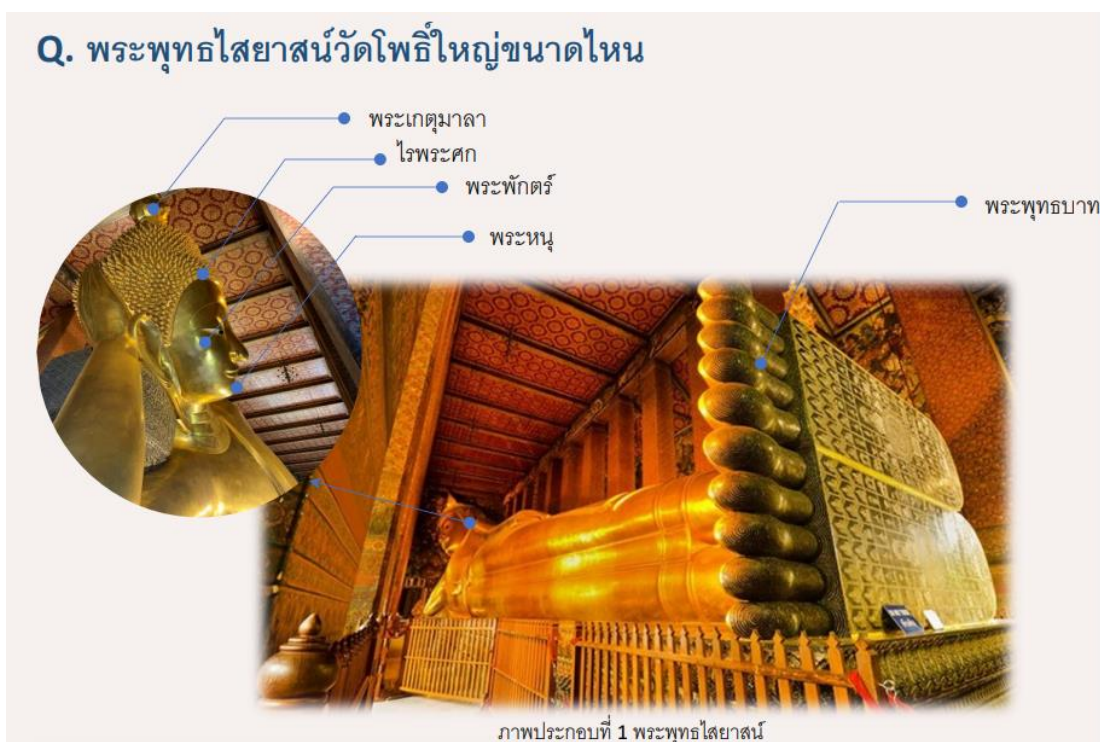
จากตาราง 22 พบว่า ด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 5 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด แสดงว่ากลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้ง 9 คนพึงพอใจภาพประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเนื้อหาที่เกี่ยวกับวัดและศาสนาเป็นความรู้ใกล้ตัวสำหรับผู้เรียนชาวจีนหลายคน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มนี้เป็นเรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับวัดโพธิ์ ผู้วิจัยจึงเน้นภาพจริง และถ่ายเป็นภาพใกล้ตั้งคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในบทที่ 3 บางรูปภาพผู้วิจัยจัดทำเป็นอินโฟกราฟิก เช่น ภาพพระอุโบสถ ภาพเจดีย์ ภาพพระนอน ภาพนวด เป็นต้น ซึ่งภาพทั้งหมดเป็นภาพที่ผู้วิจัยถ่ายเอง ยกเว้นภาพประกอบของความรู้เพิ่มเติมบางบทเนื่องจากข้อจำกัดบางอย่างไม่สามารถเดินทางไปถ่ายเองได้ ภาพประกอบมีสีสันสวยงามเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้หนังสือน่าสนใจ และช่วยเข้าใจเนื้อหามากขึ้น ดังคำสัมภาษณ์ของผู้เรียนคนที่ 9 ในตาราง 22

ภาพประกอบ 39 ตัวอย่างภาพสิ่งก่อสร้างของเขตบริเวณพระอุโบสถในบทที่ 2

รายการประเมินที่ได้ค่าเฉลี่ยรองลงมา มี 2 รายการคือ การจัดวางองค์ประกอบรูปภาพ และข้อความเหมาะสมช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น และการเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.67 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด บทเรียนทุกบทผู้วิจัยออกแบบเป็นรูปแบบถามและตอบ แต่ละหัวข้อมีภาพประกอบอธิบายเนื้อหา หรือคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง สามารถช่วยกลุ่มเป้าหมายเข้าใจเนื้อหาและจดจำคำศัพท์ได้ง่ายขึ้น เนื่องจากผู้เรียนเป็นชาวต่างชาติ ผู้วิจัยจึงจัดวางเนื้อหาข้อความของแต่ละคำถามไม่เกิน 2 ย่อหน้า และปรับภาษาให้เข้ากับระดับภาษาของ

ผู้เรียน บางรูปภาพจัดทำเป็นอินโฟกราฟิก เพื่อใช้รูปภาพเป็นสื่อในการอธิบายคำศัพท์โดยเฉพาะ กลุ่มคำราชาศัพท์ ส่วนรายการประเมินการเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนสะดวก เนื่องจากหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เปิดอ่านได้ง่ายทุกที่ทุกเวลา ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ในสมัยปัจจุบันคือขอศึกษาค้นหาความรู้ด้วยเทคโนโลยี

ภาพประกอบ 40 ตัวอย่างภาพพระพุทธไสยาสน์ในบทที่ 4

รายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดในด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์คือสแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อเข้าถึงค์ทำแบบทดสอบสะดวก ได้ค่าเฉลี่ย 4 มีระดับความพึงพอใจมาก โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 3 คนพึงพอใจมากที่สุด 5 คนพึงพอใจมาก 1 คนพึงพอใจน้อย แบบทดสอบระหว่างเรียนทุกบทรวมถึงแบบทดสอบหลังเรียนมีคิวอาร์โค้ดอยู่ข้างบนให้กลุ่มเป้าหมายสแกนเพื่อทำแบบทดสอบ หากกลุ่มเป้าหมายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านคอมพิวเตอร์ก็สามารถใช้โทรศัพท์มือถือถึงสแกนเข้าถึงค์ทำแบบทดสอบได้อย่างสะดวก แต่ถ้ากลุ่มเป้าหมายอ่านหนังสือบนโทรศัพท์ต้องทำหลายขั้นตอนถึงจะสแกนคิวอาร์โค้ดได้ นอกจากนี้การสแกนคิวอาร์โค้ดต้องใช้อินเทอร์เน็ตที่ดี มีกลุ่มเป้าหมายให้ความคิดเห็นว่ามีหลายครั้งคิวอาร์โค้ดสแกนไม่ออก หรืออัปโหลดข้อสอบต้องใช้เวลาานาน ดังนั้นจึงทำให้กลุ่มเป้าหมายที่ใช้มือถือในการอ่านหนังสือประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

แบบทดสอบระหว่างเรียน

ให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว สแกนเพื่อทำแบบทดสอบ

- รูปใดคือตึกดาซุนนาง
(ความเข้าใจ)

ก. 	ข.
ค. 	ง.
- สมัยใดมีตึกดาจีนเข้ามาในประเทศไทยมากที่สุด
(ความรู้ความจำ)

ก. สมัยรัชกาลที่ 1	ข. สมัยรัชกาลที่ 2
ค. สมัยรัชกาลที่ 3	ง. สมัยรัชกาลที่ 4
- ข้อใดไม่ใช่สินค้าส่งออกจากเมืองไทย
(การวิเคราะห์)

ก. งาช้าง	ข. เครื่องชา
ค. ไม้แดง	ง. ดินประสิว
- จีนเริ่มนิยมรับคนตะวันตกมาทำงานสมัยใด
(ความรู้ความจำ)

ก. สมัยราชวงศ์ถัง	ข. สมัยราชวงศ์ซ่ง
ค. สมัยราชวงศ์ชิง	ง. สมัยราชวงศ์หยวน
- รูปนี้เป็นตึกดาจีนประเภทใด
(ความรู้ความจำ)

ก. รูปฝรั่ง	
ข. รูปนักบวช	
ค. รูปขุนนาง	
ง. รูปบุคคลทั่วไป	
- เรื่องใดเป็นความโดดเด่นของความสัมพันธ์ไทย-จีนในสมัยรัชกาลที่ 3
(ความรู้ความจำ)

ก. ศาสนา	ข. การเมือง
ค. การค้าขาย	ง. เทคโนโลยี
- ถ้าคุณเป็นคนสมัยรัชกาลที่ 3 นั่งเรือไปเมืองจีนจะเห็นสินค้าใดบนเรือ
(การวิเคราะห์)

ก. ผ้าไหม	ข. ไม้แดง
ค. จาน	ง. แก้วไม่ลายมังกร
- ข้อใดไม่ใช่เหตุผลที่นิยมใช้ตึกดาจีนมาเป็นเครื่องอับเฉา
(ความเข้าใจ)

ก. หาซื้อง่าย	ข. มีน้ำหนัก
ค. ที่เมืองไทยขายดี	ง. ถวายรัชกาลที่ 3
- ข้อใดเป็นสิ่งอัปมงคล
(ความเข้าใจ)

ก. จามขามแตก	ข. เทียนหอม
ค. ดาข่ายดักฝัน	ง. ปี่เซียะ
- ตึกดาจีนแต่เดิมนิยมใช้ในสถานที่ใด
(ความรู้ความจำ)

ก. ร้านค้า	ข. สุสาน
ค. บ้านเรือน	ง. ศาลเจ้า

ภาพประกอบ 41 ตัวอย่างการสแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อทำแบบทดสอบของบทที่ 7

3.3 ด้านภาษา มีรายการประเมิน 1 รายการ ได้แก่ ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.67 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด เนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่เกี่ยวกับวัดและศาสนาพุทธ ผู้วิจัยศึกษาตำราหนังสือเรียนภาษาไทยที่ผู้เรียนชาวจีนปีที่ 3 ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อทราบความสามารถด้านภาษาและวงศัพท์ของผู้เรียนก่อนสร้างเครื่องมือ พบว่า คำราชาศัพท์ค่อนข้างน้อย ผู้วิจัยจึงเพิ่มคำศัพท์น่ารู้ในตาราง ปรึบการใ้ภาษาและการอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจง่าย ชัดเจน เหมาะกับความสามารถของผู้เรียนชาวจีน อีกทั้งหลังจากการทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try-Out) ได้เพิ่มคำอ่านของคำศัพท์ประกอบตามข้อเสนอแนะของกลุ่มทดลอง จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายอ่านหนังสือง่ายขึ้นและเข้าใจเนื้อหามากขึ้น ดังที่กลุ่มเป้าหมายหลายคนในตาราง 21 ให้ความคิดเห็นว่า คำศัพท์ยากแต่มีคำศัพท์อยู่ข้าง ๆ ข้อความที่มีคำอ่านและอธิบายเป็นภาษาจีน มีรูปภาพช่วยให้เข้าใจบทอ่านได้ง่ายขึ้น ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่เพิ่มขึ้น

4.4 ด้านการวัดและประเมินผล มี 2 รายการได้แก่ แบบทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของแต่ละบท มีค่าเฉลี่ย 4.78 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด แบบทดสอบมีความยากง่ายเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.56 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อแบบทดสอบมาก ส่วนใหญ่เห็นว่าแบบทดสอบมีประโยชน์ สอดคล้องกับเนื้อหาในบทอ่าน และการทำข้อสอบระหว่างเรียนสามารถช่วยทบทวนความรู้ประเมินตนเอง ผู้วิจัยออกแบบแบบทดสอบที่วัดทั้งความเข้าใจ ความรู้ความจำ และการวิเคราะห์ ข้อสอบจึงมีความซับซ้อน สามารถแยกระดับความสามารถของกลุ่มเป้าหมายได้

4.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีจำนวน 4 รายการ จากตารางพบว่า ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีระดับความพึงพอใจมากที่สุดทั้ง 4 รายการ ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชาวจีน มีค่าเฉลี่ย 4.67 สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์แก่ผู้เรียนชาวจีนและสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับคือ 4.89 ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทยแก่ผู้เรียนชาวจีนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 แสดงว่ากลุ่มเป้าหมายทั้ง 9 คนพึงพอใจในระดับมากที่สุด ตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 กล่าวว่า¹

หลังจากศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” เรื่องนี้ หนูได้รู้จักคำราชาศัพท์เยอะมากที่ไม่เคยเรียนมาก่อนนอกจากวัดโพธิ์แล้วยังได้ความรู้เกี่ยวกับวัดประจำรัชกาลของไทยอีกด้วย เป็นความรู้ใหม่สำหรับหนู ทำให้หนูรู้ว่าพระมหากษัตริย์ไทยให้ความสำคัญแก่พระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก วัดของประเทศไทยเยอะมาก นอกจากนี้ยังได้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและความเชื่อทางพระพุทธศาสนาด้วยคะ เช่น การไหว้พระพุทธรูปประจำวันเกิดของตนเอง และได้เรียนรู้ประวัติทางการค้าระหว่างไทย จีน ในสมัยรัชกาลที่ 3 ค่ะ

รองลงมาคือสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์แก่ผู้เรียนชาวจีนและสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวจีนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับคือ 4.89 ระดับพึงพอใจมากที่สุดในหนังสือเล่มนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกองค์ความรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์จำนวน 8 หัวข้อในการนำเสนอ ได้แก่ประวัติวัดโพธิ์ พระอุโบสถ เจดีย์ พระนอน ตุ๊กตาจีน ศิลาจารึก นวด และยักษ์วัดโพธิ์ ซึ่งทุกบทมีการตั้งคำถามก่อนแล้วตามด้วยคำตอบพร้อมภาพประกอบที่สวยงาม หลังจากกลุ่มเป้าหมายศึกษาบท

¹ กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3. (วันที่ 16 กันยายน 2565). สัมภาษณ์โดยผู้วิจัย ผ่านออนไลน์.

อ่านเสร็จทีละบทมีแบบทดสอบระหว่างเรียนให้กลุ่มเป้าหมายได้ทบทวนความรู้ จากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มเป้าหมายสนใจหนังสือเล่มนี้เพราะว่าทำให้กลุ่มเป้าหมายจักวัฒนธรรมไทย และคำศัพท์ที่ต่างจากห้องเรียนเพิ่มขึ้น ความรู้เกี่ยวกับวัดเป็นเรื่องที่เข้าใจยากและเบื่อง่าย แต่หนังสือเล่มนี้ทำให้เรื่องยากที่น่าเบื่อกลายเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ดังที่กลุ่มเป้าหมายคนที่ 4 ให้สัมภาษณ์ว่า¹

หนังสือเล่มนี้ทำให้หนูรู้จักวัดโพธิ์มากขึ้น รู้จักชื่ออาคารต่าง ๆ ในวัดโพธิ์ และเข้าใจสถาปัตยกรรมไทยมากขึ้นจากรูปภาพพระอุโบสถ อย่างเช่น ซ่อฟ้า หางหงส์ ไบระกา รู้ว่าวัดโพธิ์เป็นวัดที่มีเจดีย์มากที่สุดในวัดหนึ่ง และสนใจพระนอนที่มีความเชื่อเรื่องขอความรัก รู้ว่าประเทศไทยยกย่องวัดโพธิ์เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย ยังได้เรียนรู้ว่าทำไมการนวดไทยถึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ นอกจากนี้ได้ความรู้เกี่ยวกับยักษ์โพธิ์ ตำนานยักษ์สนุกมากค่ะ

รายการประเมินความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชาวจีน มีค่าเฉลี่ย 4.67 โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 7 คน ร้อยละ 77.78 พึงพอใจในระดับมากที่สุด กลุ่มเป้าหมาย 1 คน ร้อยละ 11.11 พึงพอใจในระดับมาก และ 1 คน ร้อยละ 11.11 พึงพอใจในระดับมากเช่นกัน หลังจากที่ใช้น้ำเสียงอิเล็กทรอนิกส์ทำให้กลุ่มเป้าหมายรู้จักคำศัพท์และความรู้วัฒนธรรมไทยเพิ่มมากขึ้น ได้พัฒนาทักษะการอ่าน สามารถอ่านจับใจความสำคัญและฝึกนิสัยรักการอ่านสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปได้ว่า ผลการประเมินความพึงพอใจรายการประเมินทั้ง 5 ด้านกลุ่มเป้าหมายพึงพอใจด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประโยชน์ต่อผู้เรียนชาวจีน ช่วยส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยและเพิ่มพูนความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทย

ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มเป้าหมายได้คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด สอดคล้องกับผลคะแนนค่าเฉลี่ยแบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน ซึ่งมีผลการเรียนระดับดีมากทำให้ค่าประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัย $E_1/E_2 = 86.1/86.9$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($E_1/E_2 = 75/75$) จึงสรุปได้ว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน มีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาความรู้เรื่องวัดโพธิ์และวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาให้แก่ผู้เรียนชาวจีน

¹ กลุ่มเป้าหมายคนที่ 4. (วันที่ 17 กันยายน 2565). สัมภาษณ์โดยผู้วิจัย ผ่านออนไลน์.

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน สร้างขึ้นเพื่อ 1. สร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 2 ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฯ

สรุปผลการวิจัย

จุดมุ่งหมายการวิจัยคือเพื่อช่วยสร้างเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยและเพิ่มพูนความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับศาสนาและวัดในประเทศไทยแก่ผู้เรียนชาวจีน โดยดำเนินการ ดังนี้

ภาพประกอบ 42 ขั้นตอนการสร้างกับหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 เก็บข้อมูล ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับวัดโพธิ์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของวัดโพธิ์ในสมัยรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 3 และบทบาทของวัดโพธิ์ปัจจุบันในด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยว จากนั้นค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตจากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่น่าเชื่อถือ ได้แก่ สิ่งสำคัญในวัดโพธิ์คือ พระอุโบสถ พระพุทธรูป พระเจดีย์ ตึกตาศิลาจีน จารึกวัดโพธิ์ การนวดแผนไทยวัดโพธิ์ และตำนานยักษ์วัดโพธิ์ หลังจากนั้น ผู้วิจัยลงภาคสนามที่วัดโพธิ์เพื่อสำรวจเส้นทางและเก็บภาพ นอกจากนี้ ศึกษาข้อมูลเรื่องการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ความหมาย ประเภท รูปแบบ โปรแกรม และประโยชน์ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

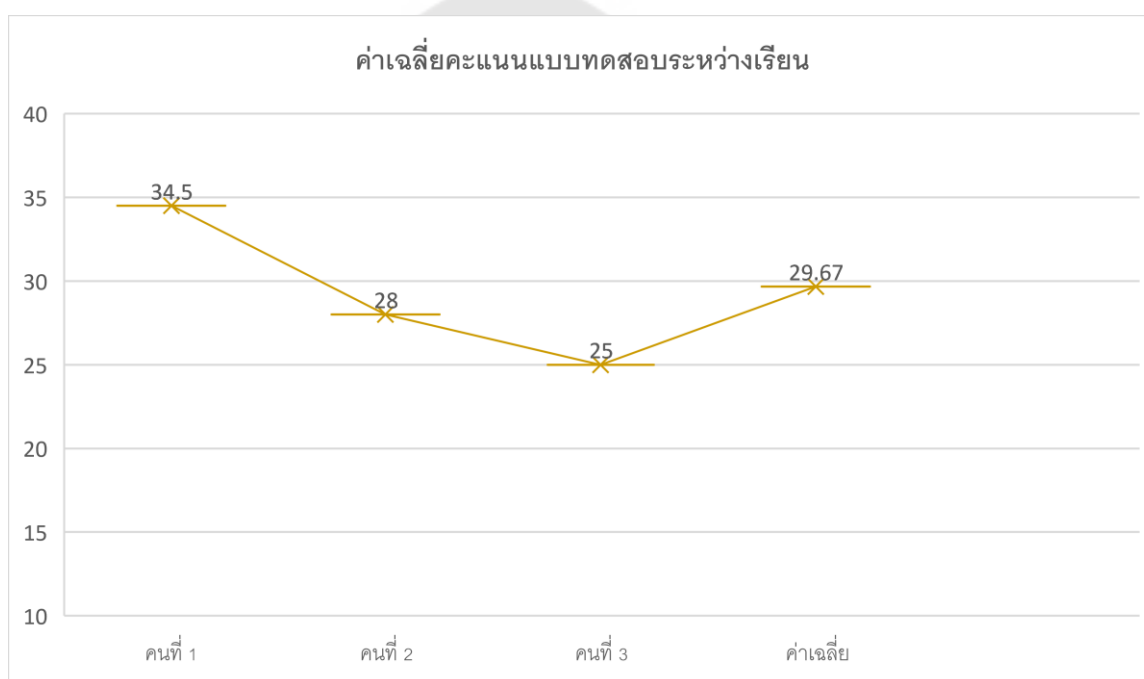
ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือทดลอง ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน 8 บท คือ บทที่ 1 เรื่องสุดยอดในวัดโพธิ์ บทที่ 2 จุดศูนย์กลางวัดโพธิ์ บทที่ 3 วัดแห่งเจดีย์ บทที่ 4 พระนอนที่สวยงามที่สุด บทที่ 5 ตึกตาศิลาจีน บทที่ 6 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย บทที่ 7 จุดกำเนิดของการนวด และบทที่ 8 ตามหายักษ์วัดโพธิ์ จากนั้นสร้างแบบทดสอบระหว่างเรียน 80 ข้อ แบบทดสอบหลังเรียน 40 ข้อ และสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย

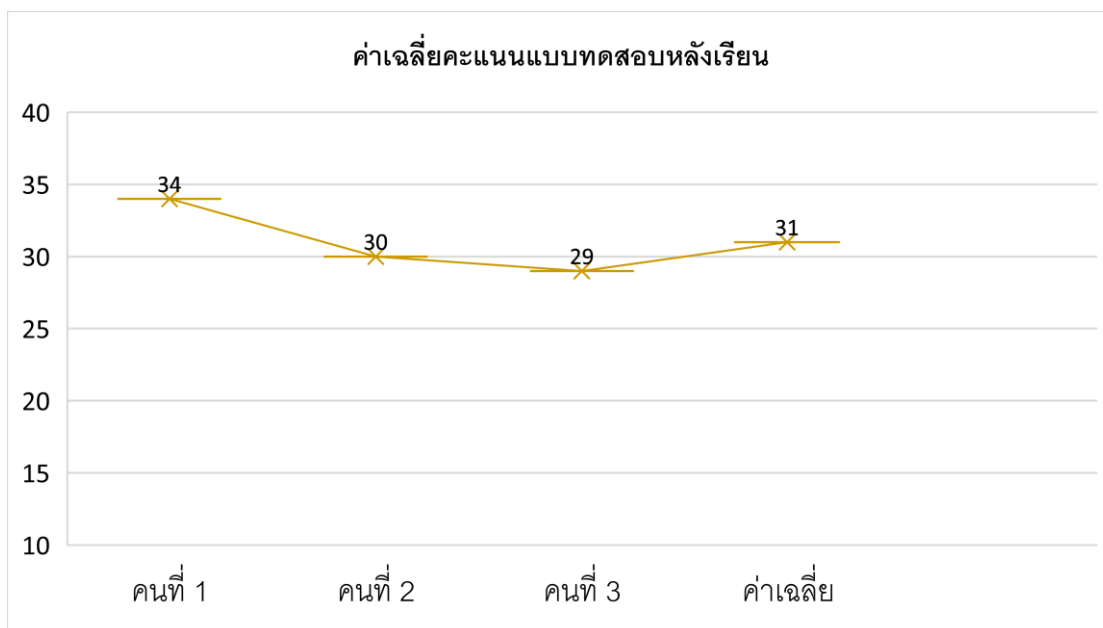
1) ผู้วิจัยเสนอหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และแบบประเมินความพึงพอใจและนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบและปรับแก้ จากนั้นนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฯ พร้อมด้วยแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือและแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Congruence:IOC) ต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ ผลการประเมินคุณภาพพบว่า คุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 คุณภาพระดับดีมาก ผ่านเกณฑ์กำหนด ค่า IOC เท่ากับ 0.89 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเช่นกัน แสดงว่า หนังสือมีคุณภาพและคำถามในแบบทดสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ผู้วิจัยนำผลการประเมินเครื่องมือไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพมากขึ้นก่อนนำไปทดลองใช้

2) ผู้วิจัยนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ปรับปรุงแก้ไข และไปทดลองใช้ (Try - Out) กับกลุ่มทดลองที่ไม่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 3 คน ได้แก่ นักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัย Kunming Metallurgy College ผลการทดลองพบว่าแบบทดสอบระหว่างเรียน 8 บทได้ค่าเฉลี่ย 29.67 อยู่ในระดับคุณภาพดี และแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 31 มีระดับคุณภาพดี ส่วนคะแนนประเมินความพึงพอใจของการใช้หนังสือ

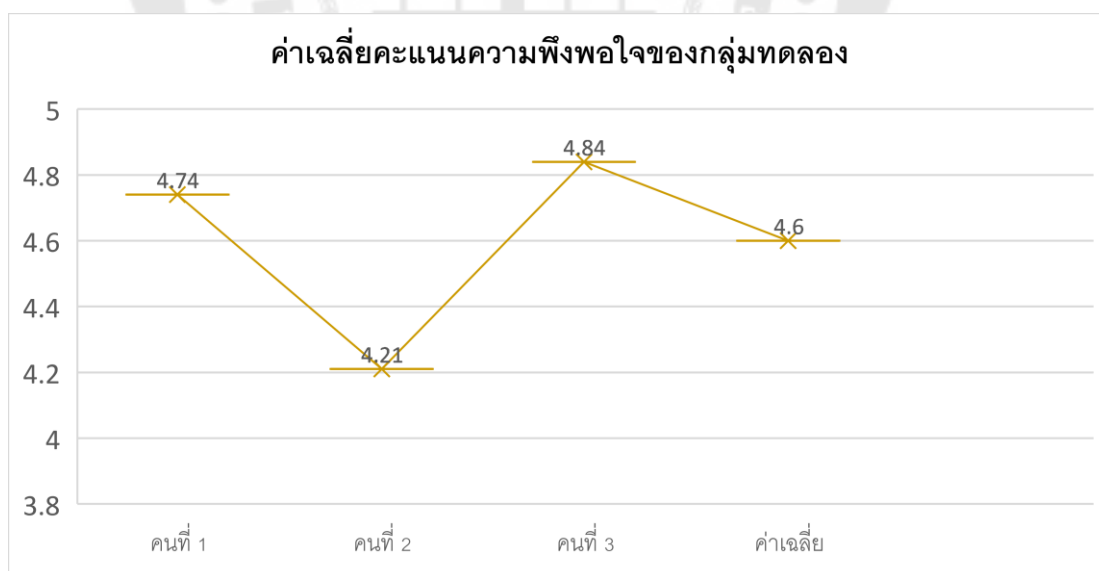
อิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยรวม 4.6 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” มีคุณภาพ เมื่อทดลองกับกลุ่มทดลองเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำคำแนะนำของผู้เรียนกลุ่มทดลองไปแก้ไข ผู้วิจัยสรุปคะแนนค่าเฉลี่ยแบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนกับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มทดลองดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 43 ค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนของกลุ่มทดลอง

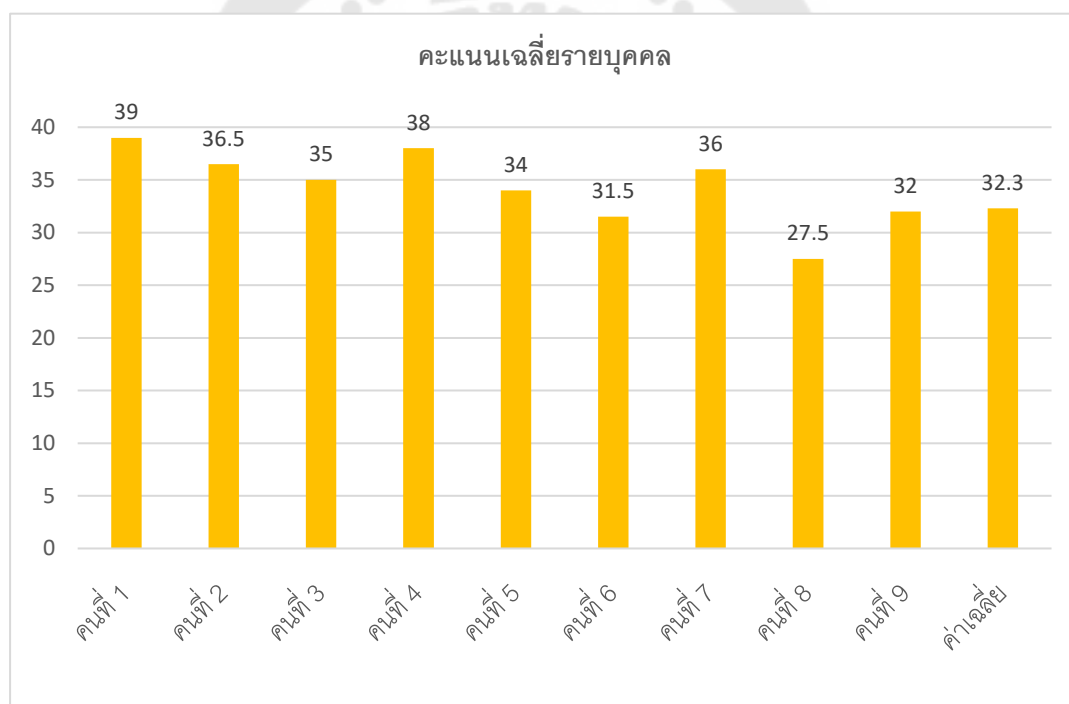

ภาพประกอบ 44 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

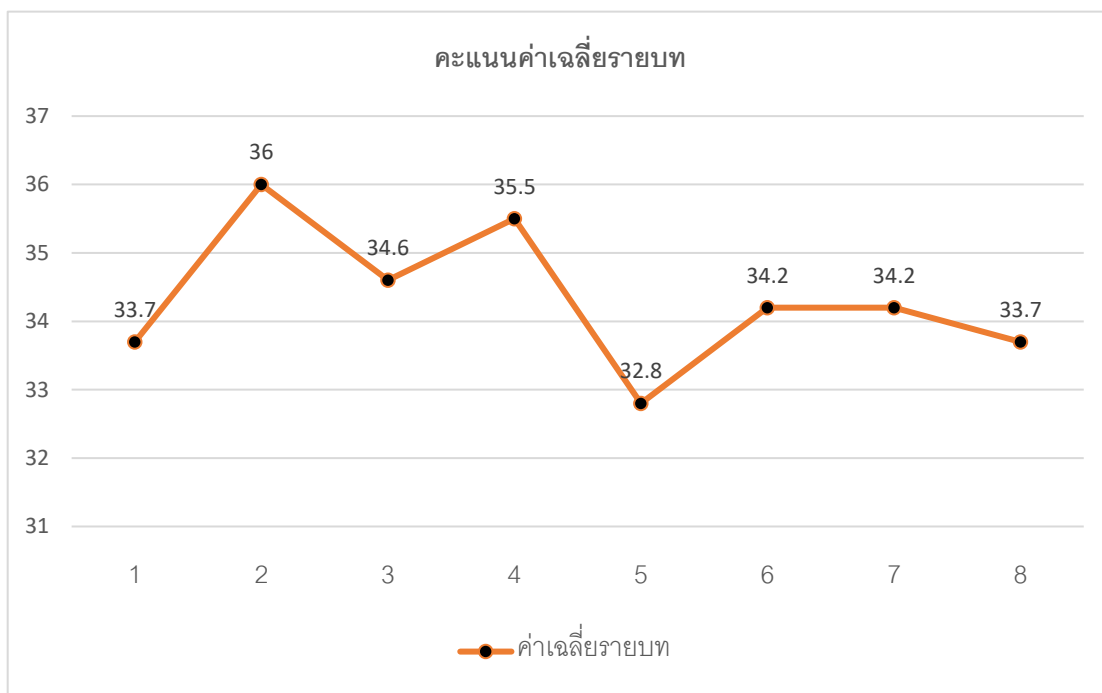

ภาพประกอบ 45 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของกลุ่มทดลอง

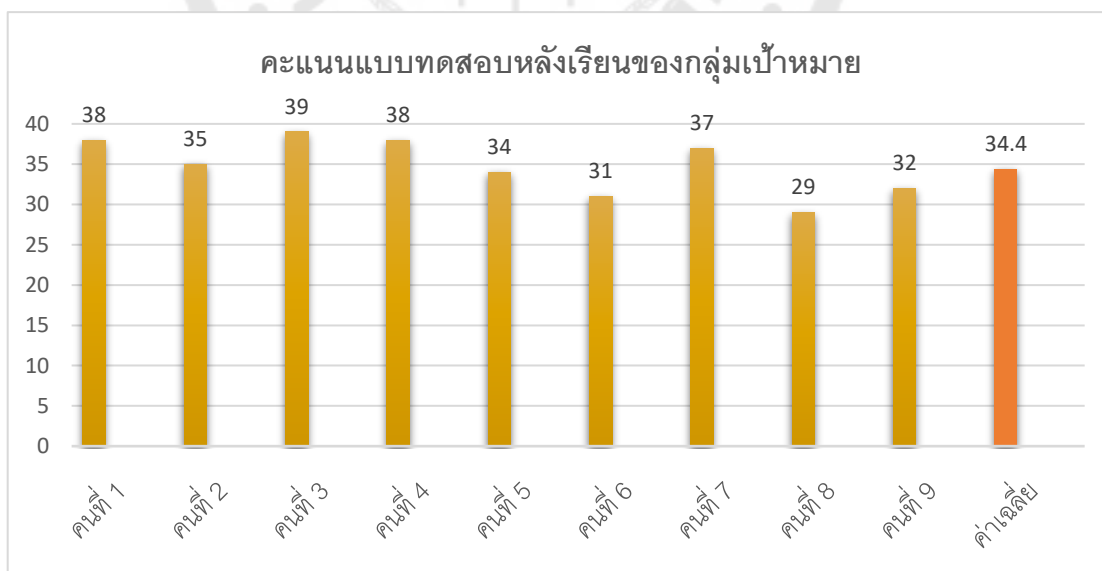
ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของกลุ่มทดลองไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาชาวจีนที่เรียนวิชาเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัย Kunming Metallurgy College 9 คน โดยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 75/75$ E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการที่คำนวณโดยผลคะแนนของแบบทดสอบระหว่างเรียนทั้งหมด 8 บท ทั้งหมด 80 ข้อ และ E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่คำนวณจากผลคะแนนของการทำแบบทดสอบหลังเรียน ทั้งหมด 40 ข้อ

ภาพประกอบ 46 คะแนนเฉลี่ยรายบุคคลจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 1-8 จากกลุ่มเป้าหมาย

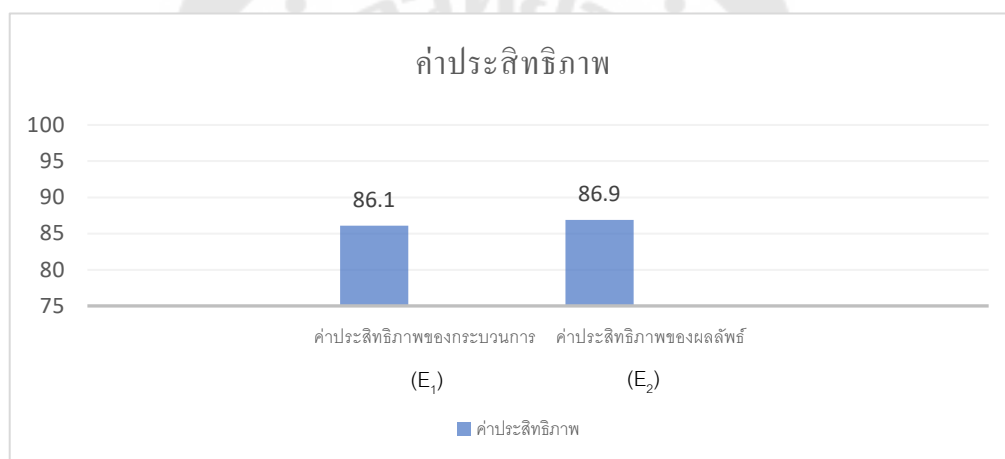

ภาพประกอบ 47 ค่าเฉลี่ยคะแนนรายบทในแบบทดสอบระหว่างเรียนของกลุ่มเป้าหมาย

ภาพประกอบ 48 คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย

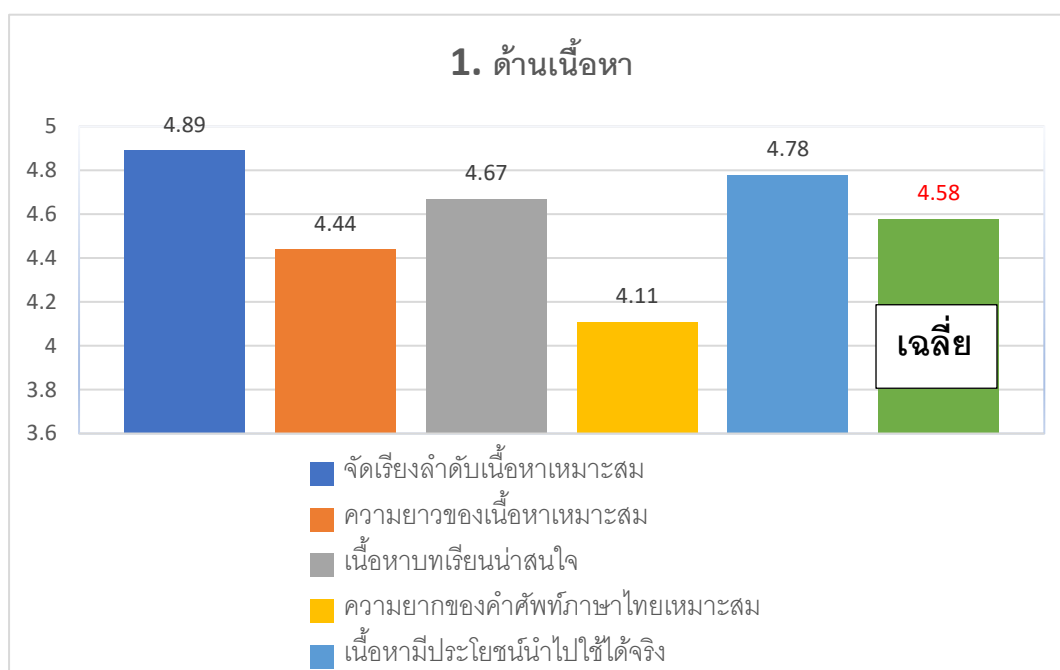
ดังภาพประกอบ 44 คะแนนเฉลี่ยรายบุคคลจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนบทที่ 1-8 ของกลุ่มเป้าหมายแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยคะแนนรายบุคคลที่สูงที่สุดคือ 39 คะแนน ค่าเฉลี่ยคะแนนรายบุคคลที่ต่ำสุดคือ 27.5 คะแนน ซึ่งอยู่ในช่วง 25-40 หมายความว่าผลการเรียนของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคุณภาพปานกลางถึงดีมาก และจากภาพประกอบ 45 ค่าเฉลี่ยคะแนนรายบทในแบบทดสอบระหว่างเรียนกลุ่มเป้าหมายพบว่าคะแนนค่าเฉลี่ยรายบทที่สูงที่สุดได้คะแนน 36 คะแนน ค่าเฉลี่ยคะแนนรายบทที่ต่ำสุดได้คะแนน 32.8 คะแนน ซึ่งอยู่ในช่วง 32-40 หมายความว่าเครื่องมือทดลองมีคุณภาพดีมากทุกบท ส่วนคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนดังภาพประกอบ 46 แสดงให้เห็นว่าคะแนนสูงสุดคือ 39 คะแนนต่ำสุดคือ 29 ซึ่งอยู่ในช่วง 29-40 หมายความว่าผลการเรียนอยู่ในระดับคุณภาพดีถึงดีมาก

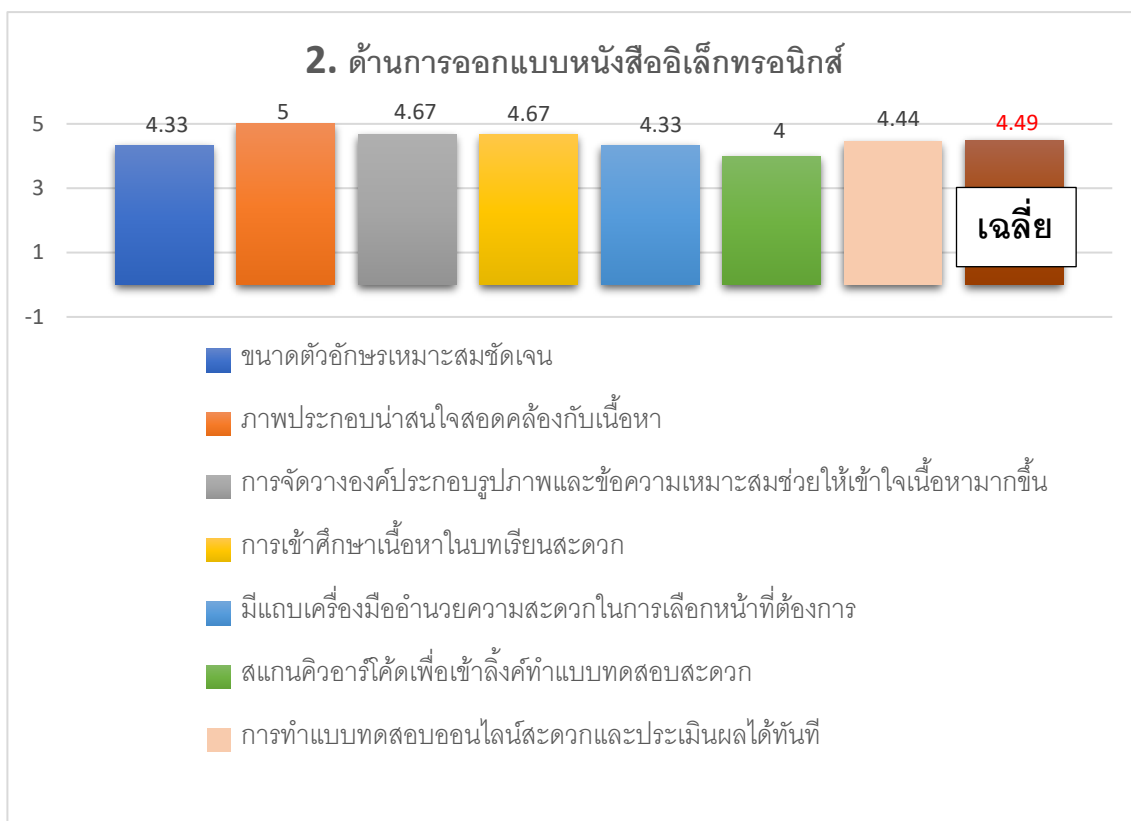
ภาพประกอบ 49 ค่าประสิทธิภาพกลุ่มเป้าหมาย

ผลการวิจัยจากภาพประกอบ 47 เห็นว่าค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E₁) ได้ 86.1 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ $E_1 = 75$ ส่วนค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E₂) ได้ 86.9 สูงกว่าเกณฑ์ $E_2 = 75$ เช่นเดียวกัน แบบทดสอบหลังเรียนได้ประมวลความรู้ทั้งความเข้าใจ ความรู้ความจำ และการวิเคราะห์ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับวัดโพธิ์ก่อนพิจารณาคำตอบและคำถามที่สอดคล้องกับเนื้อหา และรวบรวมความรู้จากเครื่องมือวิจัยทั้ง 8 บท นำไปใช้ในการสื่อสารในบริบทวัฒนธรรมไทย ซึ่งผลคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 9 คนมีค่าคะแนนสูงกว่า 32 คะแนนมีระดับผลการเรียนดีมาก

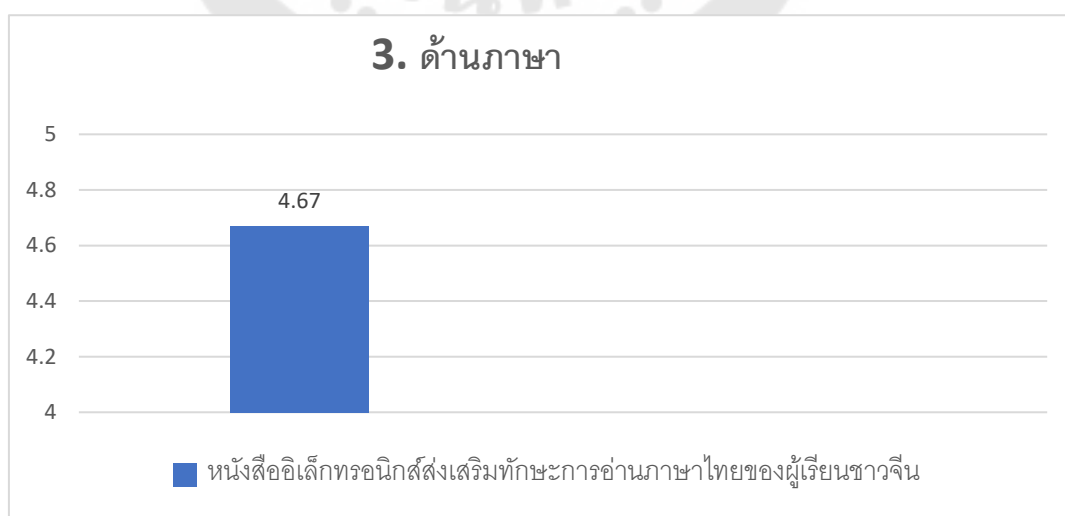
ขั้นตอนที่ 5 ประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมายหลังจากทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน ให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบประเมินความพึงพอใจ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ประเมินความพึงพอใจคือตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า คะแนนประเมินความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.62 แสดงว่า กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจมากที่สุด ผู้วิจัยสรุปรายการประเมิน 5 ด้าน ดังนี้

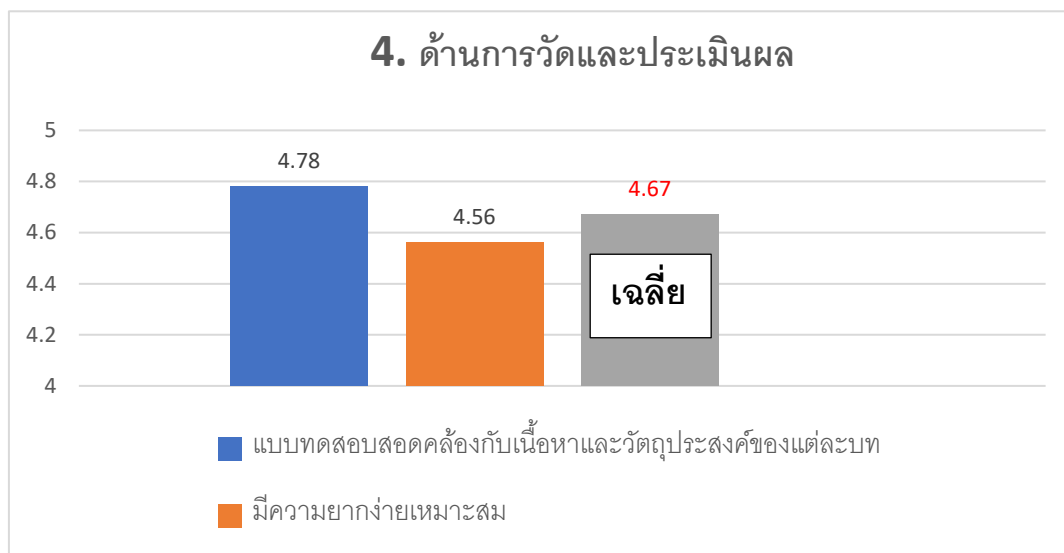
ภาพประกอบ 50 แผนภูมิแสดงความพึงพอใจด้านเนื้อหา

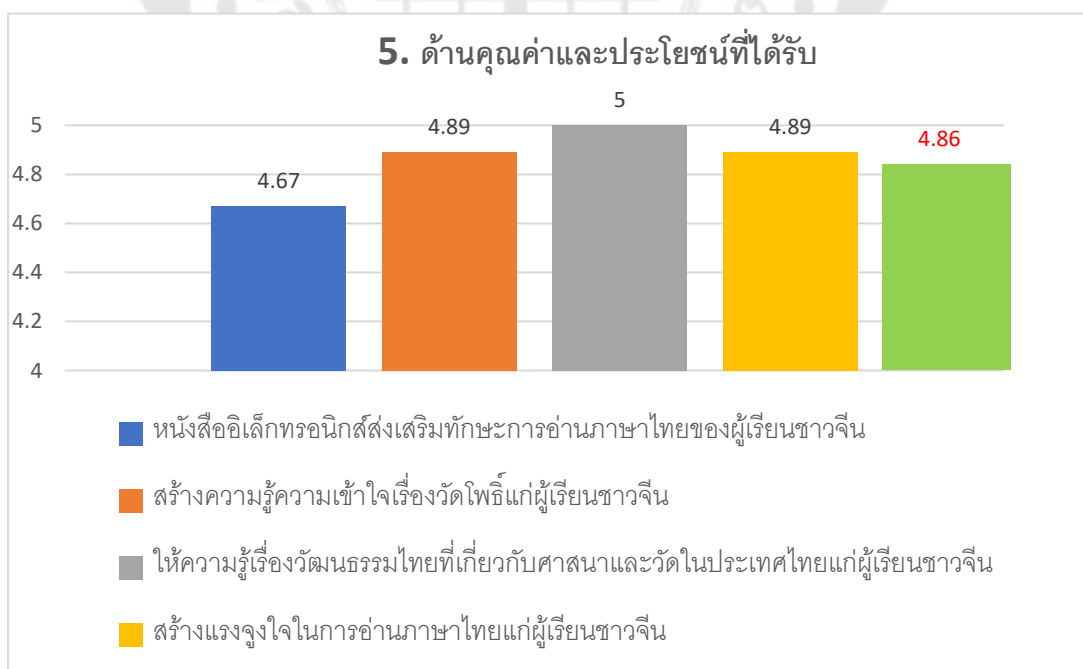
ภาพประกอบ 51 แผนภูมิแสดงความพึงพอใจด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ภาพประกอบ 52 แผนภูมิแสดงความพึงพอใจด้านภาษา

ภาพประกอบ 53 แผนภูมิแสดงความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล

ภาพประกอบ 54 แผนภูมิแสดงผลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

จากภาพประกอบดังกล่าวพบว่า หัวข้อที่กลุ่มเป้าหมายพึงพอใจมากที่สุดคือด้านคุณค่า และประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ย 4.86 กลุ่มเป้าหมายให้ความคิดเห็นว่า ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับวัดและศาสนาสำหรับกลุ่มเป้าหมายมีค่อนข้างน้อย และสำหรับจีนเป็นเรื่องยาก หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เล่มนี้ออกแบบโดยใช้วิธีถาม-ตอบและรูปภาพสีสันสดใสช่วยเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ดึงดูดความสนใจ ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายได้เพิ่มวงศัพท์ภาษาไทยโดยเฉพาะคำราชาศัพท์ สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์และเรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับวัดและศาสนาในประเทศไทย และส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย

อภิปรายผล

การเรียนภาษาต้องศึกษาความรู้เรื่องวัฒนธรรม เพราะทำให้การเรียนมีความสนุกกว่าการเรียนแค่หลักภาษา และช่วยแก้ปัญหาความไม่เข้าใจเพราะความแตกต่างทางวัฒนธรรม¹ ทั้งนี้ พระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งและเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีประโยชน์สำหรับการเรียนภาษาไทย สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจสังคม วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของคนไทยในสมัยก่อนและเชื่อมโยงจนถึงปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น

ผู้วิจัยพบว่าในภาษาไทยมีคำราชาศัพท์ และคำที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาจำนวนมาก เนื่องจากว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทย จึงมีอิทธิพลต่อภาษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งความรู้ด้านนี้ของผู้เรียนชาวจีนค่อนข้างน้อย จึงสนใจศึกษาเรื่องพระพุทธศาสนาผ่านวัดโพธิ์ เพราะวัดโพธิ์ เป็นศาสนสถานที่สำคัญที่ได้รับความนิยมระดับโลก ในวัดโพธิ์มีสถาปัตยกรรม จิตรกรรมและประติมากรรมที่งดงาม จึงไม่ได้เป็นเพียงแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย แต่ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญอีกด้วย ภายในวัดมีจารึกบันทึกความรู้สรรพวิชาต่าง ๆ ไว้ จึงเปรียบเป็นมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย²

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้เรียน พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” มีประสิทธิภาพต่อการเรียนภาษาวัฒนธรรมไทย เนื่องจากเนื้อหาสาระในหนังสือมีทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรม ผู้เรียนสนุกสนานกับอ่าน ได้เรียนรู้ภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยควบคู่กันไป ซึ่งความรู้ด้านวัดและศาสนาพุทธเป็นวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมผู้เรียน และผู้เรียนมีความรู้ในด้านนี้ค่อนข้างน้อย จึงเกิดความสนใจ การเข้าใจ

¹ รัชดา ลาภใหญ่. (2559). แนวทางและข้อควรปฏิบัติในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ นักศึกษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ. หน้า 37.

² พระศรีวิสุทธิวงศ์. (2547). วัดพระเชตุพน : ต้นแบบการจัดวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้. หน้า 4.

วัฒนธรรมส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ประภาศรี สีหอำไพ¹ ว่า วัฒนธรรมที่แตกต่างกันเมื่อผสมผสานเกี่ยวข้องกัน ผู้สื่อสารจำเป็นต้องเรียนรู้คตินิยมเชื่อ วิถีชีวิต ซึ่งกันและกัน จึงจะสามารถประสานสัมพันธ์ร่วมมือกันได้

การศึกษาวัฒนธรรมไทยจากการอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียวไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งได้ ผู้วิจัยจึงไปลงพื้นที่ภาคสนามที่วัดโพธิ์ เช่น ไปดูงานที่จัดขึ้นในวัด ไปดูฤกษ์ตัดตน ไปศึกษาการนวดแผนไทยที่โรงเรียนการแพทย์แผนไทยวัดโพธิ์ ไปไหว้พระทำบุญที่วัดโพธิ์เป็นต้น ทำให้ผู้วิจัยได้สัมผัสและเข้าใจวัฒนธรรมเกี่ยวกับวัดโพธิ์มากขึ้น

ปัจจุบันหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อการเรียนแบบ e-Learning คือทำให้การเรียนการสอนไม่จำกัดสถานที่และเวลา เรียนได้ทุกสถานที่ทุกเวลาที่ต้องการโดยการเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตอบสนองการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สอดคล้องกับการวิจัยของ Nguyen Thi Thu Phuong เรื่อง **การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “วัฒนธรรมไทยในสำนวนที่เกี่ยวกับดอกไม้” สำหรับนักศึกษาเวียดนาม** ศึกษาวัฒนธรรมไทยดอกไม้ไทย และใช้รูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการนำเสนอเนื้อหาวัฒนธรรมไทยในสำนวนที่เกี่ยวกับดอกไม้ ผลการประเมินความพึงพอใจพบว่า นักศึกษาชอบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพราะใช้งานง่าย ทันสมัยเหมาะสำหรับสถานการณ์โควิด อ่านได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ สีสดของรูปภาพดึงดูดความสนใจของผู้เรียน² นอกจากนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความทันสมัยเหมาะกับการใช้สนับสนุนทางการเรียนการสอนได้ เพราะมีรูปภาพมีสีสันถ่ายทอดข้อมูลให้น่าสนใจ มีความตื่นตัวและช่วยให้ผู้เรียนมีเวลาเรียนและพัฒนาความสามารถของตน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน ดังนั้นการใช้รูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ช่วยเสริมความรู้วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ เมื่อพิจารณาคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง **“เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์”** สำหรับผู้เรียนชาวจีน จากผลคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนพบว่า ผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยระดับดีมาก และพึงพอใจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์คือระดับมากที่สุด แสดงว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยเสริมความเข้าใจเรื่องวัดโพธิ์ทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจวัฒนธรรมไทยได้ชัดเจนมากขึ้น และพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยได้ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีวาพร คชฤทธิ์ ศึกษาเรื่อง **หนังสืออิเล็กทรอนิกส์การทอผ้าพื้นเมืองบ้านโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี** สำหรับการเรียนการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งศึกษาประวัติในการทอผ้าทอมัดหมี่บ้านโคกเจริญ พัฒนาเป็น

¹ ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). วัฒนธรรมทางภาษา. หน้า 52.

² Nguyen Thi Thu Phuong. (2565). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “วัฒนธรรมไทยในสำนวนที่เกี่ยวกับดอกไม้” สำหรับนักศึกษาเวียดนาม. หน้า 135-137.

สื่อสิ่งพิมพ์ที่สืบทอดเทคนิคการทอผ้าพื้นเมืองบ้านโคกเจริญ โดยสร้างเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาศิลปะพื้นฐาน เทคนิคการทอผ้า มีรูปภาพสื่อความหมายได้ดี เข้าใจง่าย สามารถศึกษาได้ทุกที่ทุกเวลา เป็นคู่มือช่วยให้ผู้อ่านปฏิบัติได้ด้วยตนเอง มีประโยชน์ในการนำไปปรับใช้เป็นคู่มือ และยังสามารถเชื่อมโยงคุณค่าของงานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมกับท้องถิ่นได้ด้วย¹

ระหว่างการทำปฏิญาณพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบปัญหา 3 ข้อ ได้แก่

ปัญหาที่ 1 ในช่วงสร้างเครื่องมือพบว่าเนื้อหาของบทอ่านยาวและเข้าใจยากสำหรับนักศึกษาชาวจีนปีที่ 3 เพราะมีเนื้อหาเฉพาะทางศาสนาและมีคำราชาศัพท์จำนวนมาก ผู้วิจัยจึงศึกษาคำราชาเรียนภาษาไทยของผู้เรียนและเปลี่ยนมุมมองตนเองเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปรับภาษาและเรียบเรียงเนื้อหาให้เข้าใจง่าย และจัดรูปแบบนำเสนอให้ผู้เรียนอ่านสะดวก เช่น จัดวางเนื้อหาบทอ่านและคำศัพท์นำรู้อยู่ในหน้าเดียวกัน เมื่อผู้เรียนเจอคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจสามารถศึกษาคำศัพท์ได้ทันที นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบบทอ่านเป็นรูปแบบถาม-ตอบเพื่อกระตุ้นความสนใจผู้เรียน เนื่องจากเนื้อหาของวัดโพธิ์เป็นความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สิ่งก่อสร้าง สถาปัตยกรรมไทย และความเชื่อทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เข้าใจยาก การตั้งคำถามจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดในการอ่านให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น

ปัญหาที่ 2 โปรแกรมที่จะใช้ในการสร้างหนังสือครั้งแรกคือ flipping book แต่โปรแกรมนี้มีข้อจำกัดจำนวนหน้ากับระยะเวลาการใช้งานของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ต้องซื้อผ่านช่องทางซึ่งมีราคาแพง ผู้วิจัยจึงต้องศึกษาโปรแกรมอื่นอีกหลายโปรแกรม และตัดสินใจใช้โปรแกรม anyflip มาผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาที่ 3 ช่วงที่ทดลองกับนักศึกษาชาวจีนเป็นช่วงที่เพิ่งเริ่มเปิดการเรียน เวลาทดลองผู้เรียนมีเวลาว่างไม่ตรงกัน เช่น บางคนอยู่ระหว่างการเดินทางกลับมหาวิทยาลัยในช่วงเวลาทดลอง อินเทอร์เน็ตจึงไม่ค่อยเสถียร เนื่องจากอยู่บนรถไฟความเร็วสูง และมีผู้เรียนให้ความคิดเห็นว่า เนื่องจากปิดเทอม 2 เดือนไม่ได้เรียนภาษาไทย และไม่ได้อ่านหนังสือ จึงทำให้ไม่ชินกับการอ่านภาษาไทย นอกจากนี้ช่วงเปิดการเรียนผู้เรียนมีประชุมและงานมหาวิทยาลัยค่อนข้างมาก ทำให้ผู้วิจัยต้องปรับแผนและเวลาทดลองตามความสะดวกของผู้เรียนแต่ละคน

¹ ศุภฤทธิ ศึกษา.(2561). หนังสืออิเล็กทรอนิกส์การทอผ้าพื้นเมืองบ้านโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี สำหรับการเรียนการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. หน้า 5.

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพัฒนาและประยุกต์ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านการฝึกทักษะการฟังภาษาไทย เช่น ทำหนังสือเสียง หรือเพิ่ม QR CODE บันทึกการออกเสียงคำศัพท์และบทอ่าน
2. ควรพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบมัลติมีเดีย ใส่อudio ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว เพิ่มเนื้อหาให้หลากหลายเพื่อให้อ่านน่าสนใจ เข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น
3. ควรพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาด้านอื่น ที่เหมาะกับนักเรียนต่างชาติต่อไป

บรรณานุกรม

- AnyFlip. (2565). AnyFlip คืออะไร. สืบค้นจาก <https://anyflip.com/hsfpy/gfbd/basic>
- Baker, Philip. (1992). Electronic books and libraries of the future. The Electronic Library. Bangkok Tourism Division. (2563). รู้จักยักษ์วัดโพธิ์. สืบค้นจาก https://web.facebook.com/tourismdivision/posts/3667485339968888/?_rdc=1&_rdr
- Bloom, B.S., Englehart, M.D., Furst, E.J., Hill, W.H., and Krathwohl, D.R. (1956). Taxonomy of education objective, handbook I: The cognitive domain. New York: David McKay Co Inc. Chinese travel. (2018). Chinese travel brands' value climbs 57% in 2018. สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/274616>
- Likert, R. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son
- Nguyen Thi Thu Phuong. (2565). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง "วัฒนธรรมไทยในสำนวนที่เกี่ยวกับดอกไม้" สำหรับนักศึกษาเวียดนาม. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญา มหาลัยมหิดล). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ThaiPBSNews. (2562). UNESCO ขึ้นทะเบียน "นวดไทย" มรดกโลก วัฒนธรรมจับต้องไม่ได้. สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/287022>
- เนตรนภิศ นาควัชระ, ปิยนารถ บุนนาค, จุลทัศน์ พยาฆรานนท์, และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายวิจัย. (2525). วัดในกรุงเทพฯ : การเปลี่ยนแปลงในรอบ 200 ปี (พ.ศ. 2325-2525). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ. (2544). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง "นวัตกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ". (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตศึกษาศาสตร์ (เทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://www.thaithesis.org/detail.php?id=30151>
- ไชแสง ศุขะวัฒน์, และ สนธิวรรณ อินทรสิข. (2526). วัดพุทธศาสนาที่ได้รับอิทธิพลศิลปะจีนในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ = The Chinese influenced Thai buddhist monasteries of the early Rattanakosin period. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไทยโพสต์. (2562). ศักดิ์ศรี "นวดไทย" ขึ้นทะเบียนมรดกวัฒนธรรมโลก. สืบค้นจาก

<https://www.thaipost.net/main/detail/53168>

ไพฑูริย์ ศรีฟ้า. (2551). *E-book หนังสือพูดได้*. กรุงเทพฯ: สุวานบุ๊คส์.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(2561).*"วัดโพธิ์" ขึ้นอันดับ 17 แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของโลก.*

สืบค้นจาก <https://www.mots.go.th>

กฤษณะ เดชาสุรภัทช์ชน. (2552). *พฤติกรรมและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระชาวต่างชาติที่มีต่อวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร*. (ปริญญาานิพนธ์

ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก http://ils.swu.ac.th:8991/exlibris/aleph/a22_1/apache_media/BD813G77TUEIBCNHDD39F1BN7JA T9F.pdf

กองพุทธศาสนสถาน. (2525). *ประวัติวัดที่วราชอาณาจักร*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกรมศิลปากร.(2559).*คู่มือนำเที่ยววัดโพธิ์*.สืบค้นจาก <http://watpho.com/th/book/detail/318>

กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คชฤทธิ์ ศึกษา.(2561). หนังสืออิเล็กทรอนิกส์การท่องเที่ยวผ้าพื้นเมืองบ้านโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี สำหรับการเรียนการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://ir-thesis.swu.ac.th/dspace/handle/123456789/146>

คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน. (2548). *ตุ๊กตาศิลาจีนวัดโพธิ์ = The Chinese stone figurines of Wat Pho*. กรุงเทพฯ: คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน.

ชนัญญา วงษ์วิภาค. (2547). *การท่องเที่ยววัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556, มกราคม-มิถุนายน). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 5 (1): 7-20, 11.

ชาตรี ประกิตนันทการ, ศานติ ภัคดีคำ, พีระพัฒน์ สำราญ, และ สลิลยา มีโกตี. (2552). *สถาปัตยกรรมวัดโพธิ์ : แนวความคิดและการออกแบบสถาปัตยกรรมวัดโพธิ์ = Architecture of Wat Pho : concept and design architecture of Wat Pho*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสิริวัฒนภักดี.

นรินทร์ สังข์รักษา. (2556). *ตำราการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา = Tourism for education*.

นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นวกะ. (2545). *สามเดือนในเซตวัน : นวกานุสรณ์ 45 วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ปี 2545*.

กรุงเทพฯ: วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม.

บัณฑิต ลิวชัยชาญ, ณัฐพงศ์ ศิริวัฒน์พิเชษฐ, และ วารุณี ไอสถารมย์. (2558). *ประวัติศาสตร์วัด*

พระเชตุพนวิมลมังคลาราม (พ.ศ. 2325-2411). กรุงเทพฯ: คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุรินทร์ พิมมงคล. (2555).

การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ทศนศิลป์ในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร.(ปริญญาานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจากhttp://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Art_Ed/Burin_P.pdf

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์, และ บรรจบ ไมตรีจิตต์. (2543). *ตุ๊กตาจีนวัดโพธิ์*. กรุงเทพฯ: คณะวัดเชตุพน.

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์. (2544). *รัชกาลที่ 3 กับการสร้างวัดสำคัญ กำเนิดตุ๊กตาศิลาจีน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

ประพันธ์ศักดิ์ สุขสะอาด. (2551). *การสร้างคู่มือเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 : กรณีศึกษาวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม*. (ปริญญาานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ประภาศรี สีหอำไพ.(2550).*วัฒนธรรมทางภาษา*.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสาธ เนืองเฉลิม. (2556). *วิจัยการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. พระครูปลัดสัมพิพัฒน์พรหมจริยาจารย์, และ พระธรรมราชา นวัตร. (2536). *ประวัติวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม*. กรุงเทพฯ: คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน.

พระธรรมกิตติวงศ์. (2546). *บทบาทของสถาบันพระพุทธศาสนากับการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

พระมหาบุญพิเชษฐ จันทน์เมือง. (2553). *การจัดการการท่องเที่ยวในพระอารามหลวงชั้นเอก ใน เกาะรัตนโกสินทร์*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก

http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Eco_Pla_Man/Bunphichet_C.pdf

พระมหาศุภวัฒน์ สุานวูทโธม. (2562, มกราคม-มิถุนายน). *การจัดการแหล่งเรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์ของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เพื่อรองรับประเทศไทย 4.0*. *Journal of Buddhist Studies*, 10(149-165).

พระระพี พุทธิสาโร. (2016). *แนวคิดการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว(วัด)ในพุทธศาสนา*:

- ทฤษฎี หลักการ และวิธีปฏิบัติ. สืบค้นมาจาก <http://gps.mcu.ac.th/wp-content/uploads/2016/09/Buddhist-Tour-Management.pdf>
- พระราชปริยัติมุนี. (2561). เชิญชวนเที่ยวงานสมโภชพระอาราม ๒๓๐ ปีวัดโพธิ์ท่าเตียน. สืบค้นจาก <http://www.watpho.com>
- พระศรีวิสุทธิวงศาจารย์. (2547). วัดพระเชตุพน : ต้นแบบการจัดวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพฯ: วัดพระเชตุพน.
- พระสุจริต เบ็ญจินดา. (2559). การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นในอำเภอดอยหล่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (ปริญญาวิทยพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่). สืบค้นจาก https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2559/edtec60559spi_abs.pdf
- พิสุทธิธาดา อาริราชฎี, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, และ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2554). คู่มือประกอบการอบรมหลักสูตรการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตและโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- พิน ดอกบัว. (2550). วัดและพระสงฆ์ทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.
- ภาสกร เรืองรอง. (2557). การพัฒนาอีบุ๊กบนคอมพิวเตอร์แบบพกพา e-Book บน Tablet PC. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด ศูนย์หนังสือจุฬาฯ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2556). สถิติ วิจัย และประเมินผลการศึกษา: เอกสารการสอนชุดวิชา 20302 (หน่วยที่ 1-8). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2555). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รัชดา ลาภใหญ่. (2559). แนวทางและข้อควรปฏิบัติในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้นักศึกษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 12(21), 37-48.
- ราณี อธิชัยกุล. (2555). เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2547). คู่มือนำเที่ยววัดโพธิ์ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร.

- ฤโสพา. (2542, มิถุนายน.). *วัดโพธิ์ แหล่งสรรพศาสตร์และสรรพศิลป์ แห่งภูมิปัญญาไทย*.
อนุสารอสนท, 39(11), 40-54. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร. *ตำนาน
พระพุทธรูปสำคัญ*. สืบค้นจาก <http://watpho.com/th/buddha>
- วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร. *ตำนานยักษ์วัดโพธิ์*. สืบค้นจาก <http://www.watpho.org/th/architecture/detail/265>
- วันเพ็ญ เบอร์เนทท์. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมจากการท่องเที่ยวของ
นักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่มาเที่ยวในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์)*. (สารนิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก
http://thesis.swu.ac.th/~swuthesis/Mark/Wanphen_B.pdf
- วินดา วังสังยาว. (2556). *การศึกษามูลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวใน
กรุงเทพมหานครสำหรับนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่ง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา*. สืบค้นจาก
<http://pirun.ku.ac.th/~fedundl/upload/5210602346-2556-2-2.pdf>
- ศานติ ภัคดีคำ. (2552). *จดหมายเหตุวัดพระเชตุพน สมัยรัชกาลที่ 1-4*. กรุงเทพฯ: คณะสงฆ์วัด
พระเชตุพนวิมลมังคลาราม และมูลนิธิ "ทุนพระพุทธรูปอดฟ้า" ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). *สังคมวิทยาการท่องเที่ยว = Sociology of tourism*. กรุงเทพฯ: โอเดียนส
โตร์. ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2546). *รายงานฉบับสมบูรณ์ แผน
แม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่ง
ประเทศไทย.
- สยามรัฐ. (2562). *พระพุทธรูปงามวัดโพธิ์ มีมากที่สุดในเมืองไทย*. สืบค้นจาก <https://siamrath.co.th/n/115212>
- สันติ เล็กสุขุม. (2548). *ข้อมูลกับมุมมอง : ศิลปะรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- สาวินี ลิ้มโชค. (2557). *การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษา :
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยศิลปากรกรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/3180>
- สำนักงานบริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2535). *การศึกษาเบื้องต้นพัฒนาการ
ท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำมะโนประชากรและเคหะ. (2563). *สำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและ*

การสื่อสาร. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/pubs/e-book/SYB-2563/files/assets/basic-html/index.html#9>

อรรจวรรณ ทรัพย์พลอย, และ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร. (2559). *วัดโพธิ์มรดก ความทรงจำแห่งโลก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

อรัญญา พิมพ์แก้ว. (2556). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเรียนวรรณคดีสำนั กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Tech/Aranya_P.pdf

戚盛中. (2013). *泰国民俗与文化*. 北京: 北京大学出版社.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	Mingshan Xie
วัน เดือน ปี เกิด	21 เมษายน 2539
สถานที่เกิด	yunnan province china
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชา การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ) จาก มหาวิทยาลัยยูนนานนอร์มอล (Yunnan Normal University) ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชา การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ) จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย: ภาษาไทยในฐานะ ภาษาต่างประเทศ) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	32 maguan, wenshan city, yunnan province .china